

EVANGÉLIKUS Élet

Aki két hivatást
kapott az Úrtól

Borsod lutheránus
iskolaszigete:
óvodától érettségig

Böjtölni, azaz
kölcsonadni

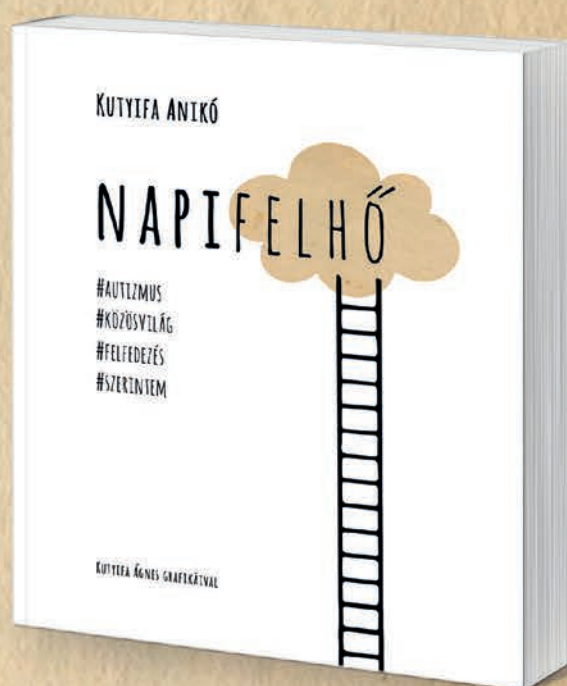
KÖNYVAJÁNLÓ

KUTYIFA ANIKÓ

NAPIFELHŐ

#AUTIZMUS #KÖZÖSVILÁG #FELFEDEZÉS #SZERINTEM

Gyűjteményes kötetében a szerző az egyediség csodálatával anekdotázgat az autizmussal élő gyermekek hétköznapijairól, s humorral és a poézis nyelvén tart tükröt az olvasó elé, bemutatva, hogy az „átlagos ember” életében sem mindig minden „felhőtlen”...

1850 Ft

KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK
A BOLT.LUTHERKIADO.HU OLDALON.

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.

bolt.lutherkiado.hu • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518

Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

Hivatás, örökség

E számunk címlapos írásának főszereplőjéről elmondhatjuk: a rendszeresen templomba járó magyarországi evangélikusok legtöbbször számára valószínűleg nem cseng ismeretlenül a neve – talán nem túlzás azt állítani, hogy egyházunk országosan ismert és elismert egyházzeneisé Trajtler Gábor, aki két hivatást kapott az Úrtól. Portrénkban bemutatjuk az orgonaművészt, lelkészt, tanárt, korábbi országos egyházzenei igazgatót, énekeskönyv- és korálkönyvszerkesztő arcait, sok évtizedes szolgálatát.

A gyülekezetek építését, fejlesztését szolgálja Timothy Keller igen hasznos, magyar fordításban frissen megjelent könyve. „...már a címe is fontos üzenetet hordoz: *Gyülekezet a központban*. Harminc évvel a rendszerváltás után egyre inkább érezzük, hogy szükségünk van egyfajta paradigmaváltásra, megújult szemléletre, amikor egyházunk missziói küldetésének új lehetőségeit, útjait keressük” – írja recenziójának bevezetőjében Gáncs Péter. Mint a nyugalmazott püspök fogalmaz, a kötet szerzője gondolkodásmód-váltást sürget.

Nem csak a gyülekezetépítésben, misszióban, másutt is szükség lenne erre a váltásra: például az embertársainkhoz – különösen a valamiben „nem hétköznapi” embertársainkhoz – való viszonyulásunkban. Március 21-e a Down-szindróma, április 2-a

az autizmus világnapja, s mindkettőnek az a célja, hogy a genetikai rendellenesség, az eltérő fejlődés mögött felfedezzük a hús-vér embereket, a családokat, az egyéni történeteket, sorsokat. Fontos lenne, hogy az idegenkedés helyett meglássuk és meglátassuk: egy-egy ilyen különleges embertársunkkal való találkozás az idegenkedés helyett az örömet is lehet.

Az *Égtájéoló* rovatban Szemerei János püspök gondolatai – a természetlen fügefá példázatát is elénk hozva – személyes és közösségi életünk gyökereire, az Istentől, családjainktól és egyházunktól kapott drága örökségeinkre hívja fel a figyelmet. Fontos a nehéz idők örökségének ápolása is – nem a múlt miatti kesergés, hanem annak felfedezése, amit elődeink hajdan már megtaláltak, megélték. Amiként ők feltöltek a közösségben Isten ígéjével, mi is, ma is remélhetjük, hogy Istenre és egymásra figyelve juthatunk egyre közelebb egymáshoz közösségeinkben és templomainkban.

Amikor olvasóink ezt a lapszámot a kezükbe veszik, már böjt harmadik vasárnapját jegyezzük, ezért több írásunk is igyekszik a böjt mibenlétére irányítani a figyelmet, segítve a feltámadás ünnepére való készülést.

■ KÉZDI BEÁTA

Világimanap az ökumené jegyében

Száznyolcvankilenc országban rendezték meg idén a hónap első péntekén, március 1-jén az ökumenikus világimanapot. Ez évben a figyelem Európára, azon belül pedig Szlovéniára

irányult, a világnapi különleges istentisztelet liturgiáját ugyanis az ott élő, különböző keresztény felekezetekhez tartozó asszonyok állították össze.

7. oldal

Magvetés a hétköznapiakban

Rendhagyó helyzetben találkoztunk először Vertényi Domonkos ápolóval a budapesti Húvösvölgyben, a nyugdíjas evangélikus lelkész otthonában. A feladatát ellátva kopogtatott be sorra

az itt lakókhöz, hogy a kötelezően előírt esti vérnyomásmérést elvégezze. Rögtön feltűnt az a szeretet és odafigyelés, amellyel az idősökhez fordult...

32. oldal

Aki két hivatást kapott az Úrtól

Orgonaművész, lelkész, tanár, egyházunk korábbi országos egyházzenei igazgatója... Generációk hallgathatták igehirdetéseit, orgonakoncertjeit. Egyházunk ma szolgáló lelkészi karának tagjai közül számosan tanulták tőle az egyházzenei az Evangélikus Teológiai Akadémia általa alapított Egyházzenei Tanszékén, mások a főtű kántorképzőben ismerték meg soktalentumos személyiségét. A többek között Károli Gáspár-díjjal is kitüntetett Trajtler Gábor hamarosan kilencvenedik születésnapját ünnepli. Otthonában, szeretett hangszerével mellette ülvé beszélgetett vele Stífner-Kőháti Dorottya.

23. oldal

Láthatóan evangélikus

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Keczkó Erzsébet gyógytornász – Vác. Gyógytornászként látom, hogy sok esetben a beteg nemcsak testi problémáival, hanem lelki nehézségeivel együtt érkezik hozzánk. Hívó emberként ezt észre kell vennem, és úgy szükséges hozzáállnom a pácienshez, hogy tudja: megoszthatja velem a gondját. Igyekszem krisztusi lelkülettel végighallgatni a másikat és úgy segíteni rajta, hogy nem csak a testi baját kezelem.

Családommal Ósagárdról származunk, de már közel negyven éve a váci gyülekezet tagjai vagyunk. Fontosnak tartom, hogy gyülekezeti tag vagyok, hiszen az istenhitet igazán a közösségben lehet megélni. A váci gyülekezet nélkül, úgy érzem, a személyes hitre jutásom sem lett volna olyan egyértelmű, mint ahogyan az a közösséghez tartozáson keresztül megtörténhetett. Először a gyermek-istentiszteletekre jártam, majd ifjúsági csoportokban vettem részt. Testvéremmel együtt az énekkarban és a kórusban is aktív tagok voltunk. Ezek olyan élmények, amik közben nemcsak a másikat ismertük meg, hanem mások hite által is épülni tudtunk. Ebben a közösségben mindig egymást erősítjük. Az is nagyon jó, hogy egy-egy feladatot itt nem egyedül, hanem egy cél érdekében közösen végzünk. Így mindig tudjuk a másikat is biztatni, hogy Isten dicsőségére cselekedjünk.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Kitüntető esemény a nemzeti ünnep alkalmából

Egy nemzet akkor képes a megmaradásra, ha tagjaiban ott él a büszkeség és a tudat, hogy érdemes ahhoz a nemzethez tartozni – hangoztatta Semjén Zsolt a március 15. alkalmából adományozott állami kitüntetések átadásán Budapesten. Magyarország

kormányának miniszterelnök-helyettese a budapesti karmelita kolostorban március 12-én a külhoni magyarság, a nemzetiség és az egyházi élet kiemelkedő képviselőinek nyújtott át kitüntetések.

■ Forrás: MTI

Ötvenéves az EPMSZ. Akadémiai napok, április 29. – május 4., Felsőőr. Milyen közösségben az erő? További információ az Epmsz.eu honlapon található.

ORATIO OECUMENICA

Mennyei Atyánk! Hálát adunk neked minden értelmet meghaladó szeretetedért és kegyelmedért, amelyet Jézus Krisztusban mutattál meg nekünk. A mai vasárnapon arra kérünk, fordítsd tekintetünket a helyes irányba. Emeld fel lehorgasztott fejünket, és mutasd meg erődöt a mi gyengeségünkben és elesettségünkben. Önzőségünket és a másik ember javaira való vágyódást formáld át tőled jövő látássá, hogy felismerjük és segítsük a szükségben lévőket. Ültess szívünkbe türelmet és irgalmasságot embertársaink iránt, hogy ne ítélkezve tekintsünk rájuk.

Önfeláldozó szeretetteddel formáld minket, hogy neked tetsző, áldott életet élhessünk a te dicsőségre és embertársaink javára. Taníts minket napról napra felvenni a keresztyűket és hűségesen követni téged azon az úton, amelyre elhívtál minket. Panaszainkat formáld kéreccsé és dicsőítőssé, hogy Jézushoz hasonlóan minket is a másokért érzett féltő szeretet és neved dicsőítése hasson át.

Taníts minket, hogy mindent a te kezébe tegyünk le: vezetőinket és előljáróinkat, országunkat és egyházunkat, jelenünket és jövőnket. Adj világos látást azoknak, akikre kormányzásunkat és pásztorolásunkat bíztad.

Kérünk téged családjainkért és barátainkért: jussanak el a te ismeretedre, és örömmel szolgáljanak téged.

Az országos hittanversenyre készülő imádságban hozzuk eléd hittanosainkat. Segíts, hogy ne csak tudásukban gyarapodhassanak, hanem hitükben is. Áldd meg felkészítőiket és a verseny szervezőit, hogy munkájuk a te országod építését szolgálja.

Imádkozunk teremtett világodért: az élőlényekért és az életfeltételekért, az egészségesekért és a betegekért, az örvendezőkért és a gyászolókért egyaránt. Szent jelenléteddel ajándékozz meg mindannyiunkat ma és minden napon. Ámen.

Böjt 3. vasárnapja (Oculi) – Mt 10,38–39

Az én keresztgerendám

Kórházi ágya mellett ültem, már nehezen beszélt. A karomra tette a kezét, és valahogy másként folytatta a megkezdett mondatot, nem úgy, ahogyan vártam: „...és akkor megláttam az én keresztgerendámat. Érted, az életem keresztjének a keresztgerendáját, tudod, azt vitték a halálraítéltek... Akkor minden megváltozott, soha többé nem tettem le, eggyé lett az velem.”

Szemeim az Úrra néznek szüntelen. Életünk nagy feladata, hogy megtaláljuk az életcélunkat. Azt, amiért érdemes élnünk. Amire ha visszagondolunk, akkor megnyugodhatunk abban, hogy jó ügyre adtuk az életünket. Mert előbb-utóbb mindannyiunk számára valósággá válik, hogy az életünket – amelyet a legszemélyesebb tulajdonunkként tartunk számon – úgy kaptuk, és egyszer oda (vissza) kell adnunk. Minden keresztény ember fontos felelőssége önmaga hivatásának a tisztázása. Arra gondolok, hogy Krisztus-követőként megtaláljuk, mi az a legfontosabb ügyünk, amely életutunkat végigkíséri, amelyre mint az Úrtól kapott személyes életfeladatunkra tekintünk. Amely a legrágább, amelyért mindent oda lehet adni.

Régi történet szól a mesterről, aki a napi imasétája alatt rátalál a világ legértékesebb drágakövére. Ahogy forgatja, csodálja, arra jár egy vándor, és elkéri tőle. A mester odaadja neki. Rövid idő múlva visszatér a vándor a drágakövel. Visszavitte, mert nem hagyta nyugodni a titok, amelyet nagyobb kincsnek látott már a drágakőnél: hogyan tudott a nagy értékről lemondani a mester?

Ő szabadítja ki lábamat a csapdából. Örök dilemmája a tanítványoknak, hogy ha úgy érzik is, megtalálták azt a legfontosabbat, az Istentől kapott személyes, kegyelmi ajándékot, amely az élet értelmét és célját adja, hogyan tudnának érte mégis mindent odaadni. Ahogy az évek, évtizedek futnak velünk, pontosan érezzük ennek a problémának a feszültségét. Minden, amiről nem tudunk – ha kell – lemondani, messzebb sodor Krisztustól ajándékba kapott küldetésünkől. Jézus követésének útján egyre biztosabbak vagyunk abban, hogy az ő közelsége lassan mindennél többet jelent a számunkra.

Pál így fogalmaz: „Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem...” (Gal 2,20) Azt éljük át, hogy Jézus szavai, elképzelt mozdulatai, gesztusai egyre nagyobb teret nyernek bennünk, mintha a világ megannyi új és újabb színével gazdagodna a látásunk, mégis időről időre elrejtí öket emberi gúnyánk szürkésége. Állandó harc, állandó küzdelem ez önmagunkkal.

Nem mások vetnek minket a csapdába, hanem mi magunk sétálunk bele. Nem a külső ellenség számunkra a legnagyobb,

hanem a belső. Ezért van szükségünk segítségre. Olyan segítőtőre, aki „kívülről” lát rá az életünkre. Lát minket is, és látja a csapdáinkat is. Tudja, mi tarthat meg még akkor is, ha megköztözöttségünkben már moccani sem tudunk.

Fordulj felém, és könyörülj rajtam. Jézus pillantásának koldusai vagyunk. Mint a betesdaai beteg, akit Jézus meglát az ágyán feküdni, reménytelen reménységében, vagy mint Zákeus, akit meglát a fa tetején, aki messze van tőle, de a közelsége után vágyódik.

Fáj nekünk, hogy a megszokottból ki kell mozdulni, hogy amit már nagyon a magunkénak véltünk, oda kell adni azért az egyért. De ez az egy mindennél fontosabbá válik: az életünk öbenné, az életünk Krisztusban. Jézus tanítványának ez az állandó istenkapcsolata válik a legfontosabb erőforrásává (életforrásává), már ehhez képest értelmezi és látja a világot, a vele történt eseményeket. Mindez abból a „mennyei pillantásból” fakad, amelyben Jézus meglátott minket.

BARTOLOMÉ ESTEBAN MURILLO: KRISZTUS MEGGYÓGYITJA A BÉNÁT A BETESDA TAVÁNÁL (1667-1670)

Kórházi látogatásom után többször nem találkoztam vele. A fia hívott néhány nappal később: „A Teremtőjénél van már – mondta. – Azt üzenté önnek, hogy letehetted már a keresztgerendáját. Mi nem értettük, ugye maga tudja, mit jelent...?”

■ JOHANN GYULA

Imádkozzunk! „Szelíd szemed, Úr Jézus, / Jól látja minden vétkeket; / Személyemet ne vesse meg / Szelíd szemed, Úr Jézus! // Szelíd szemed, Úr Jézus, / Tekintsen rám, ha roskadok; / Adjon békét, bocsánatot / Szelíd szemed, Úr Jézus!” (EÉ 385,1-2) Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (március 24.) *Uram, szenvedek, segíts rajtam!* Ézs 38,14b (Mt 8,14–15; Lk 9,57–62; Ef 5,1–2[3–7]8–9; Zsolt 34) Szemem állandóan az Úrra néz. A börtön úton a látás kerül ezen a héten a középpontba. Hogyan látjuk magunkat, miként néznek ránk mások? És mit lát bennünk Isten? A mai igében Ezékiás király könyörgését olvashatjuk. Júda királya megreformálta népe hitéletét, visszatértek a törvény tanításához, elvetették a bálványokat. A király ezután beteg lett. Istenhez könyörgött gyógyulásért. Az ő példájából láthatjuk, hogy az istenfélő embert sem kerüli el a betegség, a megpróbáltatás. Tudja mégis: Ura látja a szenvedését, vele van a bajban, kiálthat hozzá, bizhat szabadításában.

Hétfő (március 25.) *Jézus mondja: Ha szerettek engem, megtartjátok az én parancsolataimat.* Jn 14,15 (Ez 33,17; Lk 14,[25–26]27–33[34–35]; 1Sám 18,1–16) A feltámadt Jézus az esendő tanítványától, Pétertől csak egy dolgot kérdezett: „Szeretsz-e engem?” De ezt háromszor is. A búcsúbeszédekben pedig mindannyiunktól kérdezi ezt. Mert ettől függ minden. Ha őrá tekintünk, ha Jézus áll életünk középpontjában, minden dolgunkban keressük akarátát, akkor könnyű lesz parancsainak megtartása. Mert aki szeret, az ebből merít erőt a hétköznapihoz.

Kedd (március 26.) *Ifjúkorom vétkeire és bűneire ne emlékezz! Kegyelmesen gondolj rám, mert te jóságos vagy, Uram!* Zsolt 25,7 (Ef 2,4–5; Jób 7,11–21; 1Sám 20,1–23) A zsoltár írója visszaemlékezik fiatalkorában elkövetett bűneire, előtte van életének minden bukása, nyomorúsága. Bűnbánattal fordul Istenhez, mert nagyon nehéz ezt a terhet vinni. Tőle várja a szabadítást, bocsánatot. Amikor felemeli tekintetét Istenhez, akkor belátja, hogy ő jóságos és kegyelmes. Jézus Krisztus kereszthalála óta egyértelmű: Istenünk lényege szerint megbocsátó, kegyelmes Isten. Jézusban tiszta lapot, új életet kapunk, ha hozzá fordulunk.

Szerda (március 27.) *Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek, de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalanodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen!* Jn 14,27 (Dán 10,19; Mt 13,44–46; 1Sám 20,24–21,1) Jézus jól látja, hogy mennyi nyugtalanlás és aggodás van bennünk. Telve vagyunk szorongással magunk és gyermekeink jövője miatt, a globális folyamatok, Földünk sorsa miatt. A világ által nyújtott békesség, a nyugtatószerek sokszor csak arra jók, hogy csukott szemmel rohanjunk a szakadék felé. Jézus békessége más. Az az ő irán-

tunk való szeretetén és hűségén alapszik, változhatatlan, bármikor lehívható, soha ki nem merülő kredit. Igazi béke, mely az Istenre tekintő, de két lábbal e világban élő ember ajándéka.

Csütörtök (március 28.) *Ne kísérsétek Isteneteket, az Urat.* 5Móz 6,16 (Mt 6,10; Mt 19,16–26; 1Sám 23,1–18) Hogyan tekintek magamra? Sokszor olyan simának tűnik minden. Az élet szép, egymás után bejönnek a tervek, sikereket érek el, mindenki szeret, erőm, egészségem teljében vagyok. Aztán úgy gondolom, nekem ez valóban jár. Istennek kötelessége megvédeni, megáldani, megsegíteni, cserébe imáimért, vallásgyakorlásomért. Elvégre üzletet kötöttünk. Hogyan lát engem Isten? Törvényével arra figyelmeztet, hogy elbiztam magam, manipulálni akarom őt. Hamisak az elvárásaim, ezért nagyot bukhatok, s még a végén őt fogom vádolni saját ostobaságaim miatt. A pusztai vándorlás negyven éve komoly tanulság, figyelmeztetés minden sikerkeresztén számára.

Péntek (március 29.) *És meglátják az Emberfiát eljönni az ég felhőin nagy hatalommal és dicsőséggel.* Mt 24,30 (Mik 5,3; Mt 10,34–39; 1Sám 24,1–23) Mi, keresztyének vajon a jövőbe látunk? Meg tudjuk jósolni a világvégét, mint ahogyan ezt néhány csoport teszi? Ettől óv minket Urunk. Sokkal inkább arra hívja fel a figyelmünket, hogy vissza fog térni közénk hatalommal és dicsőséggel. Akkor minden szem meglátja majd őt. Hogy ez mikor lesz? Titok. Egy azonban bizonyos: nekünk, keresztyéneknek nem csak földi életünkre szól a reménységünk, hitünk. Van tovább. Egyszer véget ér a történelem, minden földi hatalom átadja helyét Jézusnak, és minden emberi dicsőség el fog halványulni az ő fényessége mellett. Ez a második eljövétel új kezdetet és reményt ad Isten népének.

Szombat (március 30.) *A testvéri szeretet maradjon meg köztetek.* Zsid 13,1 (2Móz 23,2; Gal 6,[11–13]14–18; 1Sám 25,1–17) Egy hosszú írás végén a szerző összefoglalja műve üzenetét az olvasó számára. Mindabból, amit hallottunk, mi következik életünkre, tetteinkre nézve? A *Zsidókhoz írt levél* szerzőjének a hosszú és kicsit bonyolult fejtegetései után egyetlen vágya van: maradjunk meg az egymás iránti szeretetben. A keresztyéneknek ma is a legjobb ismertetőjele a külvilág felé a kölcsönös szeretet. Minden belviszály, széthúzás, ellenségeskedés botrány a kívülállók szemében. A tiszta tanítás, helyes életvitel mellett legalább olyan fontos a kölcsönös szeretet gyakorlása, megélése a hétköznapiakban. A börtön úton haladva nagypéntek felé érdemes elgondolkoznunk: hogyan is látnak mások minket? Hogyan látjuk mi magunkat? Hogyan lát minket Isten? Szemem állandóan az Úrra néz...

■ GERŐFINÉ BREBOVSZKY ÉVA

EVANGÉLIKUS Élet FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elofizetes

Világimanap az ökumené jegyében

Száznyolcvankilenc országban rendezték meg idén a hónap első péntekén, március 1-jén az ökumenikus világimanapot. Ez évben a figyelem Euró-pára, azon belül pedig a velünk határos Szlovéniára irányult, a világnapi különleges istentisztelet liturgiáját ugyanis az ott élő, különböző keresztény felekezetekhez tartozó asszonyok állították össze.

REZKA ARNIUS FESTMÉNTE

Szlovéniát mint velünk szomszédos országot sokan jól ismerik, sokan választják nyári pihenésük helyszínéül. Családi kiruccanások kiváló célpontja az ország rövid szakaszon húzó-dó, de annál csodálatosabb tengerpartja a patinás Piran városával, a Bledi-tó vagy – a magaslatokat kedvelőknek – a Júliai-Alpok gyönyörű hegyvonulata. Ezért is övezte idén talán a megszokottnál is nagyobb figyelem a világimanap alkalmait.

A Budapesten februárban megrendezett országos előkészítő konferenciának, amelyre a gyülekezetekben szolgálók jöttek el, több mint száznegyven résztvevője volt. De március legelső napján

nem csupán a magyarországi gyülekezetek figyelme, hanem – mondhatjuk – az egész világ keresztényeinek érdeklődése szomszédainkra irányult. Ezért is fogadták a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Női Bizottságának tagjai értetlenséggel, hogy a magyarországi szlovén nagykövetség munkatársai közül senki sem reagált a többszöri megkeresésre, hogy ezt a napot a részvételükkel ünnepelhessek...

Összeállításunkból viszont az *Evangélikus Élet* olvasói értesülhetnek arról, hogy miként is telt ez a március 1-jei alkalom az ország jelenlegi határain túl. Brassóban például még a régi elnevezéssel élnek, így ott a nők világimanapjára hívták a híveket, ám Szeverényi János személyében férfi igehirdetőt, missziói lelkészt hívtak meg az alkalomra.

■ B. PINTÉR MÁRTA lelkész,

a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Női Bizottságának elnöke

Elfogadtuk a hívást

Interjú Szlovénia magyar ajkú evangélikus lelkésznőjével

Szlovénia magyarok lakta régiójában, a muravidéki Lendván két nyelven hangzott a liturgia a március 1-jei világimanapon. Judit Andrejek személyében magyar evangélikus lelkésznő szolgál a városban, itthon azonban sokan inkább Györfi Juditként ismerik őt...

– **Hogyan kerül egy magyar evangélikus lelkésznő a szomszédos országba?**

– Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen ismertem meg a későbbi férjemet, aki akkor ott ösztöndíjas volt. Mitja családnevét vettem fel, és őt követve költöztem Szlovéniába, amolyan „egyet fizet, kettőt kap” akció keretében: egy teológust küldött ki magyarországi ösztöndíjra a szlovén egyház, és két lelkész tért vissza.

– **A helyiek bizonyára örültek ennek a gazdagodásnak, hiszen így ötre duzzadhatott az ottani lelkésznők száma. Hová, mely gyülekezetbe kerültek?**

– A férjem szolgálati helyén élünk, Tótkeresztúron – szlovénül Križevci –, én pedig Muraszombatban, Lendván és Andrejciiben munkálkodom lelkészként. De ezenkívül éneket is tanítok a Muravidék kilenc kétnyelvű óvodájában.

– **Hol sikerült megünnepelni az imanapot?**

– Hála Istennek, mivel idén Szlovénia volt a témát adó ország, őt alkalommal is volt lehetőségem ünnepelni. Pénteken a központi ünnepünk Muraszombatban volt. Itt jelen volt az a két másik evangélikus lelkésznő is, akiknek hozzám hasonlóan szívügye az ökumené. Másnap a többi gyülekezetemben is megtartottuk a liturgiát. Ezek közül a lendvai alkalmat emelném ki, amelyen kétnyelvű istentiszteleten, szlovénül és magyarul is elhangzottak az imádságok. Itt először rendeztük meg a világimanapot. Katolikus testvéreinknek annyira tetszett, hogy az a döntés született, hagyományt teremtünk, vagyis jövőre ismét együtt leszünk. A rákövetkező szerdán a szombathelyi evangélikusok meghívásának tettünk eleget.

FOTÓ: NATÁSA JUHNOV

Ott a zenekarommal azokat az énekeket is megtanítottuk, amelyek a magyar nyelvű füzetből sajnos kimaradtak. ▶

– **A szlovén asszonyok kifejezetten a világimanapra írták ezeket a dalokat?**

– Ljubljában, a fővárosban az egyik előkészítő konferencián találkoztam is azzal az apácával, aki a dallamokat szerelte. A szövegeket pedig egy katolikus – szklerózis multiplex betegségben szenvedő – hölgy írta. A dalok tökéletesen passzolnak a liturgia gondolataihoz, hűen követik például a nagy vacsora példázatának leírását, amelyből a világimanap mottójául választott sor is való: „*Jöjjetek, mert már minden készen van!*” (Lk 14–17)

– **Az előkészületek során mennyire vonták be a nemzetiségiek a liturgia összeállításába?**

– Egyáltalán nem. Nem csupán magyarként, hanem evangélikusként is erőfeszítéseket kellett tennünk, hogy beleszólhassunk az előkészületekbe. Szlovénia többségében katolikus ország, így csupán néhány protestáns asszony került a liturgiát író „csapatba”. Később, amikor már készen állt az anyag, bennünket is felkértek látogatócsoportok fogadására, igehirdetési szolgálatokra.

– **Az evangélikusság a magyar határhoz közeli Muravidéken él...**

– Így igaz. A húszezer szlovéniai evangélikusból összesen kétszázan élnek mássutt, azaz nem a Muravidéken. Ljubljában van egy száz tagból álló gyülekezetünk meg Mariborban. Ezenkívül csak itt,

a magyar határ mentén. Sajnálatos, hogy még a magyar imanapi honlapon is csak a fővárosról, a tengerpartról, a szlovének lakta területekről, katolikus műemlékekről találtam beszámolót, és a mi régióink valahogy kifelejtődött...

– **Megkövetjük a Muravidéken élő testvéreinket; mulasztásunkat talán pótolni tudtuk e beszélgetéssel. De hadd kérdezzek a teljes szlovén társadalomról: mennyiben tükrözte az imanap liturgiája az ottani mentalitást?**

– Telitalálattal lett a téma a lakomáról, a meghívásról. A szlovén nép iszonyúan a vendéglátás körül forog.

– **Iszonyúan?**

– Így van. Nem lehet úgy látogatóba menni a családokhoz, hogy ne vágának le a vendég fogadására egy „fél disznót”. Ez így természetesen sarkított, de tényleg úgy van, hogy a szlovének elkötelezetten vendéglátók, olykor túlzásba is viszik. Tehát roppantul passzolt a szlovén lélek bemutatásához a vendéglátás bibliai képe. Némiképp megmutatkozott az itteni mentalitásnak egy másik oldala is a liturgiában, a „beszólaló asszonyok” vallomásaiban: szeretik elsírni a gondjait. A liturgia tehát valódi problémákat szólaltatott meg: alkoholizmus, munkahelyi ingázás, a generációk együttélésének nehézsége, a cigányság kérdése, a Jugoszláviától való elszakadás sebei igazi

traumák. Véleményem szerint azonban az evangéliumi üzenetet sokkal hangsúlyosabban kellett volna megszólaltatni.

– **Judit gyerekkorában megismerhette a magyarországi cigányok helyzetét is, hiszen lelkész édesapjához, Györfi Mihályhoz tartozik a görögszállási roma evangélikus gyülekezet. Ha összehasonlítja az ottani lehetőségeket a szlovéniaiakkal...**

– ...akkor azt kell mondanom, hogy itt lényegesen jobb a cigányok szociális ellátottsága. Szlovéniában sok olyan dolgoért kell fizetni, amiért Magyarországon nem. Komoly összegbe kerül például az óvoda, az iskola, magasak a biztosítási díjak, igaz, ennek fejében viszont nem kell fizetni például a gyógyszerekért. Azokat az embereket pedig, akik ezeket a költségeket nem tudják vállalni, maximálisan támogatja az állam. Így a cigányok is komoly segítséget kapnak.

– **Végezetül hadd kérdezzem meg: mi állt a fókuszában Judit prédikációinak?**

– Azt emeltem ki, hogy íme, minden készen van. Mi ehhez nem tudunk semmit sem hozzátenni. Isten már elkészítette a megváltásunkat, üdvösségünket. Mi csak azt tehetjük, hogy elfogadjuk a meghívást. Emellett még azt tehetjük, hogy továbbadjuk a jó hírt: még van hely!

■ BPM

Meghívás egy „szlovén vacsorára”

Budapest Belvárosában – a környékbeli református és katolikus gyülekezetek tagjaival karöltve – idén a Deák téri evangélikus gyülekezet volt az ökumenikus világimanap március 1-jei alkalmának házigazdája. A szervezőcsapatot Gerőfiné dr. Brebovszky Éva helyi lelkész fogta össze.

Természetesen a Deák téri alkalom központi témáját is az imafüzetet idén összeállító szlovéniai asszonyok által választott igevers adta: „*Jöjjetek, mert már minden készen van!*” (Lk 14,17)

A „készen álló nagy vacsora” és az asztalközösség képét megragadva gyönyörűen terített asztalok várták a testvéreket a Deák téri gyülekezet nagytermében. A szolgálattelvő felolvasók is egy ilyen terített asztal köré ültek, amelyre felkerült – szimbolikusan Szlovénia nevezetességeit megjelenítve – a méz, a só és a kenyér. Az ökumenikus egységet erősítve pedig a felolvasói szolgálatot is közösen, felváltva végezték a belvárosi gyülekezetek tagjai.

Az igehirdetés szolgálatát B. Pintér Márta evangélikus lelkész, a zenei szolgálatot Hegedűs Zsuzsanna ének-kamaraművész, a budapesti Cimbalom utcai református gyülekezet lelkipásztora végezte. Az igehirdető a lukácsi történetben szereplő szolgálta viselkedésére hívta fel a figyelmet.

Nem a meghívást elutasító vendégek állítottak tehát a fókuszba, hanem az a példázatbéli szolgálta, aki Urának kérését minden zokszó nélkül teljesítve ment a város utcáira, hogy hívogassa a szegényeket, a nyomorékokat, a sántákat, a vakokat, vagyis a társadalom perifériáján élő embereket. Sőt mivel még mindig

volt hely, akár kényszerítene is kellett az útjába kerülőket, hogy megteljen Urának hajléka. B. Pintér Márta arra bátorította a jelenlévőket, hogy ezzel a fajta engedelmességgel próbálják meg követni és megcselekedni Isten kéréseit, elhívásait a saját életükben is.

A lelkész nő ezután beszélgetésre sarkallta a világimanap alkalmi asztalközösségének tagjait: azt kellett három percen belül meghatározniuk, hogy ők melyik társadalmi csoport meghívásától tartanak leginkább. Így került szóba a hajléktalan, az erőszaktevő, a gazdag ember... A belvárosi imaest azután közös étkezéssel és kötetlen, jó hangulatú beszélgetéssel zárult.

■ SZELI NOÉMI

Az ökumenikus világimanapról további részletek a vilagimanap.hu honlapon.

Nincs kifogás

Imanap Marosvásárhelyen

Verőfényes délelőttön kezdődött március 2-án az ökumenikus világimnap, illetve az egyházmegyei nőszövetségi csendesnap rendezvénye a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház Kolozsvári Egyházmegyéjében. A marosvásárhelyi Luther Márton utcába egymás után érkeztek szombat reggel az autók, kisbuszok.

A Kolozsvári Egyházmegye nyolc gyülekezetéből – Besztercéről, Kiskapusról, Kolozsvárról, Nagybányáról, Nagykárolyból, Szatmárnémetiből, Zselykről és természetesen „helyből”, a marosvásárhelyi gyülekezetből – érkeztek az imanapra a résztvevők.

Az alkalom a házigazda lelkész, Papp Noémi és az egyházmegyei felügyelő, Magos György köszöntő szavaival indult, majd Benkő Tímea teológiai tanár áhítatával folytatódott. Mint ismert, az ökumenikus világimnap vezérigéje idén a *Lukács írása szerinti evangélium* 14. fejezetének 17. verse volt: „Jőjjetek, mert már minden készen van!” A meghívó Isten szava a kegyelmet juttatta az igehirdető eszébe, a meghívottak kifogásokat soroló válasza pedig a magunk kifogáskereső magatartását.

Az áhítat után Papp Noémi ismertette a szlovéniai nők által összeállított világimnap programot, egyúttal bemutatva az országot; szólt Szlovénia híres

embereiről, a földrajzi látnivalókról és az ott élők gondjairól is.

Szintén érdekes előadással érkezett Tatár Anikó református lelkész. A világban átutazók vagyunk, éppen ezért nem mindegy, hogyan töltjük el ezt az utazást – fejtette ki. – A jó időbeosztás mellett az Istenre való hangolódás, a vele való közösség megtalálása és megtartása mint feladat áll előttünk. A mai rohanó világban egyre szétszórtabbak vagyunk, erre kívánt segítséget, alternatívákat nyújtani az előadó. *Életem ideje kezdedben van* című előadása után csoportos beszélgetésekben lehetett feldolgozni a hallottakat.

Köszöntötte az egybegyűlteket az ünnepi alkalmon Fehér Attila esperes-főtanácsos is, és a világimnap, valamint a közelgő nőnap alkalmából – Tóth Zoltán alesperessel és Magos György felügyelővel együtt – egy-egy szál rózsát nyújtott át az asszonytestvéreknek, a világimnap logójával ellátott mézeskalácsból pedig minden jelenlévő kapott.

Idén először rendezték meg az egyházmegyében a nőszövetségi csendesnapot. A messziről érkezett gyülekezeti-nőszövetségi tagok nemcsak a szervezők meghívásának, hanem Krisztus hívásának is eleget téve élhették meg a közösségi élményt, hogy hitben megerősödvé térhessenek haza. Az együtt imádkozás, együtt gondolkodás, együtt éneklés, egy célra való tekintés adta meg a rendezvény meghitt, felemelő hangulatát. A nap végén terített asztalok köré ülhetett le az egyházmegye nagy családja. A csaknem száz résztvevővel zajlott program a szervezőket azzal a bizalommal töltötte el, hogy sikerült hagyományt teremteni, és az elkövetkezendő években rendszeresen megszervezhetik majd az alkalmat.

■ HORVÁTH CSABA

Forrás: *Evangélikus.net*

Brassóban is ökumenikus körben

A brassói felekezetek évek óta lelkesen szervezik a női világimnapot. Március 1-jén ismét megtelt a magyar evangélikus templom. Szép számmal érkeztek ka-

tolikus, református és unitárius hívek is. A férfiakat sem zárták ki a közösségből, őket is hívták, ugyanakkor megtartották a program női jellegét.

A főszervező, Koszta Enikő helyi lelkész Szlovéniáról tartott előadást, a minden embert hazahívó, üdvözíteni akaró Istenről pedig e sorok írója hirdette az evangéliumot. A közösség a szépen terített asztalok mellett teljesedett ki. Örömmel számoltak be a testvérek arról, hogy Brassóban szinte havonta tartanak valamilyen felekezetközi programot. A meglévő gondok ellenére reményt adhat a most kezdődő építkezés: a templomudvaron készül egy új épület, a magyarok háza.

Az Örökkévaló áldja meg Koszta István lelkész és munkatársai szolgálatát! Ne hagyj elveszni az erdélyieket sem, Istenünk!

■ SZEVEÉNYI JÁNOS

Együttműködésben nem állunk csehül

Bilaterális egyházvezetői találkozó Győrben

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

Immár második alkalommal találkoztak hivatalosan a Cseh Testvérek Egyházának és a Magyarországi Evangélikus Egyháznak a vezetői. A tavalyi brnói tanácskozás után idén február 27–28-án a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület székhelyére, Győrbe érkeztek a cseh vendégek. Mindkét egyház részéről a teljes egyházvezetés – a munkatársakkal együtt mintegy tizennyolc fő – vett részt a találkozón.

Csorba János igazgató lelkész öregtemplomi áhítata után lehetőség nyílt a győri Insula Lutherana intézményeinek bejárására: a Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvodában Kolarovszki Zoltán igazgató, az Evangélikus Szeretetházban pedig Szilvásyné Peregi Eszter igazgató fogadta az egyházvezetők csoportját.

A délután további részében Szemerei János, a vendéglátó egyházkerület püspöke „vezette fel” Koch Szilvia lelkész nő jó hangulatú előadását a gyülekezetplán-talásról, illetőleg a győrújfalui központtal működő szigetközi evangélikus misszió eddigi eredményeiről.

A cseh vendégek hamar megállapították, hogy mindkét egyház hasonló gondokkal küzd: egyre kevesebb a lelkész, és egyre újabb formákat kell keresni ahhoz, hogy elérjék az egyház közelébe kerülő, de még nem odatartozó, kereső embereket. Míg a cseh stratégia főleg az anyagi racionalizálásra épít nagyon tudatosan, addig a magyar (jelesül: a dunántúli ke-

rületi) megoldás inkább egy-egy gyülekezeti központ megerősítésére helyezi a hangsúlyt, ahonnan kiindulva – több világi szolgálattevő segítségével – látják el a szóránygyülekezeteket (a győrújfalui lelkész nő például mintegy ötven kilométeres körzetben).

A délután folyamán Kondor Péter déli egyházkerületi püspök előadásában szó esett még az egyházak számára is lehetőséget kínáló Magyar falu programról, valamint az elvándorlás miatt kiüresedő templomok gondjáról.

A másnapi megbeszélések közepontjában az egyház társadalomban betöltött szerepe állt Pröhle Gergely országos felügyelő felvezetésével. Daniel Ženaty cseh egyházelnök a referátumában kitért az egyház és az állam viszonyának kérdésére, ezzel összefüggésben a cseh egyház államtól való anyagi függetlenségének lehetőségére.

A lelkészképzés, a lelkészi életpálya-modell és a másoddiplomás képzés helyzetéről Krámer György országos iroda-

igazgató, az oktatásban és a diakóniában rejlő lehetőségekről pedig Kondor Péter püspök szólt. Mindkét egyház számára kihívást jelent a lelkészi munka megfelelő kereteinek kialakítása. A Cseh Testvérek Egyházában is létezik a mi lelkészi életpálya-modellünkhöz hasonló megoldás, és gondolkodnak a másoddiplomás képzés bevezetésén is.

Bár a két egyház több szempontból hasonló viszonyok között él és dolgozik a posztkommunista társadalomban, ám a cseh vendégek elmondása szerint az ottani közvélemény sokkal ellenségesebb az intézményes egyházzal szemben, mint a magyar – annak ellenére, hogy az egyházak tevékenységét és szolgálatát nagyrészt elfogadják. A cseh egyház ugyanakkor lehetőségként éli meg ezt a legjobb esetben is közönyös társadalmi helyzetet, amely belső szabadságukat erősíti meg.

A jó hangulatú találkozó végén a felek megállapodtak, hogy az együttműködést – az egyházvezetők kölcsönös látogatásán túl – több területre is igyekeznek kiterjeszteni. Ezek között szerepel az egyházi stratégiák lefordítása egymás nyelvére, valamint a gyülekezetépítő lelkészek és diakóniai intézményvezetők konzultációja.

■ CSELOVSKYNÉ TARR KLÁRA
BALICZA KLÁRA

Hármas vezetőiktatás Szlovákiában

Telt házas ünnepen iktatták be szolgálatukba a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház megválasztott vezetőit március 2-án Zólyomban. Az elnök-püspöki széket Ivan Elko volt nyitrai lelkész, az országos felügyelői pozíciót Ján Brozman volt keleti kerületi felügyelő, a nyugati püspöki széket Ján Hroboň volt pozsonyi lelkész tölti be.

A szlovákiai evangélikusoknál a rendszer-váltás utáni zsinatok a püspöki és a laikus vezetői (felügyelői) szolgálat idejét maximum kétszer hat évben határozták meg. Ezért északi szomszédainknál sűrűbben hallhatunk püspökváltásról, felsővezető-váltásról.

Az előző tizenkét évet Miloš Klátik elnök-püspök és dr. Imrich Lukáč országos felügyelő időszakának sorolják be a szlovákiai evangélikus egyháztörténetben. Periódusuk lejártával, még 2018 őszén új elnök-püspököt és új országos felügyelőt, a nyugati kerület élére szintén új püspököt és felügyelőt, a keleti kerületben új felügyelőt választottak. A keleti kerületi püspöknek csak ez év őszén jár le a mandátuma, a keleti és a nyugati felügyelőt, Lubomír Pankuchot és Renáta Vinczeovát pedig már korábban beiktatták tisztségükbe.

A tavalyi választás után a feladatátadások és -átvételek már ősszel megtörténtek, és idén március 2-án a közép-szlovákiai Zólyomban (Zvolen) ünnepélyes keretek között, külföldi vendégek jelenlétében szolgálatukba iktatták a

megválasztott új vezetőket. Az ünnepi alkalmon a Magyarországi Evangélikus Egyházat Fabiny Tamás elnök-püspök és

FOTÓ: JÁN KROŠÁK / TASR

felesége, Fabiny Katalin, valamint Pröhle Gergely országos felügyelő képviselte.

„Ezért fogadjátok be egymást, ahogyan Krisztus is befogadott titeket Isten dicsőségére” (Róm 15,7) – Fabiny Tamás az iktat-

tás liturgiájában ezzel az igével áldotta meg a szolgálatba álló elnök-püspököt, míg a „Krisztus szabadságra szabadított meg minket, álljatok meg tehát szilárdan, és ne engedjétek magatokat újra a szolgaság igájába fogni” (Gal 5,1) igével a nyugati püspököt. Ajándékol egyházunk országos elnöksége a Luther Márton végrendeletéről készült könyv egy példányát adta át,

és magyarországi látogatásra hívta meg az új vezetőséget. Az ünnepen a hazai szlovákságot a Tótkomlói Evangélikus Egyházközség delegációja képviselte.

■ SZPISÁK ATTILA

Közös komáromi kétnyelvű istentisztelet

Egyháztörténeti jelentőségűnek mondható a maga nemében az a kétnyelvű istentisztelet, amelyen böjt első vasárnap-

FOTÓ: MÜLLER ATTILA

ján, március 10-én vehettek részt szlovák és magyar evangélikusok a szlovákiai Komárom (Révkomárom, Komarno) evangélikus templomában: szlovák-magyar nyelvű közös alkalomra ugyanis korábban nem volt példa az érintett gyülekezetek életében.

A kétnyelvű istentisztelet ötlete az ökumenikus imahét alkalmával merült fel, a megvalósítást mindkét fél nagy örömmel és lelkesedéssel várta.

A böjti alkalom kezdetén Helena Aggová, a szlovák gyülekezet felügyelője köszöntötte a nagy számban megjelent híveket. A bűnvallás szlovák, az úrvacsora liturgiája magyar nyelven hangzott el. A liturgiában Jana Kačicová Horňáková helyi és Menyesné Uram Zsuzsanna ma-

gyarországi, győrsági lelkész szolgált. Isten igéjét Zsid 4,14–16 alapján Menyes Gyula, a magyarországi Komárom evangélikus gyülekezetének helyettes lelkésze hirdette. (Az igehirdetés tolmács segítségével szlovák nyelven is elhangzott.)

Szlovák és magyar korálok egyaránt felcsendültek a gyülekezeti énekek között, az imádságokat és az *Apostoli hitvallást* mindenki a maga nyelvén mondta. Énekelt az istentiszteleten a dél-komáromi evangélikus gyülekezet kórusa is. Az alkalom zárásaként – orgona- és harsonakísérettel – két nyelven hangzott fel Luther éneke, az *Erős vár a mi Istenünk*. Az esemény testvéri beszélgetésekkel és szeretetvendégséggel zárult.

■ ANGYAL-CSEKE CSABA

Evangelikus népzenei találkozó

A népzene és a néptánc iránt érdeklődő családokat idén a tavasz első napjaiban várták Balatonszárszóra, az Andorka Rudolf Evangelikus Konferencia- és Missziói Otthonba. Még a legkisebbek is mulathattak az időt játékos hangszerbemutatón és a gyerektáncházban március 1-3. között, a tizenharmadik evangelikus népzenei találkozón és kurzuson, amelyről a Kapos.hu tudósítását idézzük.

A háromnapos családi program célja megszerettetni a zenélést, a közös muzsikálást és megismerni a magyar zenei gyökereket.

Hétféle hangszeren, még kobozon is megtanulhattak játszani az evangelikus népzenei találkozó résztvevői. A lanthoz hasonló húros, pengetős hangszer már évek óta nagyon érdeklő Hazai Tímeát, ezért is jött el a mostani kurzusra. „Nagyon nehéz rajta játszani. Persze ez attól függ, hogy az ember mennyire akar elmerülni a technikában, és én most éppen azt tanulom, hogyan lehet egy moldvai magyar népdalt a lehető legszebben megszólaltatni. Sokkal szebben, mint amire én eddig képes voltam” – mondja Tímea.

A balatonszárszói rendezvény célja nemcsak a magyar hagyományok megismertetése, hanem a közösségformálás is. „A legegységesebb nyelv az ének. És gyönyörű ez a magyar szavunk is, hogy ének. Ez valójában az én-eknek, az egyéneknek, az embereknek az összetalálkozása. Amikor összecsendül a dallam, és együtt tudunk énekelni, az összetalálkozás” – mondta Varga Gyöngyi evangelikus lelkész.

■ Forrás: Kapos.hu

FOTÓK: FISKUS OLGA

Ökumenikus támogatás kárpátaljai testvéreknek

Az ökumenikus imahét nyitó istentiszteletén a Deák téri evangelikus templomban január 20-án a kárpátaljai testvéregyház oktatási céljainak támogatására gyűjtöttek adományt. Az összegyűlt perselypénzt dr. Fischl Vilmos evangelikus lelkész, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) főtitkára és a szervezet egyik alelnöke, Kondor Péter evangelikus püspök személyesen vitte Kárpátaljára.

A delegáció az érkezés napján Szilágyi Mátyás beregszászi főkonzullal és Gyebnár István konzullal folytatott megbeszélést, amelyen tájékoztatást kaptak a kárpátaljai magyarság jelenlegi

helyzetéről és kihívásairól. Az egyeztetés után Nagy Béla főgondnok mutatta be a Kárpátaljai Református Egyház diakóniai szolgálatát.

A MEÖT vezetői másnap az egyik legnépesebb kárpátaljai magyar községben, Dercenben, a Beregi Református Egyház-megye közgyűlésén vettek részt, meghallgatva az esperesi beszámólót. Az alkalmon – amelyen jelen volt Zán Fábán Sándor püspök is – felszólalt Kondor Péter, köszöntve a résztvevőket, majd sor került az adomány átadására.

■ Forrás: Del.lutheran.hu

Tíz év telt el MEGiNT-tel

Jubileumát ünnepelte a MEGiNT, a magyarországi evangélikus gimnáziumok népművészeti találkozója. A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium és a Martin György Kulturális Egyesület közös szervezésében március 1-3. között zajlott rendezvény a 2010-es kezdete óta töretlen népszerűségnek örvendő keresztény fiataljaink körében.

A negyedik Nits Márta országos népdal-éneklési versenyt a MEGiNT keretében március 1-jén, pénteken rendezték meg; erre mintegy negyven énekes produkcióval megközelítőleg nyolcvan fiatal jelentkezett. Tóth Dorottytól, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népzene szakos hallgatójától, a verseny főszervezőjétől megtudtuk, hogy az igencsak színvonalas versenyen a zsűri nyolc kiemelt arany és hat arany minősítést osztott ki a szóló, a kíséretes és az énekegyüttes kategóriákban induló versenyzőknek.

A főszervező elmondta: a verseny célja nem a versengés, hanem egy olyan közösség összekovácsolása, amelynek körében a népdaléneklés szeretete a legfontosabb. A jövőben szeretnék elérni, hogy a megmérettetés után további közösségi programokban vehessenek részt a fiatalok, hogy amíg a zsűri értékelt, addig is hasznosan tölthessék az idejüket.

A versenyt kötetlen szakmai beszélgetés követte a zsűri tagjaival, majd Pál István „Szalonna” és bandája zenélt a gimnázium szecessziós dísztermében, amely erre az alkalomra igazi koncertteremmé varázsolódott. Az eredményhirdetés után tovább fokozódott a jó hangulat, hiszen a Rózsák terei kollégiumban táncházzal folytatódott a nap – kifulladásig.

Pénteken, a népdaléneklési versenyen egy időben a fasori gimnazisták a MEGiNT keretében népművészeti projektnapra látogattak el, így csatlakozva a találkozó forgatógázhoz: az alsósok a Hagyományok Házána interaktív programjain vettek részt, míg a felsőbb évesek megnézték a *Szerelempatak* című filmet, ezután meghallgatták Tátrai Zsuzsanna néprajzkutató előadását a filmről, majd néptáncos foglalkozáson vettek részt a Bihari János táncegyüttes szolistáinak vezetésével.

Szombaton is izgalmas nap elé nézhetek az érdeklődők, hiszen délután következett a tizedik MEGiNT gálaműsora. A délelőtti zenekari próbák után, a gálaműsor kezdete előtt hagyományosan több száz fiatal együtt énekelve koszorúzta meg Martin György Erkel-díjas néptáncutató fa domborművét. Minden fellépő csoport egy-egy táncos párja elhelyezett egy-egy koszorút, így a megemlékezés végére igazi koszorúhalom díszítette az épület első emeleti auláját.

A délutáni gálaműsor igazán színesre sikeredett. Hajdó Ákosnak, a fasori gimnázium igazgatójának köszöntő szavai után Schmittné Makray Katalin, az idei rendezvény fővédnöke hangsúlyozta, hogy a fiatalok életében mennyire fontos szerepet tölt be a MEGiNT. A beszédek

után az ország legkülönbözőbb pontjairól érkezett csapatok mutatták be tudásukat. Sopronból, Nyíregyházáról, Orosházáról, Aszódra, Budapestre táncosok, Soltvadkertről nagyszerű citerazenekar, míg Szarvasról csilingelő torkú énekes lányok léptek fel a nagyszínpadon.

Jubileumi műsor lévén nem volt hiány meglepetésvendégekből sem: a budapesti Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium táncosai, a Bihari János táncegyüttes utánpótláscsoportja, valamint a Beregszászi Táncművészeti Stúdió fiataljai is közreműködtek a gálán. A műsor produkcióit Nagy Albert és zenekara kísérte. Miután az emléklapok gazdára találtak, a szervezők egy kétszáz szeletes tortával köszöntötték a fellépőket és a tizedszer megrendezett MEGiNT-et.

A találkozó utolsó napján, vasárnap Kondor Péter püspök ígéhirdetésével tartottak ünnepi hálaadó istentiszteletet a fasori evangélikus templomban. A Déli Egyházkerület lelkesízi vezetője a beszédekben többször külön is szólt a MEGiNT-et képviselő fiatalokhoz.

Az eltelt három napot és az elmúlt tíz évet Barcsay Zsombor, a MEGiNT ötletgazdája és főszervezője értékelte: „Csak annyit mondhatok, hogy remek tíz év volt. Tele vagyunk tervekkel, újító ötletekkel, hogy hasonlóan izgalmas legyen a következő évtized, mint amilyen az első volt. Találkozunk 2020. március 6-7-én, tizenegyedik alkalommal!”

■ Forrás: Evangélikus.hu

FOTÓK: BARTHÁ TITUSZ

Istenre figyelő alkotó

Kiállítás a Fasorban

FOTO: KÉRGES MÁTÉ

Martinecz Márk fiatal képzőművész, a Magyar Képzőművészeti Egyetem képgrafika szakának végzős hallgatója. Képei először láthatók egyetemi kereteken kívül, külső helyszínen, a Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében.

Kivételes érzékenységgel variálja a különböző grafikai, festészeti technikákat, eredeti képépítési megoldásai figyelemre méltók. Nagyrészt kis méretű, finom, papíralapú munkákat készít, formavilága láttán eszünkbe juthat a svájci fes-

tőművész és grafikus Paul Klee vagy akár Vajda Lajos is, a magyar avantgárd festészet kiemelkedő alakja. Martinecz Márk a lényegre törekszik, arra, hogy a képeken ne legyenek felesleges vonalak; egyszerű, letisztult művészi eszközökkel

ragadja meg a tárgyak, helyszínek részleteit. Témáit saját mindennapi környezetében találja meg, tudja jól, hogy a „mit rajzoljunk?” kérdés teljesen mellékes a „hogyan?”-hoz képest.

A legtöbb időt a műteremben és a fasori református gyülekezetben, a templomban tölti, ezek a helyszínek a képek szempontjából is meghatározók. Márk szorgalmasan, csendben, alázattal, Istenre figyelve alkot. A Fasori Református Egyházközség tagja, ifjúsági vezetője, így ez a kiállítás többek közt „a két Fasor” közti jó kapcsolatról is árulkodik.

A jobbára az elmúlt esztendőben készült művekből összeállított tárlat kurátora a fasori evangélikus egyházközség presbitere, Peternák Anna. A megnyitón a vendégeket Aradi György evangélikus lelkész köszöntötte, a kiállítást pedig Édes Gábor református lelkipásztor nyitotta meg. Zongorán közreműködött Szabó Ferenc János.

A február 27-én megnyílt kiállítás április végéig tekinthető meg hétfőtől péntekig 9 és 13 óra között, valamint a Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében tartott programok alkalmával, illetőleg előzetes bejelentkezés alapján. Finisszázsa – kiállításbúcsúztatója – április 28-án lesz.

■ *Forrás: Evangélikus.hu*

Farsangi imahét

Hatvankilenc éves hagyomány folytatódtott március 3. és 10. között Csömörön, amikor idén is megszervezték a farsangi imahetet. A farsang utolsó napjaitól böjt első vasárnapjáig tartó sorozat estéin – egy kivétellel – meghívott vendég-igehirdetők szolgáltak lelki útvalóval. Így érkezett a csömöriek közé Ponicsán Erzsébet rákospalotai, Varsányi Ferenc dunaharaszti, Bence Imre budapest-budavári, Kocsik Mónika hatvani és Szabó B. András budapest-pestújhelyi evangélikus lelkész (*képünkön*). Hétfő este Johann Gyula, a gyülekezet lelkipásztora, míg csütörtökön Bokros Levente csömöri plébános mondta el gondolatait az általa választott igehely alapján. Böjt első vasárnapjának istentiszteletén Gáncs Péter nyugalmazott püspök hirdette Isten igéjét.

■ *BODA ZSUZSA felvétele*

Jubilál az Egyházi Könyvtárak Egyesülése

Alapításának huszonötödik évfordulóját ünnepelte március 5-én az Egyházi Könyvtárak Egyesülése Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának dísztermében. Evangélikus részről dr. Hubert Gabriella, az egyesület elnökségének tagja, az Evangélikus Országos Gyűjtemény Károli Gáspár-díjas igazgatója, Balogh Kriszta, az Evangélikus Országos Könyvtár vezetője, Selmeczi Pálma főkönyvtáros, Mészáros Kornélia, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtárának vezetője, Herzog Csaba evangélikus lelkész, könyvtáros, valamint Alpárné dr. Szála Erzsébet, a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Kollégium és Szakképző Iskola muzeális könyvtárának Prónay Sándor-díjas vezetője vett részt az alkalmon.

FOTÓ: LAMBERT ATTILA / MAGYAR KURIR

„Huszonöt év egy ember és egy közösség életében is jelentős életkor, egy nemzedékváltásnyi idő” – kezdte köszöntőjét Ásványi Ilona, az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének (EKE) elnöke. Emlékeztetett: az egyesület alapítói szakmai, szellemi és ökumenikus közösséget hoztak létre 1994-ben, vállalva az együttműködést, de a konfrontációt is az állam képviselőivel és az egyházi fenntartókkal. A különböző felekezetek képviselői a munka során megtalálták a közös nyelvet, a kezdeti bizalmatlanság is feloldódott. Mindnyájukat összekötötte a közös hivatás, a könyvtárosi szakma. Az egyesület tagjai az évek folyamán munkatársakká, barátokká váltak. Mindig azt keresték, ami összeköt, és nem azt, ami szétválaszt, Jézus parancsát tartva szem előtt: *„Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.”* (Jn 13,35) Nem véletlenül választották a mai ünnepség mottójául Szent Ágoston szavait: legyen „a szükséges dolgokban egység, a kétségekben szabadság, de mindegyikben szeretet”. Végül Ásványi Ilona halát

adott Istennek, és megköszönte az alapítók, minden egyházi könyvtáros és az egyesületi tisztségviselők munkáját.

Sörény Edina, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Könyvtári és Levéltári Főosztályának vezetője a résztvevőket köszöntve azt emelte ki, hogy az egyházi könyvtár az egyik legjelentősebb könyvtártípus, hiszen Európában először az egyházi intézményeknek volt könyvtárak. Ezek mindig támogatták a tudományos kutatást és a képzést. A könyvtáraknak a múlttól szóló dokumentumok gyűjtése, megőrzése, gondozása és a hozzáférés biztosítása a feladatuk, vagyis a könyvtár egy nemzet tudásának a tárháza. Ugyanakkor a jelen és a jövő műveltségének kialakításában is fontos szerepük van.

„Mi azonban építettük a várfalat, és már az egész várfal elkészült félmagasságban, mert a nép nagy kedvvel dolgozott” (Neh 3,38) – idézte Barátné dr. Hajdu Ágnes, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének (MKE) elnöke. Kifejtette, hogy az egyesület munkájában mindig ezt az elszánást, kedvet láthatjuk. Az EKE és az MKE szám-

tan olyan területen dolgozott együtt, ahol a könyvtárak ügyeiben kellett eljárni.

Ramháb Mária, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke a köszöntőjében hangsúlyozta, hogy az egyházi könyvtárak nyilvánosság előtti megjelenésében nagy szerepe volt az EKE tevékenységének. Egyre szélesebb körben teszik elérhetővé a korábban csak egy zárt közösség számára hozzáférhető kincseket.

A jubileumi program első részében visszaemlékező előadásokat hallhattak a jelenlévők. Szelestei Nagy László a hetvenes évektől idézte fel az egyházi könyvtárak érdekképviseletének ügyét. Az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) egykori munkatársaként arról beszélt, hogy először a védett dokumentumokat kellett bevezetni a könyvtári nyilvántartásokba; ebben nagy szerepet játszott az OSZK Régi Magyarországi Nyomtatványok munkacsoportja.

Ásványi Ilona az előadásában az elmúlt huszonöt év eseményeit idézte fel. Az EKE elnöke elmondta: 1994. március 8-án gyűltek össze először az egyházi könyvtárak képviselői Kalocsán azzal a szándékkal, hogy létrehozzanak egy olyan független szakmai szervezetet, amely biztosíthatja az egyházi könyvtárak érdekképviseletét, segítheti a kapcsolattartást és a szakmai információcserét. Az EKE 1994. november 8-án jött létre hivatalosan az OSZK-ban megtartott találkozón. Tagjai nem személyek, hanem intézmények lettek. 2002-től már határon túli tagjai is vannak az egyesületnek. Az EKE a kezdetektől ökumenikus szellemben működött, ezt bizonyítja az is, hogy a tízfős elnökségben öt katolikus, három református és egy evangélikus dolgozik, valamint egy tag a többi felekezetet képviseli.

Dr. Monok István előadását a távollétében felolvasták. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ főigazgatója az „alapítani”, „egybe-fogni”, „megőrizni”, „alkotni” kifejezések alapján fejtette ki gondolatait az egyházi könyvtárak jelenéről és jövőjéről.

Az előadások után az EKE tagjai idézték fel személyes emlékeiket az elmúlt huszonöt évből. A jubileumi együttléten a Monarchia vonósnegyes zenélt.

■ BARANYAI BÉLA

Forrás: Magyar Kurír

Gyökérkezelés

Szemerei János püspök
Nyugati (Dunántúli)
Evangélikus Egyházkerület

Nem fogászatra invitálok a kedves olvasót a furcsa címmel, hanem személyes és közösségi életünk mélyebb dimenziójába. A gyökerek egy-egy növény esetében pótolhatatlanul fontos feladatot látnak el, ugyanis általuk veszi fel a növény a tápanyagokat a földből. Ám ezentúl a gyökerek adnak tartást és egyensúlyt is. A gyökerekből többnyire nem látszik semmi, mert a szem elől rejtetten, a felszín alatt, észrevétlenül végzik munkájukat. A fák föld alatt nyújtózkodó gyökere nagyjából akkora, mint a látható koronájuk. Ha a gyökerek megsérülnek, akkor a növény nagy veszélybe kerül. Évekkel ezelőtt, amikor Amerikában jártam, egy itthon kevésbé ismert rágcsáló, a földikutya „munkáját” látva egészen megdöbbentem. Az állat járatot ásott a föld alatt, és elrágta a kertben több fiatal facsemete gyökereit. Kívülről ebből először csak annyi látszott, hogy a fák levelei valamitől száradni kezdtek, majd összependörödtek. Aztán később egy gyenge szélről maguk a fák is kidőltek. A gyökerek a forrást jelentik, nélkülük a növényi szervezetek nem jutnak táplálékhoz, és elveszítik a tartásukat is.

A természetlen fügefá példázatában Jézus egy beszélgetésbe kapcsolta be a hallgatóit. Egy gazda a kertjében gyümölcsöt keresett a fügefáján, immár harmadik éve hiába. Azt javasolta a vincellérjének, vágja ki, hogy ne foglalja a helyet hasztalanul. A vincellér viszont azt kérte, hogy adjanak neki még egy esélyt: *„Uram, hagyd meg még ebben az évben, míg körülásom és megtrágyázom, hátha terem jövőre, ha pedig nem, akkor vágd ki.”* (Lk 13,6–9) A vincellér a föld meglazításával, a tápanyagok biztosításával próbálta kezelni a gyökereket és ezzel gyógyítani az egész fát.

Március második hétvégéjén egyházkerületünk gyülekezeti elnökségeivel töltöttünk két fél napot Révfülöpön, hogy személyes és közösségi életünk gyökereire, az Istentől, családjainktól és egyházunktól kapott drága örökségeinkre figyeljünk. Természetesen azzal a nem titkolt szándékkal fordítottuk tekintetünket gyökereink felé, hogy az identitásunkban, a kötődésünkben és a felelősségvállalásunkban is erősödjünk.

A kerületi és az egyházmegyei beszámolók is megmutatták, hogy milyen gazdag és sokszínű gyülekezeti közösség él régióinkban. Egyházkerületünknek van egy olyan része, amely nem vagy nem teljesen került török fennhatóság alá, ezért nálunk maradhattak meg a legmélyebb gyökerekkel bíró evangélikus gyülekezetek, de itt található a legrégebbi templomok (köztük néhány Árpád-kori is), illetve mi lehetünk a leggazdagabbak az evangélikus tárgyi emlékekben. Persze ezek nem érdemek, hanem adottságok, amelyeket gondoznunk kell. Természetesen a mi kerületünknek is vannak későbbi alapítású gyülekezetei, amelyek a török kiűzése után telepítéssel jöttek létre. Az artikuláris időkben (az 1681-es soproni országgyűlés határozatát követően) korlátozott hitgyakorlatot engedélyeztek eleinknek; e szerint vármegyénként két kijelölt templomban lehetett az evangélikusoknak hitük szerinti istentiszteletet tartani. Ennek a korszaknak a hagyományát is hol máshol lehetne őrizni, ha nem nálunk.

A nehéz idők örökségének ápolása azért fontos, mert bennünk, mai emberekből tudatosíthatja, hogy Isten igéjének hallgatása milyen drága ajándék. Annak idején őseink gyalog és lovas kocsikkal indultak a templomba vasárnap hajnalban – a távolabb élők talán már előző este –, a lábukkal és az odaszánt idejükkel is megvallották hitüket.

A küzdelmes évek miatt nem keseregni szeretnénk, hanem felfedezni azt, amit a régiek is megeltek, amiért hétről hétre útra keltek. Ezért idén szeptemberben is szervezünk artikuláris találkozót, mégpedig Nemeskéren. Az ősi időket idézve több irányból lehet majd megközelíteni a templomot, de a motorizált eszközöket a falun kívül kell hagyni. Hosszabb vagy rövidebb távot vállalva gyalog, lovas kocsival vagy lóháton kell megközelíteni a templomot, ahogyan a régi időkben.

Hisszük, hogy amint őseink régen, mi is feltöltekezhetünk közösségi élménnyel és Isten igéjének áldásaival, amelyek személyes életünk, közösségeink, egyházunk és az egész egyház terebélyes fájának éltetői. ■

Jézusra mint pedagógusra is tekintve

Hitbéli alapozásra törekszik Králik Sándorné óvónő

Sorozatunkban a Magyarországi Evangélikus Egyház intézményeiben szolgálatot végző munkatársakat szólaltatjuk meg indíttatásukról, munkájukról, céljaikról. Králik Sándornéval, a Váci Evangélikus Egyházi Óvoda óvónőjével a keresztény szellemiségről, a személyes példaadásról és a gyermekek nyitottságáról beszélgettünk.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

– Mit jelent önnek az óvónői szolgálat?

– Lelkesedést, örömet és hivatást! Evangélikusként a gyermeknevelés mellett arra is törekszem, hogy bibliai történetek elmondásával vagy egyházi énekek tanításával, de legfőképpen a személyes példaadással próbáljam a hitet is továbbadni. Szeretném, ha a jövő nemzedéke nemcsak jó nevelést kapna, hanem hitbéli alapot is magával vinne az óvodánkból. Kollégáimmal ennek megfelelő légkört alakítottunk ki.

– Az óvodába járó gyermekek szüleinek többsége még a rendszerváltás előtt született, sokuk nem kötődik gyülekezethez. Mennyire okoz ez nehézséget egy egyházi intézményben?

– A szülők tudják, hogy óvodánk nemcsak a jó neveléséről, hanem arról is híres, hogy itt a foglalkozások keresztény

szellemben zajlanak. A jelentkezők nagy száma is mutatja, hogy a családok még akkor is igénylik, hogy gyermekeik vallásos nevelést kapjanak, ha ők maguk nem gyakorolják a vallásukat. Istennek adunk hálát, amiért azt tapasztaljuk, hogy az ide járó gyerekek családjait később könnyű bevonni a gyülekezet életébe. Sokan megkeresztelik a gyermeküket, elkezdnek istentiszteletre járni.

– Korábban egy állami fenntartású általános iskolában dolgozott tanárként. Mit jelent önnek a gyermekekkel foglalkozás?

– Elsősorban küldetést. Tanárként, világi iskolában is arra törekedtem, hogy a tananyag mellett a szeretetet is átadjam a növendékeimnek. Fontosnak tartottam, hogy olyan utat mutassak a gyermekeknek, ami lehetőleg Istenhez vezet. Óvó-

nóként ugyanerre törekszem. Meg kell említenem, hogy mindennek gyakorlati megvalósításához sokat adott számomra az Evangélikus Hittudományi Egyetem pedagógusoknak szóló továbbképzése, amelyen kiváló előadók segítségével tanulhattuk meg, miként tudunk Jézusra mint pedagógusra is tekinteni.

– Az óvoda életében melyik az ön számára különösen is fontos alkalom?

– Minden hétfőn áhítattal kezdjük a hetet. A többi napra bevezettük a reggeli csendesperceket. Ilyenkor gyertyát gyújtunk, körbeülünk, és az áhítaton elhangzott bibliai történetről beszélgetünk a gyermekekkel. Utána közösen imádkozunk, kérjük Istent, hogy a mai napon is segítsen meg minket.

– Mennyire nyitottak az óvodások a hitre?

– A gyermekek nagyon fogékonyak! Ha egy keresztény pedagógus megvallja a hitét előttük, akkor azt a gyermekek hitelesnek veszik, és elhiszik, hogy Isten van, figyel ránk, és megsegít minket. Azt látjuk – és ez nagy öröm a számunkra –, hogy idővel egy-egy csínyet követően egymást figyelmeztetik óvodásaink, hogy kinek kell engedelmeskedni. Gyakran mondják, hogy „most ki sugdos füledbe, az ördög vagy az Isten?”.

– A rádi gyülekezet aktív tagja. Mit jelent önnek, hogy evangélikusként egyházunk egyik intézményében dolgozhat?

– Apai és anyai ágról egyaránt a szüleim, nagyszüleim és dédszüleim is evangélikusok voltak. Tőlük örököltem a hitet, és semmiért nem cserélném másra! Fiatalkoromtól kezdve az volt a vágyam, hogy egyszer továbbadhassam ezt az örökölt és bennem is élő evangélikus hitet és identitást, amit kaptam. Boldogság, hogy ezt nemcsak saját gyermekeimnek, hanem azoknak is közvetíteni tudom, akik az iskolában vagy az óvodában lettek rám bízva.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Van-e életednek biztos pontja?

„Fordítsd felém füledet,
siess, ments meg engem!
Légy erős kősziklám,
erős váram, segíts rajtam!”
(Zsolt 31,3)

Van-e az életednek biztos viszonyítási pontja? Természettudományos ismereteinkből és személyes élettapasztalatunkból tudjuk jól, hogy az egész világ mozgásban van, mind fizikailag, mind szellemi és lelki téren. Mozog a világegyetem, a Nap, a Föld, és persze változnak az értékek, ideológiák, saját lelkiállapotunk, testi-lelki egészségünk is. Minden mozog és változik. Nem véletlenül mondta Arkhimédész is annak idején kissé kétségbeesetten: „Adjatok egy fix pontot, és kifordítom a világot a helyéből.”

De hol találok ilyen biztos pontot? Van-e életednek fix, azaz biztos pontja, amely nem változik, amely szilárd viszonyítási alapot jelenthet? Bár sokan szeretnék hinni, de a világ nem önközpontos. Minden mozog és változik. Hol találok egy biztos pontot?

A zsoltáros segít nekünk a fenti igében. Kijelenti, hogy a világa Isten-központos. Az ő fix pontja az Úr. Az Úr az én kősziklám, erős sziklaváram. A Biblia – és ezen belül a *Zsoltárok könyve* – e körül a fix pont körül forog, hiszen arról van szó, hogy az ember, aki szenved, vagy éppen halát ad, dicsőít vagy panaszkodik, keresi azt a biztos pontot, amelyben értelmet nyer a szenvedés, a hála, az öröm, a panasz, a dicsőítés. A Biblia közepén ott áll fix pontként az Úr, és körülötte kavarnak az emberi érzések, sérelmek, örömeik, kérdések.

A zsoltáríró a várat mint a védelem szimbólumát használja, amelynek bevehetetlen falai és kapui a menekült számára biztos védelmet nyújtanak. Nem várlátogatókról van szó, akik valamilyen kirándulás alkalmával szeretnének nézelődni. Én értetlenkedve állok, és magamban dűnyögök egy-egy híres templom látogatása alkalmával a látogatók miatt. Ezt meg kell nézni – mondja az idegenvezető, és elmeséli a történetét az adott műalkotásnak. A nézelődő turista kipipálja, hogy ez is megvolt a ma oly gyakran használt „bankancslistán”. Egy dolog viszont rendszerint elkerüli a nézelődők figyelmét: hogy amit építettek, alkottak, azt Isten dicsőségére

tették. Sajnos a híres európai templomok ma már nem istentiszteleitekről híresek, hanem az építészetükről, és aki belép, az nem Istent keresi. Látogatásaim alkalmával gyakran fordult elő, hogy a látogatók viselkedése miatt nem éreztem az imádság megnyugtató erejét.

Nagyon büszke vagyok arra, hogy evangélikus vagyok. Luthert elsőként azért szerettem meg, mert megírta egyházunk himnuszát, amelyben kijelenti és megvallja, hogy Isten az erős vár, jó fegyverünk és pajzsunk. Erre a felisme-

résre lesz szükségünk a böjti időszakban is, hogy azokat a napokat Isten közelében töltve éljük meg. Ne vezessen félre bennünket semmiféle világi huncutság, amelyet a böjttel próbálnak párosítani. Isten közelébe jutásnak a lehetősége a böjti elcsendesedés. Hidd el, sikerülni fog, és utána biztos, hogy ő lesz életed biztos pontja!

Áldott böjtlést!

■ JAKAB BÉLA

Forrás: Óbudai Evangélikus
Heti Hirmondó, 2019/10. szám

Az öröm forrása

Több évvel ezelőtt Szegeden nyaraltunk, és elmentünk megkeresni egy külvárosi kápolnát. Sajnos zárva találtuk, ráadásul az édesanyám vize elfogyott (nálam sem volt már innivaló), és ő nagyon szomjas volt. „Se kápolna, se kút!” – volt a keserű gondolatom. De aztán Istenhez kiáltottam: „Uram, adj nekünk vizet! Mert anya szomjas.”

Leültünk, és abban a pillanatban abba az irányba néztem, ahol a kút volt. Bár egy fa eltakarta, azt láttam, hogy egy fiú mintha ivott volna belőle. Mégis, amikor arra jöttem a srácok, megkérdeztem őket, hogy a fa mögött egy működő kút van-e. És azt mondták, hogy igen. Ilyen hamar válaszolt Isten! Elképesztő... de a „poén” az, hogy elmentünk már mellette (köz-

vetlenül), és nem láttuk. De most, hogy hozzá kiáltottam, Isten a tekintetemet arra irányította, és annak ellenére, hogy fa mögött volt – az a tény, hogy valaki ivott belőle –, felismerhetővé tette.

A hívő életünkben is van egy „kút”, egy „forrás”, amely mellett sajnos sokszor elmegyünk, vagy egyszerűen elfelejtjük, pedig a mindennapok éltető vize fakad belőle. Ez pedig az öröm! Ha te Isten gyermeke vagy, akkor az öröm kifogyhatatlan módon a rendelkezésedre áll. Az örömhöz a kegyelem áll a legközelebb. Amikor Isten kegyelmet ad, nemcsak önmagát adja, de kiárasztja örömét is.

Most lehet, hogy boldogtalan vagy, de a boldogság a körülményekre adott válasz; az öröm azonban kapcsolatra

épülő bizalom. Az öröm Isten ajándéka azoknak, akik hisznek Krisztus evangéliumában. A Szentlélek teremtette meg bennük, mert Isten ígését befogadták, és engedelmeskednek Istennek. És a kísértések között is megtartják reményüket az eljövendő dicsőségre. A valódi öröm a Krisztusban hívő ember kiváltsága!

Tény, hogy Pál apostolnak állandó az öröme még a szenvedés kínjában is. Olvasd csak el a *Filippi levelet*, amelyet római fogsága alatt írt! Az öröm, amelyet Pál vagy bármely keresztény tapasztal, nem valami átmeneti érzelmi fellángolás, amely egy pillanatra felemel, majd leejt a következőben, a körülményektől függően. Az igazi öröm állandó a Lélek által betöltött életben. Nem egy rózsaszín álom, amelyet a nyugalom, a béke, a kényelem és a biztonság nyújt. Az igazi öröm Isten jelenlétéből és a Szentlélektől származik, még akkor is, ha a börtönben ülsz a bírói ítéletre várva, ahogy Pál is. Neki igazi öröme volt, mert mély, bensőséges kapcsolata volt az élő Istennel és Jézus Krisztussal. Mivel közel volt Istenhez, örömmel volt tele. A körülmények nem befolyásoló tényezők! Az Istenhez való közelség határozza meg az örömod szintjét.

Mi hát az örömünk forrása? Hol a kút, mely éltető vizet ad a szomjas hétköznapokon is? Jézus maga mondja: „...annak örüljétek, hogy a nevetek fel van írva a mennyben.” (Lk 10,20) Ha megváltattál Jézus Krisztus vére által, akkor bejárásod van az Atyához, és egyszer saját szemeddel láthatod a Bárányt. Ez megmásíthatatlan tény Isten gyermekeire nézve.

■ HAJAGOS-TÓTH KATALIN

Forrás: *Hírmondó – a Nyíregyházi Evangélikus Gyülekezet hírei*, 2019. február

HUMOROSAN EVANGÉLIKUS

Egy nem túl előnyös kép rólam

Mózes „megosztja” a tengert...

Cél felé vagy fordulatra várva?

El tudod képzelni, hogy egy nap átalakul az életed? Mindaz, ami most meghatároz, az értékrended, a célod, világlátásod és törekvéseid egy pillanat vagy egy esemény hatására megváltoznak? Minek kellene történnie veled egy gyökeres fordulathoz? Talán csodának? Családi tragédiának vagy súlyos betegségnek? El kellene valakit veszítened, vagy veled kellene történnie olyan valaminek, ami aztán átprogramozza a gondolkodásodat, érzéseidet? [...]

Egy Saul nevű fiatalember jó családi háttérből indult, jó tanára volt, megbecsült származással bírt. Társadalmilag irigyelt pozíciója ellenére azt mondta egyszer: mindezt már szemétnek látom, és kárba veszni hagytam, mert van, ami ennél az örökölt meghatározottságnál és a társadalmi pozíciónál értékesebb... nem az a legfontosabb, honnan származom, milyen neveléssel tudok büszkélkedni, hogy milyen néven ismernek, hanem hogy én ismerhetem Krisztust.

Egy fiatal katona hazaérkezve a csatából megcsömörlött a világi harcoktól s mindenféle erőszaktól. Egyszerű szerzetes lett, aki a világ apró szépségeit, az élet legapróbb jeleit is óriási hálával és örömmel tudta látni. Hiába volt az apja igen gazdag kereskedő Assisi városában, Francesco a lelki gazdagságot többre értékelte, és szakított addigi életével.

Martin jogász akart lenni, nem is akármilyen eredményekkel haladt előre tanulmányaiban, de amikor egy viharból megmenekült, megfogadta, hogy Isten szolgálatára szegődik, szerzetes lesz. Két év múltán már pappá is szentelték.

Egy lány, akit Agnesnek hívtak, édesapja elvesztése után csakis az anyai szeretetbe kapaszkodhatott. S bár addig anyagilag jól álltak, az apa nélkül maradt családban az édesanya kétkezi munkát vállalt. Édesanyjának szegényeket segítő, hiteltel hite révén lett ebből a lányból a szegények szolgálója, még az országát is elhagyta, és misszionárius lett Indiában, új életét Teréz néven folytatta...

Egy Albert nevű teológus és orgonaművész úgy döntött, hogy legfeljebb harmincéves koráig él a tudománynak, ezt követően olyan hivatást szeretne, amellyel közvetlenebbül szolgálhatja az emberiséget. Tehát harmincévesen kezdett járni az orvosi egyetemre, hogy a későbbiekben Lambarénében az ott élők testi-lelki gyógyulásáért egyszerre tudjon tenni. Albert később Nobel-békedíjas lett.

Az említett fiatalok életfordulatának történetét távolról így láthatjuk. Mindegyikük életében volt egy fordulat, amelytől megváltozott az addigi értékrendjük és a céljaik is. Többük addigi élete és célja sem volt rossz, addigi életükben is ott volt az érték, de egyvalami nem volt ott: válasz Jézus Krisztus szeretetére, hívására. Az első helyen nem Isten ügye állt, hanem a saját elgondolásaik, saját terveik, céljaik.

Azon gondolkodtam, mit is mondana ma nekünk Luther Márton. Naponta olykor negyven fiatal ült le az asztalánál, és beszélgetett velük. Bármiről. *Asztali beszélgetéseit* úgy gyűjtötték össze, hogy ha belelapozunk, akkor mindenféle témával találkozunk. Mit mondana nekünk? Hogy beszéljünk a céljainkról, a motivációinkról, miért lelkesedünk, és hova tartunk. És azt is elmondaná, hogy nem leszünk boldogok a saját céljainkkal, ha nem találunk rá az Úr Jézus Krisztusra!

Bármiféle jó célokat tűzhetünk ki magunknak, mindig fog hiányozni valami, amit egyedül csak Jézus Krisztus tud betölteni. A teljes szeretetet ugyanis nem a szerelmünk vagy gyermekünk tudja adni, hanem egyedül Krisztus. A félelmeinket csak átmenevileg tudjuk levetni, de azokból egyedül Jézus Krisztus tud megszabadítani. A valódi szívbeli békét, harmóniát nem a munkahelyi elégedettség, a jó fizetés vagy az emberek megbecsülése adja, hanem a bűnök bocsánata. A bölcsesség sem ezernyi könyv lapjain található, hanem a Szentírásban, mert Isten teljes bölcsessége van benne elrejtve. És igazi erőt, tartást nem különféle önszugesztikók, technikák vagy átszellemülés adnak, hanem az a reménység, hogy van örök életünk, elérhető és biztos az örök cél Jézus Krisztus miatt, aki legyőzte a halált!

Nem kell, hogy mindenkinek olyan fordulatot vegyen az élete, mint Pál apostolé, Assisi Szent Ferencé, Luther Mártoné, Kalkuttai Teréz anyáé vagy Albert Schweitzeré (*képünkön*). Isten nem adja mindenkinek feladatként, hogy olyan nagy horderejű dolgokat vigyen véghez a kereszténység érdekében, az evangélium ügyéért, mint ahogyan ők tették. Nem kell mindenkinek lelkészé, hitoktatóvá, egzotikus tájak ismeretlen népeinek misszionáriusává válnia, de minden ember életében fordulatra vár az Úr, és ezt a fordulatot, a megtérést ő maga munkálja is. Mert az Úr a boldogságunkat akarja, mert azt akarja, hogy teljes legyen az életünk. Szeretné, ha meglátnánk és elérnénk célunkat, amiért életet kaptunk tőle. [...]

Az Úr Jézus ma is itt van, szól ma is, és hív magához, hogy megértsd. Nem kell nagy szavakból álló imádság, csak valami ilyesmi: „Szólj hozzám is, érteni akarlak! Szólíts meg, és hozd te a fordulatot az életembe! Te adj megtérést! Uram, Istenem, add meg a boldogságomat, adj igazi, el nem vehető célt nekem! Ámen.”

(Fil 3,3–11 alapján)

■ LÁZÁRNÉ SKORKA KATALIN *lelkész*
Forrás, teljes cikk: Skata.blog.hu

Testvérek Csehországból

Hasonlóságok és különbségek nyomában

Immár második alkalommal találkoztak február 27–28-án hivatalosan a Cseh Testvérek Egyházának és a Magyarországi Evangélikus Egyháznak a vezetői. A tavalyi brnói tanácskozás után idén a Dunántúli Evangélikus Egyházkerület székhelyére, Győrbe érkeztek a cseh vendégek. A találkozó kapcsán Vladimír Zikmund országos felügyelővel és Oliver Engelhardtal, az egyház országos központja külügyi osztályának vezetőjével beszélgettünk egyházukról és magyarországi tapasztalataikról.

– Milyen sajátosságai vannak a Cseh Testvérek Egyházának?

Vladimír Zikmund: A Cseh Testvérek Egyháza százéves, uniált egyház, amely a református és az evangélikus tradíciót is magában foglalja. A gyülekezetek egy része II. József 1781-es türelmi rendelete nyomán alakult. Az egyház teológiai alapját a Károly Egyetem Evangélikus Teológiai Karával folytatott szoros együttműködés biztosítja. Az egyház vezetése a presbiteri-zsinati rendszert alkalmazza, amely minden szinten – helyi gyülekezeti, elnökségi, országos egyházi – biztosítja a demokratikus döntéshozatal előfeltételeit. A teológiai alap az adminisztratív vezetés demokratikus elveivel együtt az egyháznak jelentős függetlenséget biztosít a változó szociális körülmények és a különböző szélsőséges tendenciák közepette.

– Tudjuk, hogy az egyház jelenleg stratégiájának kidolgozásával foglalkozik. Miként vázolnák fel röviden e stratégia főbb pontjait?

V. Z.: A stratégiai terv alapvető témáit az egyház életének és tevékenységének alapos „leltározása” után tűztük ki. A fő témák: élő és nyitott közösség; kegyesség a hit gyakorlásában; egyértelműség és missziói nyíltszívűség; a gyülekezetekben kulcsszerepet betöltő személyek fontossága; áttérés az önffinanszírozásra; az egyház szolgálatai – intézményi lelkészek, iskolák, diakónia –; valamint hatékony vezetés és egészséges munkakultúra. Az egyes témákat hármasszerben dolgozzuk fel: áttekintjük az aktuális helyzetet, felvázoljuk a reményképeinket, és javaslatokat teszünk, hogyan tudjuk ezeket elérni. A stratégiai terv végleges javaslata májusban kerül a zsinat elé.

– Milyen kontextusban élnek és dolgoznak a Cseh Testvérek Egyházának gyülekezetei?

Oliver Engelhardt: Az egész egyház most olyan átmeneti időszakban él, amelyben az önffinanszírozás előkészítése zajlik. Ezen azt értjük, hogy a jövőben önerőből kell majd fedeznünk mind a működésünk költségeit, mind lelkészeink díjazását. Az egyház így megtanul felelősséget vállalni mindazért, amit tesz, és ahogy gazdálkodik. A tagok számának visszaesése miatt sok kis gyülekezet aggodalma nő a jövővel kapcsolatban. Az egyház látható tevékenysége a társadalomban a diakóniai munka: a Cseh Testvérek Egyházának diakóniája a második legnagyobb nem állami szolgáltató a Cseh Köztársaságban. Ezenkívül fontos szerepet töltenek be az iskolák, amelyeket az Evangélikus Akadémia fog össze.

FOTÓ: ECCB

– Hogyan jött létre a kapcsolat a Cseh Testvérek Egyháza és a Magyarországi Evangélikus Egyház között?

O. E.: Mindkét egyház a Lutheránus Világszövetség tagja. A Cseh Testvérek Egyháza 2004-ben csatlakozott ehhez az egyházi szövetséghez, így az együttműködés is intenzívebbé vált. Ennek kapcsán a saját kelet-közép-európai régiókon belüli kapcsolatok is fontosabbá váltak. Mindezen túl mindkét egyház ökumenikus beállítottságú – saját országában és Európában. Így sok a kapcsolódási pont, számos személyes megbeszélés zajlott, és növekszik az érdeklődés egymás iránt.

– Mennyiben hasonlít, és miben különbözik a Cseh Testvérek Egyháza és a Magyarországi Evangélikus Egyház?

O. E.: Történelmileg a két egyház sokban hasonlít – korábban mint tiltott, később tolerált, végül egyenrangú, de kis egyház működött a Habsburg-monarchián belül. A kommunizmus alatti és az 1989 óta eltelt időszakban szerzett tapasztalataink is hasonlóak. A Magyarországi Evangélikus Egyházzal szemben a Cseh Testvérek Egyháza uniált – egyesült – egyház, amelyben a református tradíciónak erős gyökerei vannak, különös tekintettel a testvérközösségre. A Magyarországi Evangélikus Egyház a gyökereit a három etnikai csoport – magyar, német, szlovák –, illetve a nemzet viszonylatában értelmezi. Mindez a sokszínűség nem teher, hanem esély és feladat, amellyel élnünk kell mindkettőnknek.

– Miben látják az együttműködés lehetőségeit a két egyház számára?

V. Z.: Győrben a megbeszélések során pár lehetőséget megemlítettünk: a diakóniai szolgálat és annak önértelmezése, a missziói gyülekezetek építése, valamint az oktatás került előtérbe. Vezetői szinten inspirálhatjuk egymást a hasonló problémák megoldásában. Végezetül mindkét egyház jó partneri kapcsolatokat ápol az ökumenikus szervezetekben is.

■ BALICZA KLÁRA

Aki két hivatást kapott az Úrtól

Találkozás Trajtler Gábor lelkész-egyházzenésszel

Orgonaművész, lelkész, tanár, egyházunk korábbi országos egyházzenei igazgatója, jelenleg használatos énekeskönyvünk és korálkönyvek szerkesztője. Generációk hallgathatták igehirdetéseit, orgonakoncertjeit, ülhetek és ülhetnek le az általa tervezett orgonához országszerte. Egyházunk ma szolgáló lelkészi karának tagjai közül számosan tanulták tőle az egyházzenét az Evangélikus Teológiai Akadémia általa alapított Egyházzenei Tanszékén, mások a főtí kántorképzőben ismerték meg soktalentumos személyiségét. A többek között Károli Gáspár-díjjal is kitüntetett Trajtler Gábor hamarosan kilencvenedik születésnapját ünnepli. Otthonában, szeretett hangszere mellett ülve beszélgetünk.

Első zenei élményeit szinte az anyatejjel szívta magába. „Szüleim zeneszerető emberek voltak, orvos édesapám hegedült, vonósnégyesben játszott, édesanyám zongorázott és énekelt. Nagyon szép énekhangja volt. Szerető családban nőttem fel, és a zene nálunk nagyon otthon volt, együtt muzsikáltunk, s nem csak ünnepnapokon.

Később Peskó Zoltánnak, a fasori gimnázium énektanárának orgonajátéka nyugozott le” – eleveníti fel gyermekkori emlékeit.

Korán – hatévesen – kezdett zongorázni tanulni, Szelényi István volt a tanára, akire a mai napig jó szívvel emlékezik. Született tehetsége, készsége hamar megmutatkozott, és a sok gyakorlás is

meghozta gyümölcsét. „Orgonálni tanulni Peskó Zoltánál kezdtem el. Odáig ment ez, hogy gimnazistakoromtól kezdve is-tentiszteleteken is tudtam már játszani, rám bízta a helyettesítést.”

Peskó Zoltán magas fokú művészete rabul ejtette a fiatalembert. Az énektanár zeneszeretete pedagógiai érzéssel is párosult: leültette diákjait a fasori templomban, és arra kérte őket, figyeljenek csendben. S akkor megszületett a varázslat. „Természetesen” Johann Sebastian Bach zenei igehirdetése hatott egyszerre Trajtler Gábor szívére, lelkére és hitére. Hogy később a tanári pályát választotta, annak a gyökereit is itt lelhetjük fel: Peskó Zoltán nemcsak koncertet adott remekművekből növendékeinek, hanem magyarázatokat is fűzött az elhangzott darabokhoz. ▶

Az Úristen keresztet is adott a Trajtler családnak: az orvos édesapa elhunyt Gábor öt éves korában. Édesanyja nem ment újra férjhez, egyedül nevelte fel fiát: „Igen meleg anya-fiú kapcsolatban nőttem fel a nagy veszteség ellenére. Amennyire lehetett, pótolta az édesapám szeretetét.” Hitét, istenképének alakulását is formálta ez a gyász, még mélyebb hittel kapaszkodott mennyei Atyjába.

Igehirdetés orgonánál, szószéken

Lakóhelye szerint a család a fasori evangélikus gyülekezethez tartozott. Az érzékeny, lelki szférákra nyitott fiatal Pásztor Pál akkori segédlelkész kezdte el tere-

megismertetett gazdag, énekes liturgiát a kápolnában élhettük át a gyakorlatban.”

A Dóka Zoltánnal együtt hallgatott Újszövetség-órák, a *János evangéliumát* magyarázó előadások „eredményei” ma énekeskönyvünk szöveg- és dallamkincsei. (A *Jézus a jó Pásztor* kezdetű evangélikus énekünk dallamát Trajtler Gábor szerezte, szövegét Dóka Zoltán írta.) „Nagyon megihlettek ugyanis a teológián Jézus »ego eimi«, azaz »én vagyok« igéi” – mondja.

Az ötvenes években a politika árgus szemekkel figyelte a határszéli várost és lakóit, kivált a teológushallgatók tevékenységét. Kiszáratva Budapestre került az intézmény, hogy jobban szem előtt legyenek. Sajnálták, hogy költözni kell, Sopron hangulata sokáig hiányzott mindannyiuknak.

getni a hit útján. Vele nagyon jóban lett, ő lett az, aki a teológiára való jelentkezőség lelkiatyaként mentorálta a fiatal fiút. A konfirmáció, a fasori ifjúsági együttek évtizedek múltán is élénken élnek Trajtler Gábor emlékezetében. Nem is volt kérdés, hogy az érettségi után az útja Sopronba, az evangélikus teológiai karra vezet.

„Nagyon jó otthonigazgatónk volt, Budaker Oszkár. Az ő szolgálata által is tovább erősödött az istenhitem. A gyakorlati teológia állt közel hozzám, Jánossy Lajos és Pröhle Károly nagy hatást tett rám. Az istentiszteleti élet minden mozzanatát tőlük tanultuk. A Jánossy által az órákon

A zene is a hivatására készülő teológushallgató mindennapjainak a része volt: kottafüzetébe másolta ki a graduáltételeket, hogy megszólaltassa a kis kápolnában. „Orgonamuzsika és teológia, zene és lelkési hivatás: nálam ez a kettő összetartozott. Kettős hivatást kaptam az Úrtól.”

Felsőbb iskolák „felső vezetéssel”

Zeneszerzés-tanulmányok után Gergely Ferenc szólította meg a fiatal lelkészt, hogy szívesen tanítaná orgonálni. Így lett Trajtler Gábor a kor vezető muzsikusa-

nak, a Kossuth-díjas orgonaművész-zenepedagógusnak a növendéke a Zeneakadémián. Az egyház és a kommunista állami vezetés közötti megállapodás tette lehetővé, hogy teológiát végzett lelkész egyáltalán felvételt nyerjen a Zeneakadémiára, de természetesen a szigorú szakmai szempontoknak meg kellett felelni. Végül kitüntetéssel vette át orgonaművész-tanári oklevelét.

A huszonéves fiatalember közben – nyolcévnyi „távkapcsolat” után – feleségül vette Deák téri gyermekkori szerelmét, Ágnes. Míg Gábor a teológián, Koppányi Ágnes az Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar-történelem szakán tanult. A Sopron-Budapest-távolságot levelezéssel hidalták át. Akkor nem úgy ment az üzenetváltás, mint manapság – nevetnek együtt –, vasok kötetet kitevő levelezésüket évtizedek óta őrzik.

Nemcsak elhívta, de a legnehezebb, ötvenes években szolgálati hellyel is megajándékozta Isten Trajtler Gábort. Miután 1952 júliusában a pestszentlőrinci templomban Dezséry László püspök lelkészé avatta – vele együtt heten végeztek abban az évben a teológiai akadémián –, Cinkotán lett segédlelkész. HÉV-vel járta Árpádföldet, Mátyásföldet, Kistarcsát. Életében az egyik „első” is ide köthető: a cinkotai az első orgona, amelyet az elképzelései szerint modernizáltak – egy hangszerre éveket kell számolnunk. Mindközben családjával Hűvösvölgyben élt.

Cinkota után a Deák téren tölthette be mindkét hivatását Zalánffy Aladár utódjaként. Igazgató lelkésze Hafenschér Károly, zenész munkatársa Weltler Jenő volt. Trajtler Gábor orgonált az istentiszteleten, és lelkési szolgálatot végzett tizenhét éven keresztül, valamint korrepetítorként dolgozott a Lutheránia kórusában. Bach muzsikája, különösen korállelőjátékai jelentették számára a színtiszta, szívig hatoló igehirdetést: „Ez Isten szeretetre indít minden lelket.”

Negyvenöt „lelki gyermek” atyja

A már említett cinkotai első hangszermodernizálást még negyvennégy orgona tervezése és szakértése követte. Ez – erősíti meg Trajtler Gábor – igen nagy szám, hiszen egy ilyen munka nem hónapokban, hanem években mérhető. Ehhez annak idején két német tanulmányút is társult. „Mind közül a legnagyobb és legszebb a

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Deák téri orgona lett. Jelentős munkám a pannonhalmi, a debreceni Szent Anna-templom és a tihanyi templom orgonája, vagy Zugló, Miskolc, Győr... Időnként vizsajártam hozzájuk, megszólaltatni mindet csodálatos élmény volt.”

Orgonatervezőként mechanikus, csúszkaladás hangszerekkel gyarapította a meg-lévők állományát a korábbi pneumatikus orgonákkal szemben – merthogy ez jelentette a visszatérést a barokk korhoz: Bach is ilyen hangszereken játszott a saját korában. A neobarokk orgonaépítészeti stílus legjelentősebb képviselője a mai napig a Deák téri evangélikus templom hangszere. Szögezzük le: az orgonatervezés, -építés területén a magas fokú szakértelem és elhivatottság nem általános az orgonaművészek között ma sem.

Az alkotás gyönyörűsége

Hihetetlen aktivitás jellemezte mindig Trajtler Gábort. Rá maradéktalanul igaz a mondás: aki megtalálja élete hivatását, annak soha egyetlen napot sem kell „dolgoznia”. Miközben persze – családjá, két fia mellett – napi tizenkét-tizennégy órát töltött munkával, mégis ajándékként fogta fel a teendők sokaságát, és vállalt újabbakat a meg-lévők mellé.

Hivatásának élve csodák születésénél lehetett jelen. Országos egyházzenei igazgatóként kapta feladatul a Fóti Kántorképző Intézet igazgatását, a téli és nyári tanfolyamok rendezését, emellett az Evangélikus Teológiai Akadémián (1998. január 1-je óta Evangélikus Hittudományi Egyetem) ő alapította 1992-ben az Egyházzenei Tanszékét. (E sorok írója sosem felejtí el azt az élményt, amelyet tanítványaként óráin átélhetett. A muzsika iránt alázatos pedagógust, egyszersmind diákjaival lelkesí lelkülettel bánó tanárt ismerhettünk meg benne.)

A fóti közösségből sokan mentek a teológiára, mert a kántorképző egyrészt lelki „építő központként” működött, másrészt életre szóló barátságokat adott. Trajtler Gábor növendéke volt dr. Finta Gergely orgonaművész is, aki mindkét feladatkörben – az Evangélikus Hittudományi Egyetem Egyházzenei Tanszékének vezetőjeként és a Deák téri templom orgonistájaként is – utódja lett volt tanárának. A teológián Trajtler Gábor evangélikus ko-

ráljainkra alapozva sajátos gyakorlási rendszert dolgozott ki; a tudatosan felépített metodika azok számára könnyítette meg a munkát, akik korábban nem részesültek zenei képzésben. A cél az volt, hogy a lendő lelkészek biztosan vezessék a gyülekezet éneklését, és lehetőleg minél többen megtanuljanak harmóniumozni is. Szavai szerint jól éneklő egyház vagyunk, hűen viszik a hívek tovább a lutheri örökséget. Megtapasztalható ez országos rendezvényeinken is, amikor a többfelől érkezett, sokszínű gyülekezet lendületesen és biztosan énekel együtt. Az „új”, 1982-ben megjelent, kottával ellátott énekeskönyvet összeállító bizottság vezetőjeként is ezt a célt, a felszabadultan éneklő közösséget látta maga előtt. A pezsgő zenei életet élő Deák téren, hittanórákon a kicsiket egy-szólamú éneklésre, a nagyobbakat kánonokra tanította.

Sok száz plakát, ezernyi emlék

Trajtler Gábor felesége és fia, az ifjabb Gábor két vasos kötetet tesz interjúnk végén az asztalra. Ötven év – mintegy ötszáz hangverseny. Magyar, német, finn koncertek emlékei könyvbe kötve, plakátok 1959-től kezdve. Kiemelten fontosak a zeneakadémiai koncertek. Rádiófelvételek – 1960-tól 1990-ig ő volt a vasárnap reggeli egyházi félórák zenei szerkesztője – őrzik művészi munkájának hallható eredményét. Egy álma maradt beváratlan: szólólemezt az államhatalom soha nem engedte kiadni. Orgonajátékát azonban több felvételen hallhatjuk.

A kilencedik évtizedhez közeledve felesége, Ágnes, fiai, Gábor és István, valamint hat unokája és két dédunokája körében telnek a napok. Hatvan éve él a Deák téren. Ma sincs istentisztelet és orgonazenés áhítat nélküle! Kedvenceit, Bach korárelő-játékait kis házi orgonájához ülve játssza. Mindennap egy órát! „Ezek viszik közel a lelket Istenhez” – tér vissza legkedvesebb gondolatához, amikor odaül ünnepi öltönyében, és átadja az ajándékot – nekünk. Felcsendül az evangélium a zene nyelvén.

■ STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA

Trajtler Gábor kilencvenedik születésnapján, május 12-én este 6 órától a Deák téri orgonazenés áhítatok sorozatában korábbi tanítványai köszöntik mesterüket orgonajátékukkal. A Lelkipásztor evangélikus lelkesí szakfolyóirat májusi száma pedig tanulmányokkal emlékezik majd az évfordulóra.

Március 21. a Down-szindróma világnapja

Szeretetben lehet fejlődni

Mítoszok és válaszok

A Down-szindróma elnevezésű, genetikai rendellenesség okozta tünetegyüttesről először 1866-ban írt John Langdon Down angol orvos. Napjainkban egyre több kezdeményezés áll ki a Down-szindrómás emberek méltóságáért, és küzd a velük szemben tapasztalható előítéletek ellen. Már világnapja is van a szindrómának: március 21., utalva a 21. kromoszómapár hibás osztódására, amely a tünetegyüttes hátterében áll. A világnap alkalmából szülők meséltek lapunknak mindennapjaikról, az előítéletek elleni küzdelmeikről.

A Down-szindrómás (DS) emberekről két kép is él a társadalomban. Az első félinformációkra épül, és elutasítás a következménye. A másik, amelyet az életvédő szervezetek szeretnek túlhangsúlyozni: a Down-szindrómás emberek őszinte és boldog természete.

Deák Gabriella kispesti tanár, evangélikus hitoktató szerint – három lány közül a második született ezzel a genetikai rendellenességgel – a vidámság csak egy szelete az életüknek, ezt nem lehet általánosítani, minden Down-szindrómásnak más a személyisége. A tanárnő nemegyszer tapasztalta már, hogy elutasító reakciót váltott ki a downos ember jelenléte. „Amikor az utcán sétálunk, megbámulják, vagy elhúzzák tőle a gyereket a metrón, mintha fertőző lenne. A társadalom még nem tud jól bánni a downos emberekkel. Vagy szánalom ül ki az emberek arcára, vagy félelemmel teli undor. Flóra érzékeny a környezetére, és ezeket mind észreveszi” – meséli.

Mondjanak le róluk?

„A környezetükből az édesanyák azt a visszajelzést kapják, ha kiderül, hogy a gyermekük Down-szindrómával jön majd a világra, hogy ezt a terhet úgyis képtelenek lesznek egyedül elhordozni – folytatja a tanárnő. – Az én esetemben az orvosok sem kezelték jól a helyzetet. Az emberben még meg sem fogalmazódhattak a kérdések és a kételyek, máris elmondták, hogy szerintük milyen szörnyű lesz a jövő. Amikor a kromoszómavizsgálat egyértelműen bizonyította a lányomnál,

hogy ez a 21-es triszómia, akkor az orvos azt mondta, hogy ez a gyermek képtelen lesz az önálló életre, ráadásul szívbeteg is. Azt mondták, hogy két hónapos koráig sem fog élni, ne kezdjek el hozzá kötődni, hanem keressék gyorsan intézményi elhelyezést – ha úgy tetszik, mondjak le róla. Amikor ezt hallja egy édesanya és édesapa, akkor azonnal és kizárólagosan csak a félelem fogalmazódik meg bennük, a kétely. Általában az apák azok, akik nem tudják mindezt elhordozni, nagyon gyakori, hogy a beteg gyermek születése miatt elhagyják családjukat, ahogy az én esetemben is történt.”

A sötétre festett jövő ellenére Flóra jóval túlélte a két hónapos kort, már húszéves, és édesanyja állítja, hogy – Isten kegyelméből, az ő szeretetébe kapaszkodva – így is lehet teljes életet élni, sok minden csak szervezés kérdése.

Társak között, elfogadva

Akik pedig ebben kételkednek, azokra a tizenhárom éves sepsiszentgyörgyi Zelenák Dávid egész lényével cáfol rá: szabadidős tevékenységként versenyszerűen úszik, színes kottából zongorázik, néptáncórákra jár, tud biciklizni és görkorcsolyázni is. Az iskolába édesapja, Zelenák József, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház Brassói Egyházmegyéjének esperese, püspökhelyettes viszi, haza azonban már rollerrel jár.

Dávidnak két húga van, ők nem Down-szindrómások, és előszeretettel segítenek testvérüknek, ha nehézségekbe ütközik. Egyéves kora óta vesz részt speciális fej-

FOTÓ DEÁK GABRIELLA ARCHIVUMBÓL

Deák Gabriella lányai: Laura, Flóra, Tímea

lesztési programokban, és integrált oktatásban részesül, ami édesanyja, Rozsnyai Éva szerint nagyon jó húzóerő. A Down-szindrómával élő gyerekek előszóval utánozzák ép társaikat, így ez a fajta közeg számukra nagy fejlődésre ad lehetőséget. Dávid szoros barátságokat kötött alsó tagozatos osztálytársaival, új iskolájában azonban, ahol ötödikesként tanul, édesanyja szerint már kevésbé elfogadó. Rozsnyai Éva szerint ez annak tudható be, hogy fiatalabb korban a gyermekek nyitottabbak, mint kamaszként.

A szeretetteljes közeg rengeteget számít a DS-gyermekek fejlődésében. A múltban többségük intézetekben, rossz körülmények között nevelkedett. A pszichológiai kutatások kimutatták, hogy a foglalkoztatás hiánya, a szociális interakcióktól való megfosztás olyan pszichológiai tényezők, amelyek az egészségi állapotuk romlásához, valamint az énkívárástól való lemondáshoz vezetnek, ebben az állapotban pedig magasabb a halálozási arány – olvashatjuk Lányiné Engelmayer Ágnes *Intellektuális képességzavar és pszichés fejlődés* című, 2017-ben megjelent könyvében. Az elmúlt száz év folyamán azonban átlagosan egyre hosszabb ideig élnek a Down-szindrómások: míg az 1900-as évek elején ez kilenc év volt, ma már ötven évre tehető. Ebben szerepet játszik a szeretetteljes közeg mellett a jobb, higiénikusabb szociális környezet is.

Tévhittek és ajándék

Interjúalanyaink számára sosem volt kérdés, hogy maguk szeretnék gondoskodni gyermekükről. Horváth Henriette Krisztina, a pécsi Kék Elefánt Evangélikus Óvoda igazgatója a következőképpen nyilatkozott korábban az *Evangélikus.hu*-nak adott interjúban: „Amikor megtudtam, hogy egy kombinált teszt eredménye nagyon magas kockázatot mutatott a Down-szindrómára, csak arra tudtam gondolni, hogy egy élő, érezhetően mozgó kisgyermek van a szívem alatt. Nem kértem pontosabb vizsgálatot, mivel biztosan tudtam, hogy nem fordulhat elő részemről az abortusz kérése. Ebben a férjemmel teljesen egy véleményen voltunk. Nyomasztott a tudat, hogy sérült gyermekem lesz, de azt tudtam, hogy szeretem, és ez volt a legfontosabb.”

Horváth Henriette Krisztina szerint a hitük segített neki és férjének jó döntéseket hozni, és a hitük szilárdította meg

FOTÓ: HORVÁTH HENRIETTE KRISZTINA ARCHÍVUMÁBÓL

Horváth Henriette Krisztina kislánya játék közben

gondolkodásukat is. „Sok tévhit él az emberekben, főként azokban, akik nem ismernek közelebről DS-embert. Szerintem sokkal nehezebbnek gondolják az érintettek életét, mint amilyen valójában – mondja. – Önmagában a DS-diagnózis nem mutatja meg, hogy milyen lesz a gyermek. Nekem sem volt elképzelésem róla, hogy mit fogunk majd együtt átélni. Most már tudom, hogy nélküle el sem tudnám képzelni az életünket. Olyan csodálatos élmény a DS-kislányunk az egész családnak, hogy tulajdonképpen ajándéknak tekintjük. Akinek kétségei vannak, keressen meg egy Down-dadát, aki a családok segítségére lehet ilyen hely-

zetben. Ők olyan érintett szülők, akik a sorstársak segítségével foglalkoznak.”

Molnár István János, az országos iroda diakóniai osztályának intézményi referense lapunk kérdésére a következőt válaszolta: „Egyházunk specifikusan nem foglalkozik a Down-szindrómások fejlesztésével, de bentlakásos intézményeink fogadják őket tartós ápolásra, illetve elhelyezésre. Nyíregyházán az Élim Evangélikus Szeretett-hon, Szombathelyen a Johanneum Diakóniai Központ, a fővárosban a Sarepta Budai Evangélikus Szeretett-hon, Dunakeszin az Életfa Rehabilitációs Intézet tud segítséget nyújtani a rászorulóknak.”

■ HARMATI DÓRA

Down-szindróma – 21-es triszómiának is nevezik, ez a 21. kromoszóma triplázódására utal – véletlenszerűen alakul ki, tehát nem okozója sem az anya, sem az apa, nem befolyásolják sem a fogantatás előtti, sem a terhesség alatti események. Nem fejlődhet ki születés után, és nem lehet elkapni, mint egy betegséget. Minden rasszban és minden társadalmi osztályban előfordul, Magyarországon körülbelül ezerből egy újszülöttnél.

A Down-szindróma több-kevesebb különböző tünettől és ezeknek számos kombinációjával járhat (a szindróma tünetegyüttest jelent). Így a szindrómával élők egymástól nagyon különbözőek lehetnek személyiség, vérmérséklet, érdeklődés, egészségi állapot, a tanulási nehézségek komolysága, jellege és számos más jellemző szempontjából. Ugyanakkor a Down-szindrómás gyerekek és felnőttek jobban hasonlítanak nem Down-szindrómás társaikra, mint amennyire különböznek tőlük.

(Forrás: Downbaba.hu)

Legyen a gyülekezet a központban!

Gondolkodásmód-váltást sürget Timothy Keller

Hálásak lehetünk Győri Péter Benjáminnak, hogy számos evangélikus lelkészi és esperesi feladata mellett, komoly időt és szellemi energiát rááldozva, lefordította Timothy Keller amerikai presbiteriánus lelkész közel ötszáz oldalas könyvét, amelynek már a címe is fontos üzenetet hordoz: Gyülekezet a központban. Harminc évvel a rendszerváltás után egyre inkább érezzük, hogy szükségünk van egyfajta paradigmaváltásra, megújult szemléletre, amikor egyházunk missziói küldetésének új lehetőségeit, útjait keressük.

Egyre inkább nyilvánvaló, hogy túlértékeltük a rendszerváltáskor visszanyert szabadság jóvoltából újjászerveződő missziói egyesületek, szervezetek jelentőségét.

Természetesen szükség van ezeknek az elkötelezett közösségeknek az áldott szolgálatára, de semmiképpen sem vehetik át az egyes gyülekezetektől saját missziói felelősségüket és feladatukat. Mint ahogyan az is az elmúlt évek téves elképzelései közé tartozik, hogy oktatási és diakóniai intézményeink majd önmagukban betöltik az egyház missziói mandátumát.

A könyv már címében is utal a gyülekezetek központi jelentőségére és felelősségére, amelyet nem lehet egyesületekkel, intézményekkel kiváltani. A könyv döntő módon a nagyvárosi misszió lehetőségeit vizsgálja, de sok tekintetben segítséget adhat vidéki gyülekezeteink útkeresésében is.

Hála Istennek, a szerző nem ígér valamiféle egyedül üdvözítő amerikai csodamódszert, hanem szigorúan biblikus alapon állva, saját gyülekezetplántáló tapasztalataiból merítve kínál új szemléletet, világos teológiai látást és prioritásokat. A New York-i, manhattani Redeemer gyülekezet lekipásztoraént teológiai és gyakorlati éleslátással mutat rá azokra a súlypontokra, amelyek nélkül a bennünket körülvevő kultúrában a megosztott evangélium érthetetlen és befogadhatatlan marad, és egyben leleplezi a gyülekezetek tévedéseit, eleve kudarcra ítélt próbálkozásainak okait.

Egyik alapkérdése a mi kérdésünk is: miért nem növekszik a gyülekezetünk? Hogyan vonzhatjuk be posztkeresztény kortársainkat? A szerző fogódzokat ad a gyülekezeteket körülvevő kultúra eléréséhez. Az evangélium korszerű, mégis radikálisan biblikus képviselőjét saját környezetünkre szabottan kell megélnünk. A mű gerincét az evangélium-központúság, a városközpontúság és a mozgalmi jelleg hármasa adja. Nem receptet kínál, hanem gondolkodásmód-váltást sürget.

A hazánkban is évtizedekig sulykolt elvárás, miszerint az evangélium maradjon a templomfalakon belül, ma is érezteti negatív hatásait. Ha nem tudjuk megszólítani kultúránkat, gyülekezeti közösségünket zárványlétké kényszerítve tűnünk el. A szerző felismeréseit magunkévá téve visszatárlhatunk legfőbb küldetésünkhöz: az evangélium hathatós hirdetéséhez, a lélekmentéshez.

Timothy Keller felveti a kérdést, hogy a lelkész munkájában vajon a sikeresség vagy a hűség-e a döntő. Kutatásai során arra a következtetésre jutott, hogy a siker és a hűség kritériumánál biblikusabb mérték, hogy a szolgálat gyümölcsöző-e. Hiszen maga Jézus is arra választotta és rendelte tanítványait, „*hogy elmenjetekek, és gyümölcsöt teremjetekek*” (Jn 15,16).

Pál apostol is úgy beszél küldetésünkről, mint egyfajta kertészkedésről, amelyben az egyik szolga plántál, a másik öntöz, az egyik vet, a másik arat... A kertészeti metafora rámutat arra, hogy mind a siker, mind a hűség önmagában kevés ahhoz, hogy minősítse a szolgálatot. A növeke-

Timothy Keller: Gyülekezet a központban. Harmat-Kálvin-Luther Kiadó, Budapest, 2019. Ára 4900 forint.

dés, az áldás egyedül a szuverén Gazda, az Úr ajándéka.

Egyházunk zsinata 2016 novemberében hirdette meg gyülekezetplántálási tervét, és azóta ez a munka több helyütt el is kezdődött. Timothy Keller könyve segítséget nyújthat mindazoknak, akik ezekben a plántálási projektekben felelős szolgálatot vállaltak. A kötet ugyancsak fontos kézikönyve lehet azoknak is, akik egyházunk most újjászerveződő munkatársképzésében akár tanulóként, akár tanítóként szolgálatot vállalnak.

Bátran ajánlom ennek a könyvnek az elolvasását minden olyan testvéremnek, aki komolyan veszi, hogy keresetségünk pillanatáról kezdve mandátumot kaptunk Mesterünktől a tanítványi életre és ugyanakkor mások tanítványá tételére is.

■ GÁNC S PÉTER

Borsod lutheránus iskolaszigete

Evangélikus oktatás óvodától érettségiig

Miskolc szívében működik a Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium. Ma már elmondható, hogy több évtized alatt igazi Insula Lutherana, evangélikus sziget alakult ki az evangélikus templom körül. Hogy miért választják szívesen a továbbtanulni vágyó diákok és szülei az intézményt, ennek jártunk utána.

A városban az evangélikus oktatás története a trianoni döntést követő időszakig nyúlik vissza. A békediktátum következményeként Eperjes városa Csehszlovákiához került, ezért 1920. február 15-én az egyháztanács elnöksége az eperjesi evangélikus tanítóképzőt a miskolci egyházközséghez helyezte át. Az intézmény miskolci épületét 1928-ban avatták fel.

A képzés 1948-ban az államosítás miatt megszűnt, helyette az állam óvónőképzőt, majd gimnáziumot és szakközépiskolát működtetett az épületben 2001. augusztus 15-ig. Másnap újra a Magyarországi Evangélikus Egyház gondozásába került az épület, amelyet akkor D. Szebik Imre püspök, korábbi miskolci lelkész szentelt fel. Az első egyházi beiskolázásra a 2002–2003-as tanévben került sor. Az intézménnyel szomszédos Istvánffy Gyula Általános Iskola átvétele után pedig elindult az evangélikus szellemiségű alapfokú oktatás is a 2011–2012-es tanév első osztályosaival. A 2014–2015-ös tanévtől a Reményi utcai óvoda átvételével vált teljessé a többcélú intézmény.

A mintegy százötvenötzres városban körülbelül tizenkétezer evangélikus él; a Kossuth-iskola vonzáskörzete harminc-negyven kilométer, ilyen távolságból is járnak ide diákok.

Fontos a folytonosság

„Az iskola huszonnégy középiskolai és tizennégy általános iskolai osztályában, valamint a négy óvodai csoportban jelenleg több mint ezer gyermeket nevelünk, oktatunk – mondja büszkén Tiborc-Kovács Kinga igazgatóhelyettes. – Miskolcon nin-

csen másik többcélú intézmény, amely az óvodától egészen az érettségiig el tudja kísérni a gyerekeket. Így a mi különlegességünk abban rejlik, hogy ezt meg tudjuk

tés legyen” – magyarázza az igazgatóhelyettes. A vezetőség rendszeresen tart tájékoztatást a miskolci pályaválasztási kiállításon, emellett minden általános iskolát vagy óvodát felkeres, bemutatja az intézményt a döntés előtt álló szülőknek.

Az óvodában fontos szerepet kap a rajzolás-festés, a kézimunka, az ének-zene, a tánc, a vers, mese. Fakultatív foglalkozásként kínálja az óvoda a sakkszak-

valósítani. Mivel a kollégák az intézményen belül összedolgoznak, a már megismert gyerekeket tudják továbbvinni.”

Két éve elkezdték kidolgozni az átvezetési stratégiát, amelynek a lényege, hogy az átmenetet meg tudják könnyíteni az intézményegységek között. „Fontos, hogy érezzék a szülők is a folytonosságot, és ne csak opcióként merüljön fel, hogy az óvodából a mi általános iskolánkba hozzák át a gyerekeket, hanem ez evidens dön-

kört, a robotikafoglalkozást, a dzsúdót, a néptánc-, az úszás-, illetve a korcsolyaoktatást. A kétezer-öttszáz négyzetméteres, jól felszerelt udvar lehetőséget nyújt a mozgásfejlesztésre, a szabad levegőn való játékokra. Már az óvodában elkezdődik az idegennyelv-oktatás. Az Avas lábánál lévő épületben betekinthetünk az egyik foglalkozásba; az óvónő játékos formában éppen a számok és a színek neveit tanította a kicsiknek. ►

Dajkaképzés, robotika

„Általános iskolánkban az első évfolyam egyik osztályában most Lego módszertan szerint folyik az oktatás. Ez egy algoritmikus gondolkodást és digitális kompetenciákat fejlesztő tanulási program. Elsőseink a WeDo 2.0 eszközön keresztül sajátítják el a programozás alapjait,

évben szervezünk előkészítőket, a saját diákjainknak ezeket térítésmentesen biztosítjuk.”

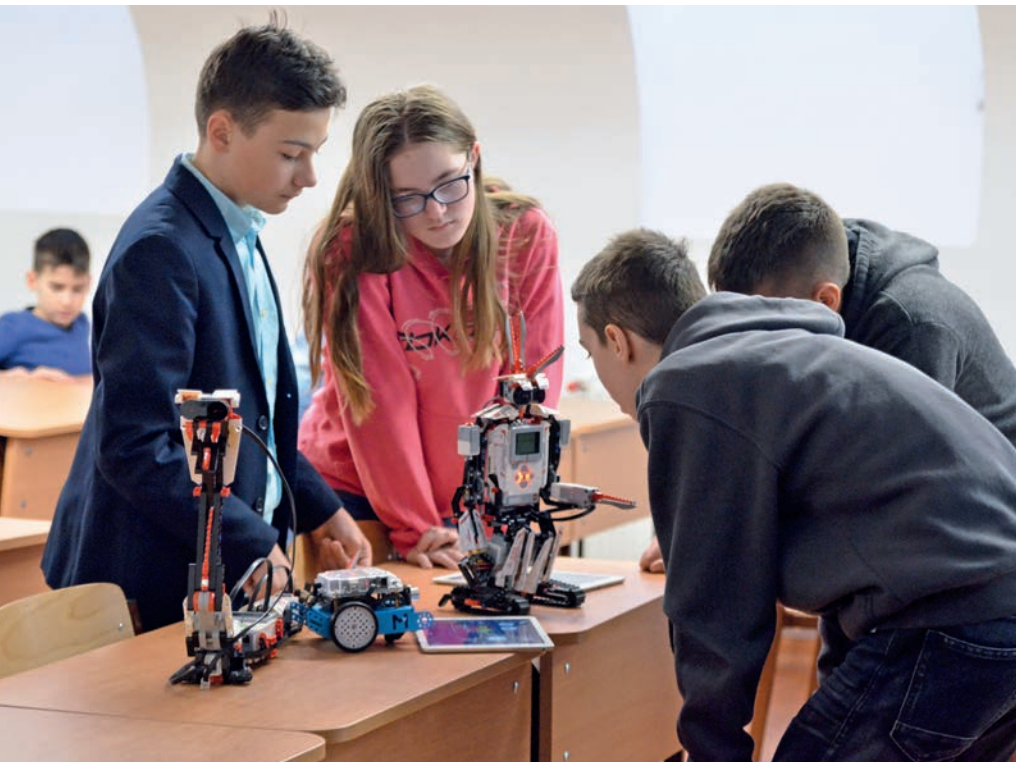
„Két pedagógiai szakgimnáziumi osztályunk van, az ide járó diákoknak lehetőségük van óvodaidajka-képzésről OKJ-s végzettséget igazoló bizonyítványt szerezni – veszi át a szót Rózsa Erzsébet tanító-nő és pedagógia szakos tanár. – Érettségi

sen” – mondja az igazgatóhelyettes. Sok tantárgyat csoportbontásban tanulnak a gyerekek, így a matematikát, magyart, sőt az idegen nyelveket is – teszi hozzá.

Nem is maradnak el az eredmények, a díjak. „Tavaly az országos pedagógiai ágazati szakmai tanulmányi versenyt iskolánk tanulója nyerte. A Neumann János számítástechnikai versenyen országos elsősk lettek a hatodik–hetedik osztályosok, de a Bolyai természettudományi csapatversenyen is előkelő helyezést értünk el” – sorolja a pedagógus.

Rózsa Erzsébet maga is kitalálója és szervezője egy versenynek. „Büszkék vagyunk az Evező verseny népszerűségére – áruja el. – »Ev«, mint evangélikus, az »ező«-t pedig esszenciálisabban így értelmezzük: »ez ő«. Szimbolikus jelentéstartalommal is bír az evező, hiszen a hajó a keresztyén egyház egyik jellegzetes szimbóluma, amelynek kereszt alakú árbóca a győzelem jele. És ez a hajó biztosan nem süllyed el, ha maga Jézus Krisztus irányítja az evezőit. Ezen a hittanalapú természetismereti vetélkedőn egyházi iskolák csapatai versenyeznek. A teremtésvédelemhez kapcsolódik az alapgondolat, de nemcsak az evangélikus iskolák körében, hanem tágabban, az egyházi iskolák számára is meghirdetjük, illetve hittancsoportok is pályázhatnak. Évről évre egyre nagyobb az érdeklődés” – tudjuk meg.

A SZERZŐ FELVÉTELE

felső tagozatban és középiskolában a robotikasakkörrel mélyítjük tovább az ismereteiket. A párhuzamos osztály a *Sakkpalota program* alapján tanul. Felső tagozaton szakkörök működnek, igyekszünk minél szélesebb kínálatot adni – mondja Tiborc-Kovács Kinga az általános iskoláról. – A gimnázium három osztállyal működik, magyar, angol, német, biológia és általános tagozattal, valamint külön csoportban integráltan oktatjuk a sajátos nevelési igényű tanulókat; az ide járó gyerekek szakvélemény alapján kerülhetnek az intézménybe. Iskolánk a Euroexam International vizsgaközpont partnerintézménye lett; a tagozaton nyelvet tanuló diákok számára tanórai keretek között biztosítjuk a nyelvvizsgára való felkészítést.”

A felvételi vizsgákról az igazgatóhelyettestől megtudjuk: „A központi felvételinek megfelelően magyar és matematika tantárgyból van írásbeli, illetve a tagozatok függvényében elbeszélgetés. Magyarból és matematikából minden

után, a 13–14. évfolyamon egy-egy osztállyal gyógypedagógiai segítő munkatárs végzettséget adó képzés folyik, és van szociális szakgondozói képzés is.”

Evangélikus hajóban eveznek

A nyolcvankét fős nevelőtestület törekszik az oktatás-nevelés színvonalának folyamatos emelésére. Fontos feladatuknak tekintik a diákok kompetenciáinak fejlesztését: a 9. és a 10. évfolyamon már három éve van az órarendbe építve kompetenciafejlesztő óra.

„A tanulók képességeinek jobb megismerése érdekében kielemezzük diákjaink korábbi eredményeit az úgynevezett FIT elemző szoftver segítségével. Ezután egyéni fejlesztési tervet készítünk számukra, és differenciálunk közöttük. Kitűzött célunk, hogy a FIT elemző programban elért tanulói eredmények alapján minden tanuló egy képességszintet ugorjon a 10. évfolyamos országos mérés-

Számos lehetőséget kínál az intézmény a gyerekeknek a szabadidő hasznos eltöltésére is. „Nevelési céljaink között kiemelt helyet foglal el a sport fontosságának a felismertetése, az egészséges életmódra nevelés – magyarázza Rózsa Erzsébet. – Van színjátszó körünk, énekarunk is, kirándulni is járnak a diákok. A futball-, kosárlabda-, vívás-, úszásoktatás terén jelentős sikereket értünk el. A szabadidős programok szervezésében nagy szerepet vállal a diákmozgalmat is összefogó diáktanács.”

Alapítványi támogatás

Az intézmény az egyszázalékos kampányban bemutatkozik majd egy kisfilmmel is, amely a Facebook-oldalán, illetve a honlapján (*Klevai.hu*) is látható lesz. Ebben azt mutatják be, milyen tevékenységeket támogat az iskolában működő három alapítvány a bevételeiből.

„A szülőket az értekezleteken tájékoztatjuk arról, hogy az iskolai alapít-

ványok a nekik adományozott összeget hogyan használják fel – mondja Tiborc-Kovács Kinga. – Nyelvoktatás, eszközvá-sárlás, kirándulásszervezés, futball, vívás, háziversenyek díjazása, farsang szervezé-se, úszásoktatás: ezeket szoktuk ebből a forrásból finanszírozni, de tehetséges, ám rászoruló gyerekeket is támogatunk. Szoktuk javasolni pedagógusainknak is, hogy személyi jövedelemadójuk egy szá-zalékát az evangélikus egyháznak adják attól függetlenül, ők maguk milyen fele-kezetűek. Az egyházfenntartói járulékot tudják fizetni saját egyházuknak, de a jö-vedelemadó egy százalékának felajánlá-sával azt az egyházat támogassák, amely a munkaadójuk.”

Az iskolalelkész öröme

A rendszerváltás óta számos intézmény került különböző felekezetek fenntar-tásába, a miskolci példa is azt mutatja, hogy jól működnek az intézmények egy-házi háttérrel.

„Befogadó és szeretetteljes közeget biztosítunk, nevelési tevékenységünk keresztény értékeken nyugszik – magyaráz-a az igazgatóhelyettes. – Már nincsen az a kezdeti ellenérzés az emberekben az egyházi intézményekkel szemben, amely néhány évtizede volt, nyitottá váltak, mert látják, hogy színvonalas és sokrétű az egyházi oktatás. Többcélú

Őn is támogathatja a miskolci evangélikus Kossuth-iskolában zajló okta-tó-nevelő munkát adója egy százalékának felajánlásával, illetve közvetlen átutalással az óvodai alapítvány számlaszámára.

- Az *Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumért Alapítvány* adószáma: 18443356-1-05.
- A *Veczán Pál Alapítvány a Tehetséges Diákokért* adószáma: 18446201-1-05.
- A *Reményi Utcai Óvodásokért Alapítvány bankszámlaszáma: Budapest Bank, 10102718-36107115.*

intézményként kiemelt fontosságú szá-munkra, hogy diákjaink végig evangélikus szellemben nevelkedjenek” – szögezi le Tiborc-Kovács Kinga.

Az előző tanév iskolalelkész nélkül telt, a hétfői áhítatokat beosztás szerint tartották az egyházmegye lelkészei, a csendesnapokat az igazgatóhelyettesek szervezték. 2018 augusztusától azonban Pethő Judit iskolalelkész segíti a munkát. A belvárosi evangélikus templom az in-tézmény főépületének közvetlen szom-szédságában áll, így az iskolai ünnepsé-geket a templomban tartják, és a tanulók többször szolgálnak a gyülekezetben.

„Különös gyöngyszem számomra a Kossuth – vallja Pethő Judit iskolalelkész. – Amikor arról kérdeznék, hogy gyüleke-zeti lelkészből hogyan lettem intézményi lelkész, akkor rendszerint azt is elmon-dom, hogy nekem ők a gyülekezetem. Ezer fő, akikkel majdnem mindennap ta-lálkozom. Ezer fő, akik az első pillanattól

nagyon igénylik mindazt, amit adni tudok nekik. Ezer fő, akik már tudják, hogy sze-retek a szemükbe nézni, mert ott az igazi lényüket látom meg. Ezer fő, akik – az óvodások kivételével – hetente ott ülnek az áhítatokon, és hallgatják az evangé-liumot.”

Annak érdekében, hogy minden gör-dülékenyen működjön a mindennapok-ban, profi, de érző szívű csapat munkál-kodik a háttérben, amiért hálás a lelkész-nő. „A többnyire láthatatlan vezetés és a technikai személyzet nélkül ez a »műsor« nem jöhetne létre. Hálás vagyok az Üllői úti központunk munkatársainak is, akik mindig szívvel-lélelkel segítenek nekünk. És végül hálás a szívem a hitoktatásban részt vevő kollégáimnak, akik áldozatos munkával nevelik és növelik evangélikus hittanon a ránk bízottakat: Sándorné Povazsanyecz Gyöngyi, Sándor Frigyes, Buday Barnabás és Gerlai Pál lelkészek-nek, valamint Koltai Anna hitoktatónak.”

A lelkész nő elmondja azt is, hogy az utóbbi időben szinte minden diák úgy ment el hozzá lelkigondozói beszélge-tésre, hogy visszaidézett valamit, amit egy igehirdetésében hallott. „Hatalmas lehetőség, hogy ennyi embert lehet hét-ről hétre megszólítani – meséli. – Hatal-mas élmény, hogy tényleg nem üresen koppannak a prédikáló szavak, hanem dolgukvégzetten térnek vissza Isten-hez. És hatalmas felelősség rám nézve, hogyan tudok alkalmatlanul is alkalmas lenni. Időről időre reggelente odaállok valamelyik épületünk bejárata elé vagy áhítat előtt a templom elé, és mindenki-nek köszönök. Szeretem ilyenkor a reg-geli »kómából« felébredő mosolyokat. Szeretem a hatalmas »jó reggel, Jucus né-ni!« köszönéseket. Szeretem az egymás szívébe vésett »erős vár a mi Istenünk!« mondatot. Szeretem azt, hogy mindenki-vel találkozhatok. És szeretem azt, hogy a téli hidegből felébredő természet ismét egyre többször teszi ezt lehetővé.”

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Magvetés a hétköznapiakban

Egy evangélikus ápoló példája

Számomra rendhagyó helyzetben találkoztunk először Vertényi Domonkos ápolóval a budapesti Hűvösvölgyben, a nyugdíjas evangélikus lelkészek otthonában. A feladatát ellátva kopogtatott be sorra az itt lakókhoz, hogy a kötelezően előírt esti vérnyomásmérést elvégezze. Rögtön feltűnt az a szeretet és odafigyelés, amellyel az idősekhez fordult. Néhány nap múlva az otthon imatermében ülve beszélgettünk hitről, szolgálatról, életről, halálról és az isteni szeretetről.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

szerettem volna segíteni az ott lakó idősekben, hanem lelkiükben is. Nagyon szeretek beszélgetni, és érdekelnek az emberi sorsok.

– **Akkor került ide, a Hűvösvölgybe?**

– Nem, mert én eredetileg tatabányai vagyok, a pünkösdi egyház segítőszolgálatában dolgoztam hét évig, 2016-ig. Abban az időben ismerkedtem meg a későbbi feleségemmel egy keresztény társkereső oldalon. Az esküvőnk után Budára költöztünk, én pedig itt, a hűvösvölgyi evangélikus lelkészotthonban kaptam állást. Ez nagy örömmel tölt el, mert sokat tudok beszélgetni a hitről, a Bibliáról az itt lakó lelkészekkel, lelkészfeleségekkel.

– **Idős, sokszor fizikai segítségre is szoruló emberekkel foglalkozni nem könnyű feladat. Többen még a saját hozzátartozójuk ápolását sem vállalják, ön pedig évek óta idegen embereknek segít, mégpedig – a lakóktól tudjuk – nagy odafigyeléssel, türelmesen. Honnan van ereje ennyi év után is mosolyogni?**

– A szüleim ápolása során nemegyszer megtapasztaltam, hogy az idős, beteg emberek nemcsak fizikailag, de lelkiileg is meggyötörtté válnak. Ezért a környezetüktől olykor nagyobb megértésre van szükségük. Amikor egy-egy esetben úgy érzem, fogytán a türelmem, mindig arra gondolok, hogy én is bármikor kerülhetek kiszolgáltatott helyzetbe. A mindennapi munkám során igyekszem hittel, a jézusi szeretetet szem előtt tartva véghezvinni a dolgom.

– **Van olyan íge, amelyikbe szívesen kapaszkodik a nehéz pillanatokban?**

– Egykori lelkészemnek, Labossa Lajos bácsinak is kedves ígéje volt az *Efesusbeliekhez írt levélnek* ez a verse: „...kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez...” [Ef 2,8]

– **Kevés férfival lehet találkozni a diakóniai munkaágban. Önből hogyan lett ápoló?**

– Ha röviden szeretnék válaszolni, azt mondanám: azt az elhívást kaptam, hogy másokon segítsék. Eredetileg kereskedelmi végzettséget szereztem, évekig dolgoztam is e területen. Azonban egyre erősebben vágytam arra, hogy valamilyen értékteremtő munkát végezhessenek. Szerettem az embereket, ezt édesanyámtól örököltem, aki idegenvezetőként dolgozott, és nagyon jó kapcsolatteremtő képessége volt. Amikor tizenöt évvel ezelőtt beteg lett az édesapám, főleg én ápoltam. Akkor fogalmazódott meg bennem, hogy milyen jó lenne a későbbiekben szeretetotthonban dolgozni. Nemcsak fizikálisan

Ez mindig megvigasztal, mert én is ember vagyok, én is hibázok, vannak rossz napjaim, de tudom, hogy Isten akkor is szeret engem, mert a gyermeke vagyok.

– **A szeretetotthonokban lakó idősek sokszor nekikeserednek, és szinte már várják a halált. Önnek mi a tapasztalata ezzel kapcsolatban?**

– Igen, gyakran halljuk-mondjuk, hogy egyszer élünk, egyszer meghalunk, ez az élet rendje. De amíg még itt vagyunk, fontos, hogy próbáljuk megtalálni az élet apró örömeit. Mindig próbálok vigasztaló szavakat mondani az elkeseredetteknek. Többször megtapasztalhattam azt is, hogy az itt lakók nem szomorúan beszéltek a végről, hanem várták, hogy átmehessenek egy másik életbe, és találkozassanak előrement szeretteikkel.

– **Ön a tatabányai evangélikus gyülekezet presbitere. A családjukban másnak is volt egyházi tisztsége?**

– Nem. A mi családunk valójában katolikus, de a szüleim nem gyakorolták a vallásukat. Anyai nagymamám szerette volna, ha engem megkeresztelnek, de erre végül csak húsz év múlva, 1998-ban, a bátyám esküvője előtt került sor. És bár örömmel töltött el a keresztség, akkor ez még nem párosult hittel, mert igazán csak a mamám emlékére tettem.

– **Hogyan lett evangélikus?**

– Bevallom, nem szerettem volna katoná lenni, ezért polgári szolgálatra jelentkeztem 2000-ben. Tatabányán akkor Labossa Lajos volt az evangélikus espereslelkész, őt kerestem meg a kéréssemmel, mert náluk korábban is volt polgári szolgálatos katona. Lajos bácsi nagyon kedves volt, örömmel fogadott. Ottlétem alatt sokat beszélgettem vele és feleségével, Erzi nénivel. Gyakran olvastuk közösen a Bibliát, imádkoztunk, és ez nagyon magával ragadott. A másfél éves szolgálat végére úgy éreztem, jó volna konfirmálni és szorosabban kötődni ehhez a közösséghez. Konfirmációm azonban Lajos bácsi már nem érthette meg, utódja, Szigethy Szilárd volt a konfirmáló lelkészem. Ő szervezett a korosztályom számára bibliakört, ahova én is szívesen eljártam. A 2006-os általá-

nos tisztújításkor pedig a gyülekezet gondnokának választottak. Örömmel vállaltam ezt a szolgálatot, mert már előtte is sok mindenben segítettem a templom körül. Fűvet nyírtam, az oltáron meggyújtottam a gyertyákat, még harangoztam is.

– **Kézzel?!**

– Igen. A vasárnapi istentisztelet kezdetén és a Miatyánk alatt még kézzel húzzuk a harangot. Nem egyszerű, rá kell jönni a technikájára.

– **A fővárosban élve milyen gyakran tud hazamenni?**

– Sajnos ritkábban, mint szeretném, de amikor tudunk, a kis családommal mindig megyünk. Vince kisfiam most két éves, Johanna kislányunk három hónapos, és szeretném, ha ők is otthon éreznék magukat a tatabányai gyülekezetben.

– **A távolság ellenére is presbiter. Milyen feladatokat tud ellátni?**

– Schermann Gábor lelkész úrral sok mindent szervezünk együtt. Például a *Lámpás* című gyülekezeti újság készítéséből is igyekszem kivenni a részem. A 72 óra önkéntes programnak [72 óra kompromisszumok nélkül elnevezésű ökumenikus kezdeményezés – a szerk.] évek óta vagyok megyei koordinátora. Hála Istennek, a legutolsó alkalom is nagyon jól sikerült, sokan csatlakoztak, köztük nagyszámú fiatal. Mi ökumenikusan, a három történelmi egyház összefogásával szervezzük a segítségnyújtást. A leggyakoribb vállalt feladat a szemétszedés

volt, de például kerítésfestésre, játszótér-felújításra vagy idősök templomba szállítására is sor került. Azért is jó megmozdulás ez, mert a résztvevők átélhetik az önzetlen segítségnyújtás örömét.

– **Úgy tudjuk, a gyülekezeti tagokkal más jellegű szociális munkában is részt vesznek.**

– Az Utcai Szociális Segítők Egyesületének egy-egy munkatársával a téli krízis időszakában teát és ennielőt osztunk azoknak a rászorulóknak, akik Tatabányán

és környékén az utcán élnek. Karácsonykor ételt főzünk, és ajándékkal, műsorral kedveskedünk nekik az egyesület telephelyén.

– **A Fejér-Komáromi Egyházmegyében híresek az ifjúsági focikupák, és a kezdeményezésnek ön az egyik „szülőatyja”.**

– Még 2007-ben Süller Zsolt tordasgyúrói lelkész úrral gondoltunk egy nagyot, és megszerveztük az első alkalmat. Erre azóta is minden novemberben sor kerül, a megyében mindig más helyszínen szervezik.

– **Az otthoni gyülekezettől távol, Budapesten is van lelki otthona?**

– Az óbudai gyülekezetbe járok. A templom különösen is közel áll a szívemhez, mivel az orgona és a padok Tatabányáról származnak. Ugyanis a tatabányai evangélikusoknak valamikor két templomuk volt, de sajnos egy alábányászás következtében az egyiket le kellett bontani. Ne felejtjük, egykori bányászvárosról van szó. A templomi berendezéseket eladták, így került például a harang a rákospalotai gyülekezet tulajdonába 1987-ben.

– **Mit jelent önnek az, hogy evangélikus?**

– A nyitottságot. Amikor a játszótéren vagyunk a kisfiammal, szoktam az anyukákkal is beszélgetni a hit dolgairól. Elmesélem, hogy hol dolgozom, beszélek a hiterről, az egyházmóról, mert többször érzem azt, hogy sokakban megvan a vágy a valahova tartozásra. Ezek kis magvetések, a többi pedig az Úristen dolga.

■ BODA ZSUZSA

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Európa – kereszténység és iszlám?

Asztali beszélgetés az irodalmi múzeumban

Létezik párbeszéd az iszlám és a keresztény vallás között? Mit jelent a vallási fanatizmus? Van válasz a szekularizációra? Béres Tamás lelkész, teológusprofesszor, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektorhelyettese és Sulok Zoltán, a Magyarországi Muszlimok Egyházának elnöke volt az Asztali beszélgetések sorozat vendége február 28-án a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

A disputa elején a beszélgetőtársak a vallásközi párbeszéd kérdésével kapcsolatban az assisi modellt idézték fel: II. János Pál pápa meghívására vallási vezetők először 1986-ban találkoztak és imádkoztak közösen Assisiben, majd a találkozó 2002-ben és 2011-ben megismétlődött. Sulok Zoltán elmondta, hogy fontos a vallások közötti párbeszéd, a kölcsönös megismerés, ugyanakkor emlékeztetett, hogy a vallások különböző rítusai miatt az imádság szó helyett a közös fohászt érdemes használni.

Béres Tamás kifejtette, hogy a vallások képviselői tudnak közösen Istenhez fordulni, erre nemcsak Assisiben, hanem számos más esetben is találunk példát. Az evangélikus teológus, egyetemi tanár arra is kitért, hogy a párbeszédre Európában nemcsak a vallások között, hanem az ateistákkal folytatott beszélgetések formájában is nagy szükség van. Példaként a Bajor Katolikus Akadémia rendezésében Jürgen Habermas filozófus és Joseph Ratzinger, a későbbi XVI. Benedek pápa között 2004-ben megvalósult dialógust említette.

A beszélgetőtársak érintették az iszlám és a kereszténység alaptanait, egyúttal rámutattak arra, hogy a történelem, az elmúlt

időszakok fájó emlékei ellenére egyik vallás sem tűri a másik emberrel szembeni erőszakot. A vallási fundamentalizmus kérdésében Sulok Zoltán arra figyelmeztetett, hogy a fundamentalizmus szó a vallás lényegéhez történő visszatalálást jelenti, amely nem azonos a szélsőségességgel. A muszlim vezető elmondta, hogy az iszlámban nem lehet terrorizmus. Béres Tamás hozzátette, hogy a kereszténység erejét az jelenthetné, ha a visszatalálást képviselné, azaz minél inkább megélné a jézusi utat. „Úgy tudunk arról gondoskodni, hogy el ne feledkezzünk a lényegről, hogy nagyon módszeresen, felkészülten, a lehető legnagyobb belátással és közösségben olvassuk és értelmezzük a Jézusról szóló szövegeinket” – állapította meg az EHE rektorhelyettese.

Sulok Zoltán elmondta: hittudósaik közül többen megfogalmazták, hogy a hazaszeretet és a lojalitás a földért az ember része: „Az ember helytartónak rendeltetett a földre. [...] Azért tudunk felelősséget viselni, ahol éppen élünk. Azt a földet kell óvnunk, lakóinak ott kell jóságot sugározniuk.” Sulok Zoltán ezzel kapcsolatban Mohamed prófétát idézte, aki szerint „az a muszlim, akinek a kezétől és nyelvétől az emberek biztonságban vannak”.

„A globális témák helyi képviselésében együtt tudunk élni” – fogalmazott Béres Tamás, majd arra hívta fel a figyelmet, hogy a vallásközi párbeszéd leginkább a globális kérdések mellett való együttes kiállásban tudna megtestesülni és transzparenssé válni.

■ G. Á.

A disputa megtekinthető az Asztali beszélgetések sorozat YouTube-csatornáján

Jegyzetlapok

Erdélyben még szólnak a harangok. Isten kegyelméből kilenc napon át szolgáltam erdélyi gyülekezetekben. Koszta István öt-gyermekes brassói evangélikus espereshelyettes hívott meg, és szervezte a találkozásokat.

Számtalan külső és belső harc, szorongatás, nehézség után is él még a magyar, és élnek a gyülekezetek ezen a földön, bár szinte minden statisztika negatív tendenciát mutat. Sokszor jut eszembe ezeken az útjaimon Tompa Mihály sora: „Mint oldott kéve, széthull nemzetünk...!” (A gólyához) Mégis élünk, szólnak a harangok, hangzik az evangélium magyarul, szépülnek templomok, épülnek óvodák. Milyen csoda volt évekkal ezelőtt a sepsi-szentgyörgyi új evangélikus templom szentelése!

Brassói tartózkodásom napjaiban érkezett meg háromévi ügyintézés után a brassói evangélikus templom mellett építendő magyar ház építési engedélye. Magyar ház épül a Budapesttől hétszáz kilométerre fekvő Brassóban! 1910-ben lakóinak negyvenhárom százaléka volt magyar, a ma mintegy háromszáz ezres városban az arány tíz százalék körüli. A katolikus, református, evangélikus templomok látogatottsága még mindig elég jónak mondható, pedig sok az elköltöző is.

A bácsfalui és a krizbai gyülekezetekben is hirdettük az evangéliumot. Sokat beszélgettünk, látogattuk a testvéreket, terveztük a jövő lehetőségeit, programjait.

Az imádkozást nem hagyták abba. Evangelizációs szolgálatom volt a mezőpaniti református gyülekezetben is. Az 1700-as években épült templomuk bővítésére készülnek, mert vasárnaponként „csak” négyszázan férnek be, mindig kívül marad húsz-harminc ember. Két fal kivételével lebontják a templomot, és szinte teljesen új épületegyüttes épül termekkel, szobákkal. Ez a település él, és él a gyülekezet is. Alig van elköltöző, az emberek gazdálkodnak, dolgoznak a közeli Marosvásárhelyen. Minden gyermeket megkeresztelnek, konfirmálnak, minden párnak templomi esküvője van.

Külön alkalmat tartottunk házásoknak, amelyre negyvenöt házaspár jött el. Maguk szervezték a nap programját és a közös ebédet is. Jó volt látni együtt kilencven fiatal keresztyén házastárs egy falusi egyházközségben.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A brassói evangélikus templom

A gyülekezetben heti tizenhét programot tartanak. Az istentisztelet előtt egy órával a presbiterek imaközösségre gyűlnek össze. A néhány esztendővel korábbi lelkesváltást megelőzően egy éven át imádkoztak lelkesért. A lelkeszt megkapták, de az imádkozást nem hagyták abba. Öröm látni egy ilyen közösséget, gyülekezetet. A titok nyitja nem csupán a hagyomány, a kultúra, a magyarság megőrzése, bár ezek is. Viszont ezeken túl ebben a gyülekezetben az 1930-as évektől kezdve lelki ébredés tapasztalható, sokan imádkoznak, igyekeznek megtérésben, új életben járni, szolgálatot vállalni. És évtizedek óta hangzik az élő ige.

Román cigány angyal. Kilenc tartalmas, áldott nap után havazásban indultam haza Brassóból, a Fogarason keresztül. Az autó kerekei erős, súrlódó hangot adtak. Nem tudtam továbbmenni. Megszólítottam két román atyafit. Az egyik, aki román cigány, felajánlotta, hogy elvezet egy szerelőhöz, kövessem. Szombat lévén ő nem vállalta a munkát. Mentünk tovább. A következő román szerelő nem küldött el. Két evangélikus lelkész hívott külön-külön, érdeklődve a helyzet felől, mindketten éppen akkor, amikor segítségre volt szükség a telefonon keresztüli tolmácsolásban. A románok is készségesek voltak, pedig szombat délelőtt sok egyéb munkájuk mellett nem lett volna meglepő, ha nem foglalkoznak velem. Így küld az Örökkévaló angyalokat. Az angyalrepertoár bővült egy román cigánnyal. Áldja meg őt is az Isten!

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

Asztali beszélgetés Bácsfaluban

Adjunk együtt
esélyt a
visszatérésre,
esélyt a
maradásra!

Az **Ökumenikus Segélyszervezet** 2014 óta segíti Irakban a háború után visszatérőket, kiemelt figyelmet fordítva az üldözött keresztény családokra.

Most azért indítunk adománygyűjtést, hogy Bashiqá és Quaraqosh iskoláiban **új bútorokkal, táblákkal, felszerelésekkel adjunk esélyt a gyermekeknek a tanulásra**, a helyben maradásra, egy élhető jövőre.

Hogyan segíthetek?

- Online adományozás:
www.segelyszervezet.hu/irak
- Átutalással: **11705008-20464565**

Kérjük, a közlemény rovatban tüntesse fel: „Irak”

Összefogás az iraki gyermekekért

Az Ökumenikus Segélyszervezet 2003-ban indította első iraki segélyprogramját, az Iszlám Állam 2014-es térdnyerése után pedig rendszeresen segítette akcióival a háború elől menekülő családokat. Az üldözött keresztény közösségek tagjai a legtöbb esetben néhány nap leforgása alatt kényszerültek elhagyni a korábbi lakhelyüket. A segélyszervezet a visszatéréshez, az újjáépítéshez nyújtott segítséget, mostani akciója pedig az iskolák újraindításának támogatását célozza.

Az Ökumenikus Segélyszervezet 2016-ban az iraki kurdisztáni Erbilben azzal a céllal nyitott központot, hogy hosszú távú segélyprogramjaival hatékony segítséget nyújtson a háború miatt nehéz helyzetbe került családoknak, lehetővé tegye a helyben maradásukat, életük újrakezdését.

A Külgazdasági és Külügyminisztérium támogatásával 2017 októberétől a segélyszervezet a *Hungary Helps (Magyarország segít)* program keretében végzett humanitárius munka első szakaszában ötvenöt lakóházat épített újjá Quaraqoshban, egy fiú- és egy lányiskolát újított föl Bashiqában, valamint egy kétezer-ötszáz embert ellátó vízhálózat rekonstrukcióját végezte el Alkoshban.

A többségükben üldözött keresztény családok visszatérését és helyben boldogulását támogató segélyprogramhoz adománygyűjtéssel csatlakozott a Magyarországi Evangélikus Egyház is, 2017 adventjén tizenötmillió forintot adományoztak

a gyülekezetek, melyből családok házaikat újította föl az Ökumenikus Segélyszervezet Bashiqában. 2018 novemberében újabb tízmillió forintot gyűjtöttek össze az evangélikusok az üldözött keresztényeket

segítő munka támogatására, ezt az adományt a quaraqoshi kórház felújítására fordítja a segélyszervezet.

A szervezet által támogatott családok közül sokan kiemelték: a magyar segítség nélkül sokáig esélyük sem lett volna visszaköltözni és eredeti lakóhelyükön újrakezdeni az életüket.

Idén márciusban a családok százainak helyben maradását és újrakezdését segítő magyar program iskolák felújításával és felszerelésével folytatódik. Az Ökumenikus Segélyszervezet helyszínen dolgozó munkatársait a harcokban károkat szenvedett iskolák felmérése során kiegészített tantermek, leszakadt táblák, hiányos és törött bútorok fogadták. Az egykor gyermekszivajtól hangos udvarokon romok, a falakon lövések nyomai. Van iskola, ahol részben már újraindult az élet, máshol azonban segítség nélkül esély sincs arra, hogy újra elkezdődhessen a tanítás.

A segélyszervezet 2019 márciusának második felében adománygyűjtést indít, hogy új bútorokkal, táblákkal, írószerekkel segíthesse a tanítás újraindítását a Moszul közelében található Bashiqa és Quaraqosh iskoláiban. Az adományokból vásárolandó eszközök esélyt adnak arra, hogy a gyermekek újra tanulhassanak, és reményt kaphassanak a helyben maradásra, egy élhető jövőre. ■

FOTÓK: PAUL JEFFREY ACTUALIANCE / MGS

A SZERZŐ FELVÉTELE

Április 2. az autizmus világnapja

Lehetőségek és lehetetlenségek

„Írhatnál a világnapra az autizmusról megint valami hasonlót, mint tavaly” – írta a szerkesztő. Nekem meg komolyan gondolkodnom kellett, hogy mit is írtam tavaly. Visszakerestem. Ó, igen, a téli levélgyűjtés szépségeit taglaltam. Hú, mennyit küzdöttünk ezzel akkoriban! No de hol van már a tavalyi hó?! Én a földi állandóság megtestesítőinek tekintetem az autista kisfiamat meg a hasonlóan érintett társait, de már megint tévedtem. Milyen igaz, amit már kiskorában elmondtak nekem: aki egy autistát ismer, az ismer egy autistát. Mert mind más és más, tele lelkesedéssel és szenvedélyes ragaszkodással, no meg szeszéllyel és változással – természetesen csakis a saját maguk tempójá-

ban. Bizony, nagy változásokat élhetünk meg velük, igazi kalandokat.

Mi például idén (újra) iskolát váltottunk. Egyrészt mert behordani őt a távoli iskolába csak akkor és addig érdemes, amíg ott a messzeségben valami többletet kap, és ez lassan elpárolgott a kisegítőben. Igaz, az utolsó hetekben, amikor már bevallottan eljönni készülődtünk, kiderült, hogy van lehetőség az útiköltésből visszaigényelni valamennyit. A két tanévből tehát az utolsó harminc napra kaptunk egy tetemes paksamétát, amelyben naponta lekönyvelhettem (megadva az adatokat: a szállító és a gyerek neve, tajszáma, születési idő, hely, anyja neve, mindezt napi kétszer) az utazásainkat.

Aztán küldtek jobbról balra, ügyintézőtől ügyintézőig, míg végül megkaptam a választ: majd elbírálják. A lehetőség tehát lehetőség maradt.

Vízont valóban iskolát akartunk váltani. Szerettük volna hazahozni a faluba, közel, kis létszámú osztályban tanulni a gyerekünket; úgy véltük, két év nyugodalmos tempó után át lehet helyezni egy normál általános iskolába. De – mint kiderült – a rendeletek csak azt mondják ki, hogy „lehetőség szerint segítséget kaphat pedagógiai asszisztenstől és gyógypedagógustól az intézményen belül”, ami ugye senkit semmire nem kötelez. Tehát a helyi iskolában nem kap.

A válasz letaglózott bennünket. Most hogyan tovább?

A változásokat és a bizonytalanságot én sem viselem könnyen, az autizmusban érintett személyek meg még kevésbé, tehát amikor augusztus utolsó hetében megtudtuk, mi a biztos, és a mi lehetőség, ami nincs meg, már elég feldúltan indultunk iskolát keresni. Nem is nagyon tudtuk, hova menjünk. A kisegítőből úgy jöttünk el, hogy tudtuk, semmi értelme visszamenni. A nagyvárosi iskolák zajának és az ismeretlen pedagógusok kiszámíthatatlan

reakciójának nem akartuk kiteni ezt az átlagnál sebezhetőbb gyereket. A környék falvaiban sem igen ismertünk olyat, akire rá mertük volna bízni az esőmanónkat.

Ha nem imádkozhatok, azt hiszem, összeomlottam volna. Így Isten kezéből fogadtunk el (még így is mély sóhajjal) egy tőlünk húsz kilométerre eső, tömegközlekedéssel szinte megközelíthetetlen iskolát. A hitünk mustármagnyi – vagy ahogy egymás közt emlegettünk, leginkább „zab-szemnyi” – volt.

Ennek ellenére olyan áldást éltünk át, hogy tervezve sem tudtunk volna különbet találni. A tanítók meg akarják tanítani, nem csak leadják az anyagot. Van gyógy-pedagógus, aki keresi a megértés útjait. Rugalmas, változtat, ha a gyerek változik, ötletei vannak és nagy szíve. A pedagógiai asszisztens őrzőangyalként ül mellette, és nehéz napokon (ha front van, vagy éppen fáradt már a lurkó) is kész egy (akarom mondani: kettő, mert csak a páros számok érvényesek) ölelést, fejsimogatást, biztatót ajándékozni a kisfiunknak.

Elfogadják, hogy neki nem lehet fiú a párja a soraközönél, hiszen ő is fiú. Igaz, ahogy nőnek a gyerekek, és jön a „szerelemesek, mek-mek-mek” korszak, a lányokból kettő karol a fiunkba, hogy ne legyen „ciki” a páros.

Az osztály nem indul el nélküle a testnevelésórára, mert tudják, hogy ő megszeppenne, ha ott hagynák, és nem biztos, hogy rájönne, hogy utánuk kell futnia. Többször tanúja voltam, ahogy akár a tanárnak ellentmondanak, és nem mennek, hanem várják, mert nem vették észre, hogy már ott guggol a sor végén a zsákján. Ilyenkor mindig meghatódom, és ismét csak hálát adok ezekért a befogadó gyerekekért.

Amikor az esőmanónk egy őszi futóversenyről nem tudott előre, és nem bírta feldolgozni a váratlan eseményt, akkor hagyták végigsétálni a távot, a végén pedig elé futott egy csomó gyerek, belekaroltak, simogatták, dicsérték, hogy végigcsinálta, és együtt kocogtak be vele a célba hatalmas éljenzéssel, amitől nagyon boldog volt.

Ha zavarja a nyüzsgés a hatodik óra táján, felteheti a fülvédőjét, amely kicsit tompítja a zajt. Ha bántaná valaki, hiszen „vadmalac gyerek” mindenütt van, már viszik is a tanító nénikhez, hogy mondja el, mi történt. Lassan megérti, hogy ilyenkor nem rossz volt, hanem csak belekötöttek, és jobb szólni, mint egyedül félni.

Azt még nem érti, mire jó, hogy bizonyos tárgyakkal ügyes. Annak egyelőre csak mi örülünk, ő csupán igyekszik helyállni. Ha megérkezem az iskolába, először a rossz híreket osztja meg velem: „Ma rám kellett szólni, mert sikítottam. Nem öltözttem át időre. Belebeszéltem az órába.”

Ezeket mindig nagyon bánja, de néha nem bírja ki. Hősként elhallgatta a környezetismeret-órán, hogy a vadrózsa termése nem a csipkebogyó, ahogy írva van a könyvben. Az csak áltermés, és ő ezt már tudja. De, mondjuk, a fenyőnél beszélt az órába: a fák jellemzője nemcsak a levél, a termés, a virágzat, hanem a törzs mintázata és a habitus is. Meg hogy vannak egytűs, kéttűs és soktűs, sőt lombhullató fenyők is. Ilyenkor az osztály vihog, én pírulok, ő fekete csillagot kap, és a tanár úgy érzi, kizökentették. Győzködöm mindkét oldalt, mikor milyen sikerrel. A fekete csillagokat aláírom és lezártnak tekintem. Nem beszélünk róluk többet. De arról igen, hogy jelentkezni kell az órán, meg hogy az iskolában a tanár a főnök, és hogy nem akar mindenki mindent tudni a fákról.

Szóval, boldog másodikos, és lassan tízéves lesz a kisfiunk. Nekem lejár a gyés, amelyet eddig kaptam vele, és lehetőség

van rá, hogy otthon gondozási díjat kapjunk utána, hiszen tartósan eltér a fejlődése az átlagos gyerekekétől. Ezt akkor is látni kell, ha elfogadjuk és örömmel hordozzuk a szeretetünkben. Vele több munka van otthon is. Nem indul első szóra, egy tevékenységváltásnál nagyon jelen kell lenni, és a napi rutinoktól való eltérés igencsak nehézkesen megy. Ezért is jár annyiféle külön fejlesztésre, ezért is számít három főnek az osztálylétszámban. Úgyhogy most beadtuk a kérvényt arra, hogy a törvény által lehetővé tett járulékkal éljünk.

Egy zsák papírt kértek, ezt talán el sem kell mondanom. Házi orvosunk kikerekedett szemmel bámulta az ő úrlapját. De hát szakértői bizottság adhat csak autizmus diagnózist, hogyhogy az nem elég, és neki – akinek erre nincs jogosultsága – igazolnia kell ugyanezt? Mindegy, leírta, hivatkozva a pecsétes papírra. És most figyeljenek! A beadott kérvényt majd elbírálja valaki hivatalnok. Ő fogja megállapítani, hogy eléggé autista-e a gyerekünk, és jár-e utána az otthongondozási díj.

Néha már nagyon vágyom lehetőségek helyett valós esélyre...

■ FÜLLER TÍMEA

Autista gyerekek mondták

Az úton rengeteg rendőrautó vesz körül egy balesetet.

– Hú, itt aztán nagy lehet a rend, ha ennyien őrzik!

✱

Anya: Kicsim, nagyon csúnyán írsz! Figyelj jobban!

Manó: Persze, mert az én ceruzámból nem jön ám olyan könnyen a szép írás, mint a tiedből.

✱

Kis gondok adódnak a mesék kapcsán. Piroška és a farkas után:

– Hát ennek a Piroskának sokat segített volna egy szemüveg...

A Lúdas Matyi után:

– És szerepelt benne egy olyan lúd, akit meg se ettek, meg még nem is öregedett.

A szépség és a szörnyeteg, Gaston dala után:

– Az én mellemet fűrtösen miért nem borítja szőr?

A Tarzan után:

– Micsoda butaságokat énekel ez a bácsi! Hogy milyen ismerős egy idegen érzés! Ez nagy butaság!

Udvaron szaladgálva összeütközik egy tanárral.

– Ejnye-bejnye! Rátévedtél egy autópályára! Na jó, most az egyszer nem bírságollak meg.

✱

Meglepetésképpen falmatricát ragasztottam a manóknak szobájába az ágya fölé.

Manó: Juj, vedd le gyorsan! Ez valaki másnak lett a szobája, én meg nem tudom, hol lakjak.

Anya: De hát ez a te szobád, csak most még szebb.

Manó: Ez nem szebb. Ez másnyen! A másnyen az nem szebb!

✱

Anya: Egy lányra sose mondjuk azt, hogy csúnya vagy kövér.

Manó: Jó, sose mondom.

Eltelik egy kis idő. Jön egy dundi kis lány látogatóba hozzánk. Manó befogja a száját, és úgy motyog:

– Jaj, nagyon nehéz nekem nem mondani azt a k betűs szót, amit lányokra sose mondunk.

Lehetetlen megfelelni az ideális lelkész képének

Egy pályaelhagyás története

Megrendítően őszinte vallomást tett közzé pályaelhagyásáról Gyöngyösi Csilla volt református lelképásztor *Requiem egy munkahelyért* címmel a *Transindex.ro* hírportál *Plakátmagány* című aloldalán. Írását rövidítve lapunk hasábjain is közreadjuk – Szikszai Szabolcs református lelképásztor-nak, a Kolozsvári Főiskolás Ifjúsági Keresztény Egyesület munkatársának a válaszával egyetemben.

[...] Lelkészeknek lenni nem könnyű, ha úgy szeretnéd csinálni, hogy Isten előtt becsületesen mondhasd azt, hogy te minden tőled telhetőt megtettél. A teológia olyan szakmai és emberi valóságba szocializál, amely nagyon pontos mintát ad eléd, hogy milyennek kell lennie a lelkésznek. A lelki mérce sokszor nagyon magas, sokan úgy jövünk a teológiára, hogy szinte emberfeletti példaképekre úgy tekintünk, mint normálisra, és hozzájuk mérjük magunkat.

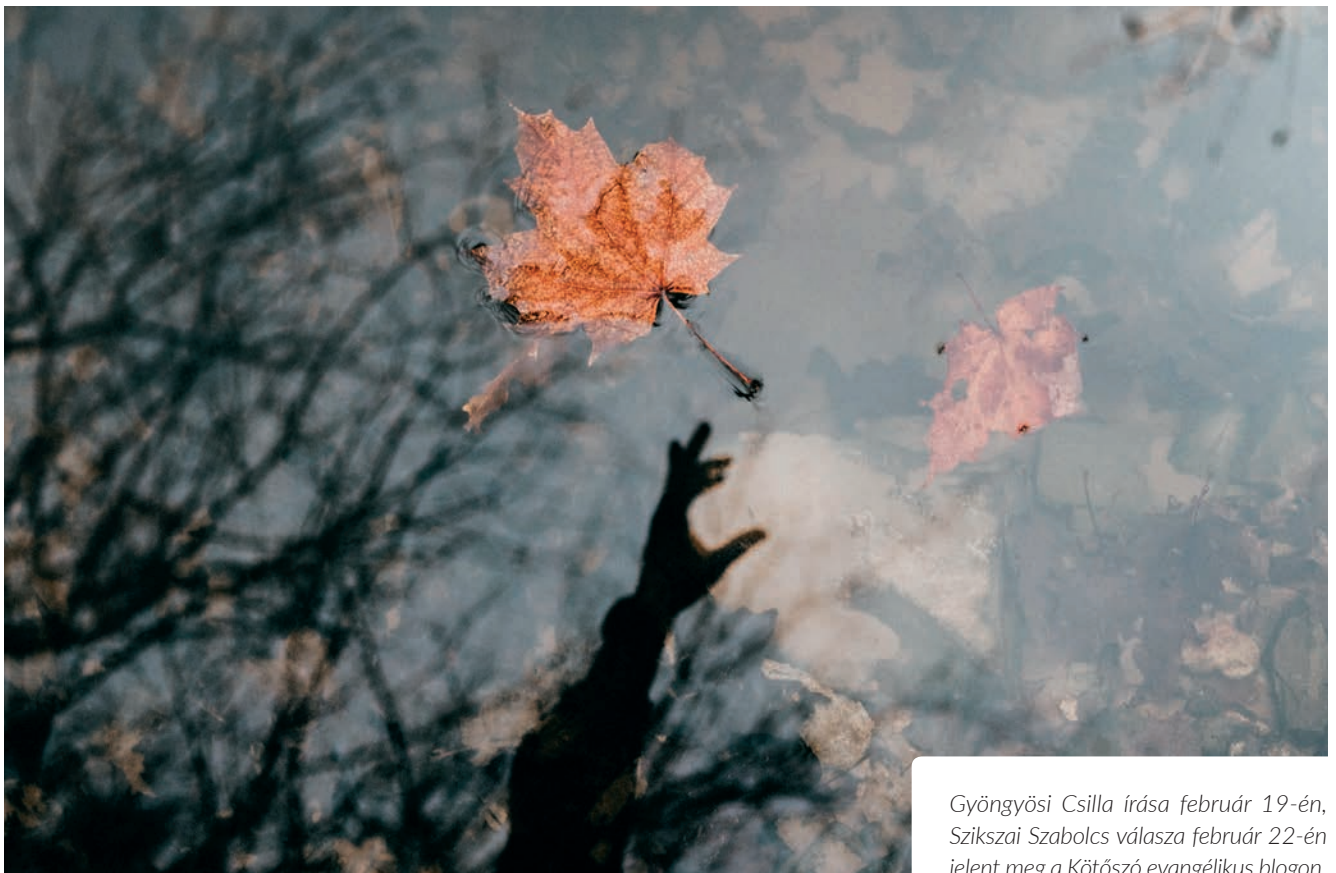
Az ideális lelkész képének, melybe szocializálódunk, iszonyatosan nehéz megfelelni, ha nem lehetetlen – és sem a körülmények, sem az emberi természet

nem teszi lehetővé, hogy megfeleljünk neki. Minden ettől való eltérés, a sorból való valamilyen kilógás, a személyes tragédiák, a válások, a szakmai élet kudarcai vagy egyszerűen a monotónia, a szellemi impulzusok hiánya, a lelkészeket lelkigondozó hálózat és a szupervízió szinte teljes hiánya, az egyházi szervezet milyensége nagyon gyorsan vezet jobb esetben kiegészítéshez, rosszabb esetben alkoholizmushoz (hiszen milyen könnyű Erdélyben ehhez nyúlni), pályaelhagyáshoz vagy kirúgáshoz.

Nem tudom szavakkal leírni azoknak az embereknek a magányát, akik egyedül küzdenek egy kis faluban Istennel, a

családjukkal (amely sokszor nem érti ezt a sajátos istenviszonyt), a külső és belső elvárásokkal, az emberi butasággal, az elmaradottsággal, a szegénységgel, kiszolgáltatva a feletteseknek, a rendszernek, az alig csordogáló anyagiaknak, amelyek bőven ömlenek valahol, de valahogy sosem jutnak el a legszegényebbekhez és legkiszolgáltatottabbakhoz.

Minden csodálatom azoké az embereké, akik ezt a hivatást minden ellenszél ellenére is ép lélekkel és elmével, szakmai korrektséggel és el nem múló lelkesedéssel művelik. Nálam ugyanis eljött egy adott pont, amikor be kellett látnom, hogy én nem vagyok egy Don Quijote, ezzel a sok mindennel nem tudok egyedül megküzdeni; elvesztettem a lelkesedésem, már nem volt kedvem a prédikációkra készülni, egyre gyakrabban mondtam közhelyeket a szószékről, mert nem végeztem el azt a lelki munkát, amely az ige mélyebb meg-

FOTÓ: ANDRIK LANGERFIELD / UNSPLASH.COM

Gyöngyösi Csilla írása február 19-én, Szikszai Szabolcs válasza február 22-én jelent meg a Kötőszó evangélikus blogon.

értéséhez kell; akik akkor szakmailag és emberileg mellettem állhattak volna, ezt vagy elmulasztották, vagy fenyegető és ítélkező módon léptek fel. A magány érzése, amely bennem mindig is nagyon erősen dolgozott, annyira felerősödött, hogy olyan életkonfliktusba kerültem saját magammal, melyet nem tudtam (azóta sem) feloldani. Aztán jöttek a rosszabb dolgok: amikor annyit iszol, hogy nem emlékszel arra, hogy beszéltél-e valakivel telefonon, öncsonkítás, öngyilkos gondolatok. Mélység és magány.

Mondanom sem kell, hogy kudarcélmént meg az egész lelkesítő szolgáltatást és azt, hogy megszüntettem a munkaszerződésemet: nemcsak abban az értelemben, hogy megszűnt az a munka, amelyre kilenc évig tanultam, és semmi máshoz nem értettem, hanem úgy is, hogy lelkésznek lenni az identitásom legfontosabb rendezője volt, és egy nap arra ébredtem, hogy ez darabokra hullt, és képtelen vagyok összerakni magam. Úgy felmenni a szószékre és úgy prédikálni, hogy teljesen szét vagy esve, így engedni át magadon Istent: lelkileg nem egészséges állapot, nem lehet hosszú távon csinálni. Éveket küzdöttem azért, hogy megértsem, hogy hol rontottam el, mit csináltam rosszul. [...]

Sok olyan esetről tudok, amikor a látható egyház a saját szolgáját életének legmélyebb pillanatában, a valódi, zoltári mélységekben hagyta magára, kihátrált mögüle, mert ebből az életből nem látott mást, csak a kudarcot és az adminisztrációs problémát, és a kudarc mögött nem vette észre a kétségbeesetten küzdő, ismeretlen embert.

Mindenki gyors ilyenkor az ítélkezésre: fegyelmiben kell részesíteni, ki kell rúgni, mert elvált, iszik, kurvázik, meleg, mindenféle fegyelmi vétséget követett el; és akik még nem sodródtak erre a határra, milyen könnyen megbélyegzik ilyenkor azokat, akik már elvesztették lábuk alól a talajt. Nem elég, hogy az ember élete tönkremegy, az utolsó – és legfontosabb, az identitását leginkább strukturáló – kapaszkodó is elvesz az életéből. [...]

Az irgalmasság és az együttérzés, hogy ha már nem tudunk segíteni, legalább ne taszítsuk a másikat nagyobb mélységekbe: ez az, amire nagyon nagy szükség van az egyházban, és nemcsak azokkal kapcsolatban, akiket szeretünk, hanem pontosan azokkal szemben, akik ellenünk vétkeztek. [...]

Lelkesztelés folyamatban

Szikszai Szabolcs válasza Gyöngyösi Csillának

[...] Sokféle oka van annak, hogy egy lelkész felhagy az általa választott hivatás gyakorlásával. És mint ahogyan minden – identitásunk szempontjából – fontos választás és elköteleződés felbomlása, úgy a hivatás elhagyása is folyamat és minden esetben trauma. Egészséges esetben gyással jár, de ez a gyász megkerülhető, illetve elfojtható, és ebből eredően lehetőség, hogy egész életében haragudni fogok „az egyházra”.

Pedig „az egyház” nem létezik abban az értelemben, hogy lehetne „haragudni” rá. Az egyházat az azt alkotóknak a közös hite alkotja, és ennek vannak teológiai dimenziói vagy – profánabb szóval élve – „metanarratívái”, az egyik ilyen „a láthatatlan egyház”. De haragudni sem a látható „egyházra”, sem a láthatatlanra nem lehet, mert haragudni csak személyekre lehet és egyben megbocsátani is. A „kollektív bűn” egyének közösségben elkövetett bűne, melyben akár aktívan, akár szemlélőként, de egyének vettek részt, nem „az egyház”.

Fontos, hogy haragudjunk, és egy, a hivatását elhagyó lelkésznek életbe vágó, hogy valakire haragudjon. Mert csak ott van megbocsátás, ahol van harag is. „Az egyház” emberekből áll, és elsődlegesen mi lelkészként nem „a szentek közösségéből” lépünk ki, hanem abból a nagyon is konkrét emberekből álló egyházból, melynek addig a részei voltunk lelkészként. Hogy idővel én megtalálom-e a helyem az „anyaszentegyházban”, az egy sokkal hosszabb idő nagyon lassú zenéje, melyet remélhetőleg nem egyedül húzok, hanem másokkal.

De ez még mindig az elmélet. De az élet nem elmélet.

Az, hogy valaki elhagyja az általa választott hivatást, nem „megdöbbentő” – ahogyan sokszor keretezik a lelkészek pályaelhagyását –, mint ahogyan az sem „megdöbbentő”, hogy elhagyja az országot, ahol született, vagy elhagyja a társát, akit választott. Tragédia mind, folyamat mind, és szerintem gyógyulásra van szükségünk nekünk mindannyiunknak, akik ezt átéljük.

Pécsen egy egyházi iskolában éveken át foglalkoztam gimnazistákkal. A srácok fele mozaikcsaládokban élt. És ez csak a felszín. Ha bátrabban bele merünk nézni a társadalmaink valóságába, láthatjuk, hogy az, ami az egyházon belül megdöbbentést okoz, amikor nyilvánosságra kerül, az a társadalomban már rég, nagyon rég „normális”. Nem gondolom, hogy normális, hogy valaki elhagyja a szülőhazáját vagy a házasságát vagy a hivatását, de emberek millióival megtörténik. Ők-mi már nem férünk bele a társadalmi folyamatok után ötven évvel kullogó egyház normalitásába.

Azok a közösségek, amelyek nem fordulnak arccal az őket körülvevő társadalom felé, néhány évtizeden belül meg fognak szűnni. És arccal a valóság felé fordulni azt jelenti, hogy nem húzzuk el a száncat, hogy milyen szörnyű dolgok történnek „ebben a világban”, hanem komolyan vesszük a világot, mely körülvesz, mert ebben a világban van szükség arra az evangéliumra, amelynek van üzenete minden „elhagyó” és minden „elhagyott” számára.

De ez még mindig az elmélet. De az élet nem elmélet.

A barátaim már hetek óta azt kérdezik tőlem: „Mit fogsz csinálni?” „Van pénzed?” „Hová fogsz költözni?” Ez már közelít a gyakorlathoz.

Aki elhagyja a lelkesítő pályát, „önmagát veszíti el”. Lakást, keresetet, társadalmi megbecsülést, szakmai értékességet. Leginkább az identitását. Nem csak egy „munkahelyet”. De ez folyamat. Az ember – legalábbis én – az utolsóig reménykedik, és még az utolsó után is nyitva van az ajtó, még ott van hagyva egy kulcs, hogy talán. Ez a remélni tudás, úgy láttam, minden jó lelkész jellemvonása. De lassan bezárul az ajtó, már nincs ott a kulcs, és megszűnik egy világ.

Már a gyakorlat felé fordulunk. Hogy mégis hová költözöm? Mégis miből fogok élni? Mégis mennyi idő, mire újra lesz „valami”, amiben hinni tudok? De talán ez még mindig az elmélet. De az élet nem elmélet. ■

Böjtölni, azaz kölcsönadni

A böjti időszak küszöbét átlépve kíváncsiságból rákerestem az interneten, milyen fotók divatosak manapság a témában. Szellemesebbnél szellemesebbek, beszédesebbnél beszédesebbek kerültek elémm klasszikusan három csoportba sorolható rendben. A mindössze üres tányérral, maximum gyümölcscsel vagy vízzel teli pohárral megterített asztalt ábrázoló fényképek a szervezet méregtelenítésére buzdítottak. Ezt egészítették ki az evés helyett több mozgást előtérbe helyező, futócipős „sport lady”-k fotói, míg a harmadik, a szellemi-lelki böjtre biztató kategóriában a nyitott Biblia és az imára kulcsolt kéz motívuma dominált.

Végignézegetve a több száz képet, egyre kényelmetlenebbül éreztem magam. Úgy véltem, ezek a művészi tökélyvel elkészített fotók vádló tükröt tartanak elémm. Kedvetlenül állapítottam meg: teljesen képtelen lennék egy pohár vízen vagy

ségemre vagy korlátaimra. Pedig jól tudom, ha legalább húsvét előtt végigcsinálnám a tisztulás általam választott módját, sokkal jobb lenne az életem.

Az angol nyelvben a *kölcsönad* (*lend*) ige múlt idejű alakja *lent*. Nagybetűvel írva (*Lent*) ugyanez böjtöt jelent. Nem vagyok nyelvész, nem tudom, hogy a két szó eredetét tekintve van-e közöttük bármiféle vallási alapú kapcsolat, de eljátszva a szavakkal be kell vallanom, az „angol böjt” közelebb áll hozzám.

Mi, magyarok sokszor erőn felül akarunk megfelelni. A negyvennapos böjtben talán különösen is, ezért is kedvetlenedünk el már a szó hallatán. Ezzel szemben az angol kifejezés mennyivel pozitívabb: ha végigcsináltam a böjtöt, akkor a meglévőmből – az időmből, az erőmből, a szokásaimból – valójában csak kölcsönadtam. Az Istennek, a családtagjaimnak, az engem körülvevő környezetemnek. S ezt végül mindig többszörösen kapom vissza. A *to lend an ear* kifejezés pedig szó szerint azt jelenti: „kölcsönadni egy fület”, azaz – az *Oxford* szótár magyarázata szerint – együttérzéssel, nagy odafigyeléssel meghallgatni valakit.

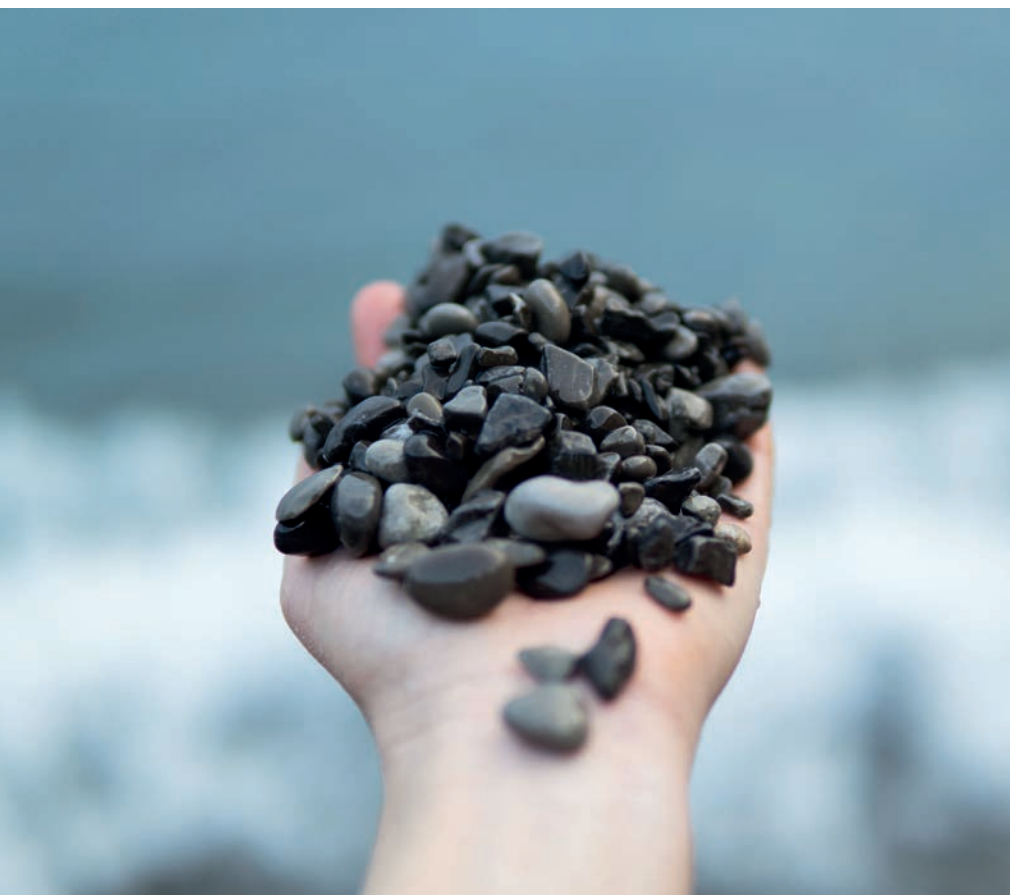
William Dyce skót festő 1860 körül készítette a *Fájdalmak férfinja* (*Man of Sorrows*) című olajfestményét. Megragadó a kép, ahogy Jézus a pusztában egy kővön ül, és imádkozik. Az összekulcsolt kézzel és a magába mélyedt arcáról nem fájdalom vagy magány árad, hanem a Fiú és az Atya közötti meghitt kapcsolat. Szinte látom a láthatatlant: a fájdalmak férfinja szavak nélkül elmondja az elmondhatatlant, az Atya pedig „kölcsönadja a fület” mindehhez, együttérzéssel hallgatja szeretett fiát.

Erling Kagge norvég hegymászó és író a *Csend a zaj korában – A világ kizárásának öröme* című könyvében ír a Déli-sarkon található amerikai kutatóbázisról. Tudósok és karbantartók hosszú hónapokat szoktak itt kemény munkával eltölteni. Az egyik évben kilencvenkilencen ünnepelték a hó és jég birodalmában a karácsonyt, és az egyik kutató különös ajándékkal lepté meg társait. Még otthonról titokban elhozott kőveket osztogatott szét közöttük. A munkatársak akkor már

hónapok óta nem láttak követ, a hatás pedig döbbenetes volt. „Azon az estén mindenki csak ült, és csodálta a kavicsát. Szótlanul simogatták, méricskelték” – olvashatjuk a könyvben.

Valahogy így képzelem az ünnep előtti igazi böjtöt. Olyan lelki felkészülésnek gondolom, amelynek során ki-ki a saját jelképes pusztájában meghitt, harmonikus kapcsolatba kerül a Teremtőjével, ennek eredményeként pedig a böjti, azaz „kölcsönadott” idő végén egészen másképp látja még az addig talán értéktelennek tűnő kavicsokat is...

■ B. Zs.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

két almán lenni egész délelőtt. Aztán eszembe jutott a tavaly hosszas vívódás után, ám annál nagyobb elhatározással megvett tízalkalmas edzőtermi bérletem is, amelynek érvényessége úgy járt le, hogy bizony volt még rajta egy-két fel nem használt rubrika. Azt pedig végképp kínosnak találtam, hogy még böjtben sem mindig azzal a gyakorisággal nyitom ki a Bibliámat, amilyenre valójában szükségem lenne...

Böjt. Már a szó maga is képes kudarcélményt kelteni, mert sokszor olyan elvárást jelenít meg – a lemondását vagy a jelképesen magásra tett léccét –, amely emlékeztet akarategyenge-

Egyszerre partvonalon belül és kívül

Dezséry Lászlóról kérdeztük Korányi András professzort

A SZERZŐ FELVÉTELE

Lelkész, aki értett a fiatalok nyelvén, ugyanakkor maga Rákosi Mátyás is fantáziát látott benne. A változó politikai rendszerek mindegyikében próbálta magát pozicionálni, de törekvései rendre kudarcot vallottak. Dezséry László (1914–1977) 1950–1956 között állt püspökként a Bányai (később a Déli) Evangélikus Egyházkerület élén. Korányi András egyháztörténelemmel, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanárával e meglehetősen ellentmondásos és összetett életéről beszélgettünk.

– „Nehéz és rossz esztendőben voltam az egyház egyik felelős vezetője” – fogalmazott Dezséry László. Miként tekintünk ma a személyére?

– Valóban rettenetesen kellemetlen történelmi korszakban volt egyházvezető, és a történelemhez az is hozzátartozik, hogy élete során – nemzedékével együtt – többszörösen is átélte borzalmas időszakokat, váltásokat: személy szerint megtépázták őt a német náciizmus és a nyomában járó hazai német nacionalizmus képviselői, majd a kommunista

időszak alatt elvárások és kísértések nyomása alá került. Kimondhatjuk, hogy élete nagy részében valamiképpen *outsidernek* – kívülállónak – tekinthetjük, egyszerre a partvonalon belül és kívül mozgó játékos volt. Háttére ennek az is, hogy nem lelkészcsaládból származott, a rá emlékezők szavai szerint erősen „pesties” világpolgár volt, magánélete sem támadhatatlan. Egyházvezetői időszaka – különösen is 1956–58-as szerepe – után pedig teljesen légüres térben találta magát.

– Mit mondhatunk a lelkeszi életútjáról?

– Nagyon sok érzékenységgel, intelligenciával bíró, de különnc lelkész volt. Egész életében kereste, de alig találta a helyét. Fiatalemberként, majd lelkészként először az evangelizációs mozgalomban tűnt fel, egy ideig itt érezte otthon magát, majd – bizonyos vonásokat megőrizve – továbbállt. A negyvenes években közel nyolc évig egyetemi lelkészként szolgált, ez sem az akkor klasszikus, gyülekezeti lelkeszi életpálya. Gyülekezeti szolgálatot is mindig a Budapest táblán belül végzett – a Fasorban, Angyalföldön, Óbudán, a Deák téren. Az evangelizációs körökben formálódott, ekkor írt terjedelmes dolgozatot a lelkeszi hivatásról és saját elhívásáról. Irodalmi vénája korán a sajtó felé terelte, a *Lelkipásztor* folyóirat szerkesztőségi tagjaként keveredett az 1940-es, az egyházon belüli német nacionalisták követeléseit közreadó memorandummal szembeni tiltakozásokba. Ebben s más konfliktusaiban kemény fejjel képviselte a maga igazát akár Túróczy Zoltánnal, akár Raffay Sándorral szemben, s tekintélyes professzorai, Sólyom Jenő és Wiczian Dezső sem tudták befolyásolni. 1940 után kivívta a német nacionalisták ellenszenvét – ő abban az időben progresszív nemzeti politikát folytatott –, 1945-ben viszont már a korábbi évek lezárását követeli Raffay püspök nyugdíjba vonulásával. A fordulat a szociáldemokrata pártba sodorta; többekből nagy megrökönyödést váltott ki, amikor 1945. május 1-jén pártjelvényt kitzúvve kiment ünnepelni, mert ekkor már meg volt győződve arról, hogy az elkerülhetetlen baloldali fordulat fogja meghozni vagy kikényszeríteni az egyházi változásokat is.

– Dezséry 1948-ban, Ordass Lajos püspök letartóztatása után *Nyílt levél az evangélikus egyház ügyében* címmel személyi változásokat is követelő felhívást tett közzé. Több szempontból megkérdőjelezhető állásfoglalás volt ez. Miért írta? ▶

Dezséry László papi padban a Deák téri templomban

– Ez egy progresszív írás volt, már annak nyilvánvaló tudatában, hogy a pártállami hatalomnak konkrét tervei vannak a személyével. Semmi kétség tehát, hogy Dezséry ezt programadó nyilatkozatként adta közre, amellyel megüzente: ő itt van, és van mondanivalója. Amikor a közreadás után elindult, hogy írásának tartalmáról lelkészekkel, közösségekkel beszéljessen, már mindenki tudhatta, hogy az új rezsim el tudja őt képzelni püspöknek.

– **Mit árul el Dezséry Lászlóról a nyílt levél tartalma?**

– Írásában részletesen kidolgozta azt a történelmi narratívát, amely leképezte az egyházra nézve a kommunista hatalomváltás szemléletét: az evangélikus egyház elitista, társadalmilag zárt közösséggé lett a Horthy-korszakban, amelynek így politikai haszonélvezője volt. Ezt Dezséry is mintegy keresztény kurzusnak minősítette, s ezzel lényegében kiszolgálta a szélsőbal felépülőben levő legitimációs propagandáját. Más irányból nézve viszont a kérdésvetést: az, hogy a kommunizmus és az ateizmus lehet-e Isten büntető keze az emberi történelemben, akár a világban időről időre korrumpálódott egyházban is, teljesen jogos kérdés, ha az őszösvetségi bibliai teológiára gondolunk. Ezt a kérdést például az evangélikációs mozgalomban sokan ugyanígy feltették – mégis enyhe szépséghiba, hogy Dezséry válasza eny-

nyire egybecsengett a formálódó magyar kommunista párt programjával és elvárásaival...

– **Mit láthatunk még a levélből?**

– Az is megmutatkozott, hogy Dezséry – az 1945-ös lelkészkonferenciához hasonlóan, amelyen Raffay Sándor püspök nyugdíjba vonulását követelte – itt sem gyakorolta a visszafogottságot. Az iratban ugyanakkor több olyan elem is van, amely pontosan mutat rá azokra a gyengeségekre és avított mechanizmusokra az egyház életében és működésében, amelyek reformok után kiáltottak. Példának említette az országos egyház működését, a döntéshozatali eljárásokat, a közegyházi szolidaritást és egyházépitést. Általában megállapíthatjuk Dezséryről, hogy olyan személyiség volt, aki gyakran ráérezett a szorongató kérdésekre, és hallatlan tettvágygal vetette bele magát a változtatásokba. Jó analitikus volt, de a nagyobb összefüggéseket, felöltségeket nem érzékelte, rosszul mérte fel. Átfogó, hosszú távú víziói így sokszor tarthatatlan kompromisszumokba sodorták, de a változásokból semmiképpen sem akart kimaradni.

– **Tettvágy, személyes ambíció vagy megbízás vezette Dezséryt a püspöki székbe?**

– Virág elvtárs szavait idézve – *A tanú* című filmből – Dezséry viszonylag hamar bekerült abba a körbe, ahol tudhatta, hogy „ezért egyszer még kérni fognak tőle valamit”. Számára sem volt titok, hogy a Rákosihoz legközelebbi körök, sőt maga Rákosi is fantáziát látott benne. Ezt ő végső soron

kihívásként élte meg, amit nem akart visszautasítani.

– **Életútján számos ellentmondást látunk. Hogyan jellemezné a személyiséget?**

– Dezséry a pragmatikus modernizáció híve lett – ebben az evangélikációs mozgalom éppúgy szerepet játszott, mint a népi írók szellemiségéhez való egyre erősebb vonzalma. Ahogyan láttuk is, a visszásságok feltárására való érzékenysége és fékezhetetlen tettvágya együttesen jelölte ki az útját. Ahol mélyebb morális megfontolásokra vagy érett egyházvezetői vízióra lett volna szükség, ott is beleállt olyan helyzetekbe, amelyekben az elképzelései megvalósításához pályát látott. A belső tartalom és a hagyományos, szerves rend – Luther szavaival a „jó rend” – nem korlátozta, és túlzottan figyelt a külső körülményekre.

– **Pártállami elfogultsága mennyire jelent meg a prédikációiban?**

– Karizmája volt az irodalmiság és a pontos fogalmazás. Röviden is tudott pontos és érthető lenni, ezt mindenki szerette. Beszédei színesek és érdekesek voltak. A Biblia iránti érdeklődése mintegy evangélikációs útként végig megmaradt egyházi pályáján. Talán innen eredhetett végletessége is – miszerint végzettszerűen Isten méri ránk a körülményeket, és az a dolgunk, hogy mindezek között helytálljunk, és megpróbáljuk az aktivitáson keresztül megérteni, hogy mit is akar velünk elérni Isten. Kicsit talán többet lehetett volna megállnia, imádkoznia, beszélgetnie, mások tekintélyét, tapasztalatát tisztelnie...

Buchalla Ödön, Dezséry László, Vető Lajos, Pálfi Miklós a Lutheránus Világszövetség 1952-es hannoveri nagygyűlésének magyar delegáltjaként

– **Mi volt az erőssége?**

– Erőssége volt ugyanakkor, hogy szót tudott érteni a külvilággal, kiterjedt ökumenikus kapcsolatai voltak, valamint nyitott volt az ifjúságra. 1941–49 közötti egyetemi gyülekezeti szolgálata óriási szocializációs tapasztalatot adott neki, párbeszédet tudott folytatni a fiatalokkal. Érdekes párhuzam lehet, hogy a 20. században pápát is gyakran választottak az ifjúsági munkában aktívak köréből...

– **Mi jellemezte Dezséry László püspökségét?**

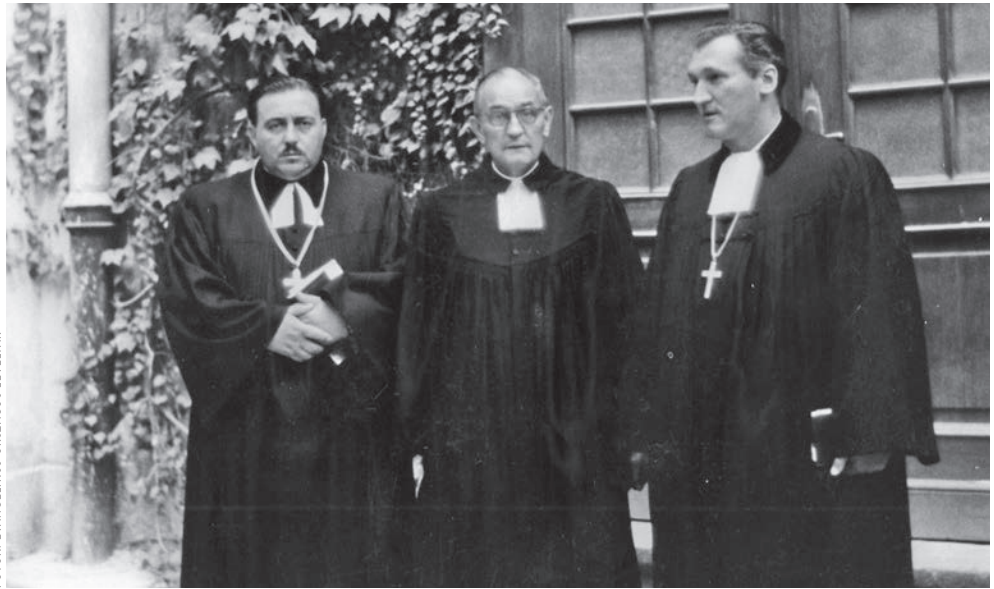
– Szabó József vagy Ordass Lajos megválasztásában is tetten érhető már a negyvenes évek irányváltása: olyan püspököket választott az egyház, akik a megelőző évtizedek püspökképéhez képest új habitussal, új elképzelésekkel érkeztek. Dezséry legnagyobb problémája, hogy túlzottan komolyan vette a politika és a kommunizmus által átalakítás alatt lévő társadalom adottságait. Ez nem jelenti azt, hogy Dezséry békeidőben nem lehetett volna akár imponáló, akár integráló személyiség, de az adott korban ez nem sikerült neki.

– **1956. október 30-án lemondott, és átadta a püspöki jogkört Ordass Lajosnak. 1958-ban pedig ugyan csak pár óra erejéig, de ismét vállalta a püspökséget. Miként értelmezhető ez a magatartás?**

– 1956-os lemondását Dezséry úgy magyarázta, hogy ő a korábban kijelölt változások során megtette, amit megtehetett. Ehhez képest ki kell mondani, hogy ez akkor lett volna így, ha legkésőbb október 23-án lemond. 1958-as szereplése ehhez képest is tragikus, hiszen azzal csak legitímálta Ordass püspök újabb elmozdítását...

– **Dezséry később napilapnál, a Magyar Nemzetnél, illetve a Magyar Rádió-nál dolgozott. Mennyire távolodott el az egyháztól?**

– Teljes és fájdalmas szakítás volt ez, még a szorosabb munkatársaival is csak alkalmilag tartotta a kapcsolatot. Számára 56 és 58 volt a végleges törés, ekkor teljesen kisodródott az egyházból, sőt később kiderült, hogy a Kádár-rendszerbe sem illett bele. Egy ideig országgyűlési képviselő volt, az Országos Béketanács főtitkára, különböző tisztségeket kapott, de lassan minden pozícióból kiejtették. Ez még az újságírásról is elmondható: egyre ritkultak számára az ilyen felkérések. Az egyháztól való elszakadás tükröi a rádiós jegyzetei. Megdöbbentő, hogy ifjúságról, nevelésről, társadalmi problémákról rendszeresen beszélt, de még az egyházi ünnepek tá-

1954-ben a Deák téri templom udvari bejárata előtt: Dezséry László püspök (jobb szélén) Ján Chabada szlovák és Martin Niemöller német püspökkel

ján sincs halvány utalás sem vallásra vagy hitre.

– **Dr. Boleratzky Lóránd egyházjogász az egyik tanulmányában arról ír, hogy Ordass Lajos 1995. október 3-án történt rehabilitálását követően „mind Dezséry László, mind Káldy Zoltán püspöksége – de jure – törvénytelennek tekintendő, és egyedül Ordass Lajos püspöksége tekintendő beiktatásától kezdve haláláig törvényesnek”. Püspök volt Dezséry?**

– Kétezres éves problémája az egyháznak, hogy történelmünkben püspökök, ellenpüspökök és „alternatív püspökök” is voltak. Gondoljunk a 14. századi nagy nyugati egyházszakadásra! Még a legszigorúbb római katolikus kánonjog sem tudta tisztázni, hogy az avignoni és a római pápák közül ki lett volna illegitim... A Dezséry által végzett ordinációkat, szolgálatokat természetesen legitimnek tekintjük. Úgy gondolom, hogy itt – erkölcsileg, teológiailag és egyháztörténetileg is jogosan – Boleratzky Lóránd Ordass Lajos püspökségének folytonosságát hangsúlyozza, emellett azonban Dezséry László *de facto* és abban az időben *de jure* is püspök volt. A rehabilitációs döntés jogilag reparálja, de tényszerűségében nem változtatja meg a történelmet, ez jogerkölcsi tisztázó döntés volt.

– **Mennyire van feldolgozva a Dezséry-életmű?**

– A levéltári anyag meglehetősen szórványos, töredékes. A püspöki iratok közül sem mindent gyűjtöttek össze, őriztek meg a diktatúra idején. Kevés életrajzi

dokumentumunk van az 1958-at követő időszakról, miután Dezséry kikerült az egyházi szolgálatból. Erről az időszakról elsősorban kiadott köteteire kell hagyatkoznunk. Rá is érvényes, hogy a korszakban született anyagok összegyűjtése és feldolgozása elemi jelentőségű feladatunk.

– **2019 a rendszerváltás harmincadik évfordulójának emlékére. Hol tart most egyházunkban a történeti kutatás?**

– Egyházunk mind társadalmi, mind egyházi szinten igyekszik elől járni ebben, hiszen számarányához és erőforrásaihoz mérten valóban jelentős kutatásokat végzett el, és ezeknek az eredményeit közzé is tette. Ugyanakkor látszik, hogy társadalmunk a kilencvenes években „nyugdíjazta a múltat”. A kommunista rezsim vezetőinek érdekében állt, hogy szabaduljanak a múltjuktól, s ez felszín alá nyomta a kérdéseket. A kétezres évektől kezdve ráadásul az a közhangulat, hogy múlt nélkül is kitűnően tudunk jelent és jövőt építeni. Ám én abban a reményben élek, hogy nem az igény határozza meg a feldolgozást és a kutatást – de tény, hogy nagyobb lendületet is lehetne ezeknek adni. Egyházunk vonatkozásában is fontos lenne a nagyobb mértékű forrásgyűjtés, archiválás és megjelentetés, de a rendszerező, sokszínűséget elviselő történelemértelmezésre is nagy hangsúlyt kellene fektetnünk.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Az interjú eredetije egyházunk központi portálján, az Evangélikus.hu-n olvasható

Tavaszi zsendülés

A bonyhádi evangélikus gimnáziumban minden évben megrendeznek egy vidám tavaszköszöntő napot, *Bonyhádi szellemi zsendülés* a neve. Nagyon szeretem ezeket a napokat. A tanév közben könyvek fölé görnyedő, internetet böngésző, számonkérésekre készülő sok-sok diák ilyenkor színes ruhákba bújik, és megmutatja másféle tehetségét a többieknek.

Sok-sok csoda szemtanúi lehetünk már eddig is ezeken az alkalmakon. A tanulással talán nehezebben haladó lány olyan könnyed és hajlékony, hogy a mozgása elkápráztat bennünket. A könyvmolyról kiderül, hogy ügyes bűvész. A csendes, zárkózott fiú a színpadon olyan felszabadultan mozog és beszél, hogy csak ámulunk, és megismerhetjük végre briliáns humorát.

A dundi, pirulós nagylány csodálatosan hegedül. A késéseiről elhíresült fiú hosszú, elgondolkodtató monológot ad elő nagyon érzékenyen és szépen artikulálva.

Igazán tavaszi zsendülés, alig várom az ideit is. Épp olyan elképesztő és nagyszerű, mint a tavaszi zsendülés maga. Hiszen tavasszal is pont ugyanezt teszi a természet. A szürke világ, a kopasz fák, a sápadt föld megtelik színekkel és illatokkal, felpezsdül és szembekacag velünk az élet. A rügyekből levelek és virágok bújnak elő, a föld mélyén megbújó magvak és hagymák apró hajtásaitak nyújtogatják az ég felé. Minden kivirul, életre kel, felébred szunnyadásából.

Épp így nyílik ki gyakran a szemünk előtt gyakran egy-egy kisgyerek, ha fi-

gyelmet, szeretetet kap. Egy jó edző, egy lelkes tanár, egy igaz barát eszköze lehet a csoda megszületésének. Hitoktatóként néha szemtanúja lehetek ennek, láthatom, ahogy a szeretet, Isten ölése átmenet és előhívogat a burkából egy eddig odabenn szorongó kis csodát. Aki – ha majd előbújt – sokakat erősíthet, gazdagíthat ajándékaival.

Ha része szeretnél lenni annak, ahogy kinyílik egy-egy élet, szánj rá most egy kis időt, hogy a szeretetedet mások számára is érthetően fejezhed ki. Az emberek többféle szeretetnyelven beszélnek és értenek, ki ezen, ki azon. Természetesen egyszerre több is működhet, de van, amelyik különösen sokat jelent egy-egy személynek. (A szeretetnyelvekről Gary Chapman könyveiből tudhatsz meg többet; a Harmat Kiadó jelentette meg őket.) A tesztből megtudhatod, te melyikben vagy igazán jó. Aztán a többi fejlesztésén is gondolkodhatunk.

Válaszd ki a megadott mondatok közül a rád leginkább jellemzőket. Karikázd be a sorszámukat, aztán nézd meg a kiértékelésnél, mi a te szeretetnyelved.

1. Sokat jelent nekem, ha megölel, megpuszil az anyukám vagy a barátom/barátnőm.
2. Szeretem, ha megdicsérnek, amikor valamit jól sikerült elvégezniem.
3. Jólesik, ha kezet fog velem a barátom, gól után állon vereget a focicsapat.
4. Örülök, ha a születésnapomon személyre szóló ajándékot kapok a szeretteimtől.
5. Ha valaki meghallgat anélkül, hogy félbeszakítana, érzem, hogy fontos vagyok számára.
6. Az a legjobb, ha együtt megyünk valahova anyuval, apuval vagy egy jó barátal, és nem kell rohanni, nyugodtan beszélgetünk, nézelődünk.
7. Amikor valaki segít megoldani egy nehezebb feladatot, tudom, hogy fontos vagyok neki.
8. Amikor a barátaim meglepnek egy apró ajándékkal, mindig örülök.

9. Ha hazaérek, és anya/apa kikapcsolja a tévét, hogy csak rám figyeljen, amíg elmesélem a napomat, az sokat jelent nekem.
10. Amikor a kedvencemet főzi anya, érzem, hogy szeret engem.
11. Ha kedvesen szólnak hozzám, és biztatnak, szinte szárnyakat kapok.
12. Akár egy szép kavicsnak is tudok örülni, a fontos, hogy valaki szeretettel adta nekem.
13. Amikor reggel elmegy az idő, és a szüleim készítenek egy szendvicset, hogy mégis tudjak reggelizni, érzem, hogy szeretnek.
14. Amikor találkozunk, sokat jelent nekem, ha öleléssel, puszi-val köszöntenek a szeretteim.
15. Ha elakadok a leckében, és valaki felajánlja a segítségét, tudom, hogy fontos vagyok neki.
16. Ha valaki a születésnapomra olyan ajándékot hoz, ami igazán nekem szóló, akkor nagyon boldog vagyok, mert tudom, hogy szeretnek.
17. Aki velem tud örülni a sikereimnek, és szívből gratulál nekem, annak igazán fontos vagyok.

18. Ha egy fárasztó nap után megmasszíroz anya, biztatóan vállon vereget apa, abból új erőt merítek.
19. Amikor elcsüggedek, egy kis biztatás egészen felfrissít. Olyankor érzem, hogy hisznek bennem, és szeretnek, és a dolgok jobban mennek ettől.
20. Ha nem voltam suliban, és a barátom/barátnőm áthozza a leckét, sőt el is magyarázza, amit nem értek, tudom, hogy mindig számíthatok rá.

Kiértékelés: Ha az **1., 3., 14., 18.** válaszokat karikáztad be, akkor számodra az érintés fejezi ki leginkább azt, hogy szeretnek. Valószínűleg te is szívesen és jól érintesz meg másokat, és ezzel fejezed ki, hogy sokat jelentenek neked.

Ha a válaszaid a **2., 11., 17., 19.** voltak, a biztató, kedves szavak adják számodra az igazi municiót az élethez. Aki megdicsér, biztat, drukkol neked, arról tudod, hogy szeret. Valószínűleg te is ügyesen fejezed ki a megbecsüléseted szavakkal másoknak.

A **4., 8., 12., 16.** válaszok arra mutatnak, hogy a te szeretetnyelved az ajándékozás. Minden apróságban, amelyet kapsz, érzed, hogy valaki gondolt rád, és ez sokat jelent neked. Majdnem biztos, hogy hosszú hetekig készülsz szeretteid megajándékozására.

Az **5., 6., 9., 10.** válaszok azt jelentik, hogy mindennél fontosabb neked a szeretetteddel töltött idő, amely nagy kincs számodra, ebből érzed meg, hogy fontos vagy valakinek. Te is törekszel rá, hogy elég időt szánj azokra, akiket szeretsz.

Ha a **7., 13., 15., 20.** mondatokat választottad, akkor sokkal többet fejez ki számodra az, amit valaki tesz, annál, amit mond. A másikat segíteni, vele együtt dolgozni vagy akár helyette megtenni valamit: ez mutatja meg számodra, kinek a szerete te biztos. Megbízható segítő vagy, mindig lehet rád számítani.

Valószínűleg több szeretetnyelv is érthető volt számodra. Amelyik kevésbé, azon gondolkodj el most. Ha környezetében valaki másképpen mutatja ki a szeretetét, attól még éppen ugyanazt akarja kifejezni egy másik nyelven. Próbáld észrevenni a feléd áradó jó dolgokat.

A szeretet Isten ajándéka a világon mindenben. És ez virágoztatja fel az élettünket. ■

RAJZOK: BÓDI KATALIN

A szívecskék helyükre illesztésével elolvashatod az elrejtett aranymondást

Pályázati felhívás nevelési-oktatási intézmény vezetői álláshelyének betöltésére. Az Alberti Evangélikus Egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet az Alberti Evangélikus Egyházközség Óvodája óvodavezetői (magasabb vezető) munkakörének betöltésére. A jogviszony időtartama: határozatlan idejű jogviszony. A foglalkoztatás jellege: teljes munkaidő. A vezetői megbízás határozott időre, öt évre, 2019. augusztus 1-jétől 2024. július 31-éig szól. A munkavégzés helye: 2730 Albertirsa, Pesti út 104. A munkakörbe tartozó, illetve a vezetői megbízással járó lényeges feladatok: az intézmény szakszerű és törvényes működtetése, az óvodavezetői feladatok ellátása a vonatkozó jogszabályok és munkaköri leírás alapján. Illetmény és juttatások: az illetmény megállapítására és a juttatásokra a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, valamint a 326/2013. (VIII. 30.) számú kormányrendelet rendelkezései, továbbá a Magyarországi Evangélikus Egyház vonatkozó jogszabályai az irányadók. Szolgálati lakást nem tudunk biztosítani. Pályázati feltételek: főiskolai szintű óvodapedagógusi végzettség és szakképzettség • a pedagógus-szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettség vagy a szakképzettség megszerzésének legkésőbbi határideje: 2019. június 30. • legalább öt év óvodapedagógus-munkakörben szerzett szakmai gyakorlat • az intézményben pedagógus-munkakörben fennálló, határozatlan időre, teljes munkaidőre szóló alkalmazás vagy a megbízással egyidejűleg pedagógus-mun-

kakörben történő, határozatlan időre, teljes munkaidőre szóló alkalmazás • a jelentkező evangélikus vallású, konfirmált legyen • lelkészi ajánlás.

A pályázat tartalma: a pályázó munkahelyének, beosztásának bemutatása • részletes szakmai önéletrajza • az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programja, szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelései. A pályázat mellékletei: a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló okiratok másolata; a pályázat befogadása esetén az eredeti okiratok bemutatása • érvényes erkölcsi bizonyítvány • nyilatkozat arról, hogy a pályázó hozzájárul személyes adatainak a pályázattal összefüggő kezeléséhez.

A munkakör legkorábban 2019. augusztus 1. napjától tölthető be. A pályázat benyújtásának határideje: 2019. május 15. A pályázati kiírással kapcsolatosan további információt Szilák-Túri Krisztina lelkész asszony nyújt a 20/824-6505-ös telefonszámon. A pályázatok benyújtásának módja: postai úton, a pályázatnak az Alberti Evangélikus Egyházközség címére való megküldésével (2730 Albertirsa, Pesti út 106. Pf. 18). A borítékra kérjük ráírni: intézményvezetői pályázat. A pályázatok benyújtására és közzétételére vonatkozó hatályos előírásokat a Magyarországi Evangélikus Egyház 2005. VIII. tv. 60. §-a, a 2011. CXC. törvény a köznevelésről, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) Emmi-rendelet tartalmazza.

- Társadalom és egyház
- Kereszténység és közélet
- Krisztus és a 21. század
- A világ (nem csak) lutheránus szemmel

Kötőszó – Rákérdez, következtet, összekapcsol.

Olvassa, kövesse és ossza meg!

kotoszo.blog.hu

Hallhatóan evangélikus!

A Magyarországi Evangélikus Egyház félórása

Kéthetenként
hétfőn, 13.30-kor
a Kossuth rádió műsorán
Interneten: Mediaklikk.hu

Autó eladó. Első tulajdonostól jó állapotú, öt éves Kia Carens 1.6 GDI EX eladó. Magyarországon újonnan forgalomba helyezett; szervizkönyvvel; garanciális, 102 910 kilométert futott. 135 lóerős, benzines, elsőkerék-meghajtású. Hatsebességes manuális váltó, ABS, ASR, tempomat, szervokormány, centrálzár, automata klíma, vezetőoldali, utasoldali és függőnylégzsák, elektromos ablak elöl és hátul, elektromos tükör, színezett üveg, CD-s autórádió, autótelenfon. Műszaki vizsga érvényessége: 2019. április. Ár: 3 399 000 forint. Érdeklődni: balint.antal@lutheran.hu, telefon: 20/824-6369.

Nyugdíjas papnék és lelkésznők találkozájára hív minden érintettet és érdeklődőt egyházunk női missziói szolgálata április 6-án 9.30-tól a Deák téri evangélikus egyházközség tanácstermébe. Az alkalmon előadást tart Gáncs Péter nyugalmazott püspök *Mit tehetünk a lelki-testi egészségért – böjti „méregtelenítő kúra”* címmel és Goór Judit magyar-történelem szakos tanár *Ady gyónása – emlékezés a száz éve elhunyt költőre* címmel.

Evangelizációs sorozatot tart *Böjti portrék – a félelem, a győzelem és az öröm arcai Megváltónk útján* címmel a Soproni Evangélikus Egyházközség. Igéhirdető: Sefcsik Zoltán szekszárdi evangélikus lelkész. Időpont: március 26–27–28., kedd–szerda–csütörtök, 18 óra. Helyszín: a soproni evangélikus gyülekezeti ház nagyterme (Színház u. 27.). Mindenkit szeretettel várunk!

Meghívó egyházkerületi közgyűlésre. A Déli Evangélikus Egyházkerület Közgyűlése április 26-án 10 órai kezdettel ülést tart a Kiskörösi Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében (6200 Kiskörös, Luther tér 3.). Erre az alkalomra a közgyűlési tagokat és minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk. Erős vár a mi Istenünk!

KONDOR PÉTER püspök
FONT SÁNDOR egyházkerületi felügyelő

Apróhirdetés. Gyűjtő venne bélyeggyűjteményt, postai képes levelezőlapot. Tel.: 1/322-8439, 20/522-5690.

Pályázati felhívás nevelési-oktatási intézmény vezetői álláshelyének betöltésére.

Az Alberti Evangélikus Egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet a Roszík Mihály Evangélikus Általános Iskola intézményvezetői (magasabb vezető) munkakörének betöltésére. A jogviszony időtartama: határozatlan idejű jogviszony. A foglalkoztatás jellege: teljes munkaidő. A vezetői megbízás határozott időre, öt évre, 2019. július 1-jétől 2024. június 30-áig szól. A munkavégzés helye: 2730 Albertirsa, Pesti út 110. A munkakörbe tartozó, illetve a vezetői megbízással járó lényeges feladatok: az intézmény szakszerű és törvényes működtetése, az intézményvezetői feladatok ellátása a vonatkozó jogszabályok és munkaköri leírás alapján. Illetmény és juttatások: az illetmény megállapítására és a juttatásokra a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, valamint a 326/2013. (VIII. 30.) számú kormányrendelet rendelkezései, továbbá a Magyarországi Evangélikus Egyház vonatkozó jogszabályai az irányadók. Szolgálati lakást nem tudunk biztosítani.

Pályázati feltételek: főiskolai szintű végzettség és szakképzés • pedagógus-szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzés • legalább öt év szakmai gyakorlat (előny: vezetői tapasztalat) • az intézményben pedagógus-munkakörben fennálló, határozatlan időre, teljes munkaidőre szóló alkalmazás vagy a megbízással egyidejűleg pedagógus-munkakörben történő, határozatlan időre, teljes

munkaidőre szóló alkalmazás • a jelentkező evangélikus vallású, konfirmált legyen • lelkészi ajánlás.

A pályázat tartalma: a pályázó munkahelyének, beosztásának bemutatása • részletes szakmai önéletrajza • az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programja, szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzelései. A pályázat mellékletei: a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló okiratok másolata; a pályázat befogadása esetén az eredeti okiratok bemutatása • érvényes erkölcsi bizonyítvány • nyilatkozat arról, hogy a pályázó hozzájárul személyes adatainak a pályázattal összefüggő kezeléséhez.

A munkakör legkorábban 2019. július 1. napjától tölthető be. A pályázat benyújtásának határideje: 2019. április 15. A pályázati kiírással kapcsolatosan további információt Szilák-Túri Krisztina lelkész asszony nyújt a 20/824-6505-ös telefonszámon. A pályázók részére biztosítjuk a helyszíni megtekintés lehetőségét. A pályázatok benyújtásának módja: postai úton, a pályázatnak az Alberti Evangélikus Egyházközség címére való megküldésével (2730 Albertirsa, Pesti út 106. Pf. 18). A borítékra kérjük ráírni: intézményvezetői pályázat. A pályázatok benyújtására és közzétételére vonatkozó hatályos előírásokat a Magyarországi Evangélikus Egyház 2005. VIII. tv. 60. §-a, a 2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) Emmi-rendelet tartalmazza.

Védett kivezető utak az Oltalomból

Kivezető utak a hajléktalanságból címmel rendezett konferenciát az Oltalom Szeretetszolgálat március 5-én Nyíregyházán. A cél azoknak az eredményeknek és tapasztalatoknak a bemutatása volt, amelyeket az elmúlt két év hozott a hajléktalanok közfoglalkoztatási mintaprogramjának megvalósítása során. A siker fokmérője, hogy a programot idén is folytatják...

Másfél éve zörgetett Kemeceiné Bacskó Erzsébet (*képünkön*) a szeretetszolgálat Rezeda utcai részlegénél, oltalmat keresve kisháival. A szakmája szerint is varrónő fiatalasszony örömmel fogadta a házon belüli munkalehetőséget, bár, mint meséli, sok-sok hányattatása után nehéz volt visszazoknia a munkába. A szakmunkásbér viszont nagyon jól jön, s bár tizenkét éves gyermekével még egy évig maradhatnak a családok átmeneti otthonában, körvonalazódik a jövő. Ha lesz helye a varrodában, kiköltözhetnek albérletbe.

Az esélyek jók, hiszen az intézményi ellátáshoz felhasználható textíliák előállításának egészen széles skáláját fedezték már fel. Most épp mutatós munkaköpeny fölé hajol a varrógépnél Erzsébet, de mint lelkesen meséli, még nagyobb öröm volt számára a kórházi gyermekosztály ápolóinak készíteni munkaruhát, mert azok vidám, gyerekmintás anyagból készültek adományként...

Új készségek

A hajléktalan emberek foglalkoztatásának egyik kulcsa, hogy értelmes alkotómunkát találjanak számukra. Így emelték az Oltalomnál a programba a fóliás dísnövénytermesztést parkgondozással, kertészettel kombinálva vagy azokat a karbantartói feladatokat, amelyek révén problémamentesen üzemelnek az intézmények. (Az Oltalom Szeretetszolgálat legújabb szolgáltatása, a családi bölcsőde például egy használaton kívüli, lerobbant ház rendbetételével jött létre.) A védett környezetben szerzett munkatapasztalatok, új készségek

novelik az érintettek önbizalmát, amellyel már van értelme megcélozni a nyílt munkaerőpiacot. És a szeretetszolgálat szakemberei türelemmel vezetik végig őket az odavezető úton.

Mester Sándornak kifejezetten hosszú útra és kacsaringósra sikeredett ez az út. Csecsemőkorától intézményben nevelkedett, hat osztálynál tovább nem haladt, a felnőttkor pedig az utcán érte. Kisebbségi szünetekkel húsz éve az Oltalom kliense. Nem dolgozott, mert nem szeretett dolgozni, a pénz meg sose maradt meg a zsebében – mondja magáról hetykén, de a mostani helyzetét „lehetőség”-ként éli meg, és addig szeretne a programban maradni, amíg lehet. A kertészkedésben találta meg a helyét, gyönyörű munkái voltak már, mások is dicsérték. Iskolapadba már nem ülne, de mindig tanul. Napjai bibliaolvasással zárulnak. Tervek? Azokkal igen óvatos a sokat megélt férfi. Úgy mondja: türelmesen keresi a kilátásokat – és majd ha Isten is úgy akarja...

Munkaerőnlét

Mivel a pályázati támogatásból nem lehet munkavezetőre költeni, korántsem mellesleges, hogy a rendelkezésre álló szociális munkások az „emberépitésen” kívül még mihez értenek. Bereiné Siska Ildikó például ruhaipari technikusból lett hittanár, magyar szakos szociális munkás, Miló József (*képünkön*) pedig úgy töltött el eddig

huszonkét évet a hajléktalanellátás különböző területein, hogy előtte asztalos, ács, karbantartó volt, otthon pedig gazdálkodik – ezek a tudások, szakértelmek adódnak össze a mintaprogramban, amelynek sikerességén persze sokkal többen munkálkodnak. Mások mellett Kemenes Erikának, Nagy Juditnak, Nagy Gabriellának is köszönetet mondott az Oltalom igazgató lelkésze, Laborczi Géza, amikor az érdeklődőket végigkálauzolta a foglalkoztatási mintaprogram gyakorlati helyszínein.

2017-ben egyébként nem egészen negyvenmillió forintból tizenhárom ember, tavaly kicsit több mint huszonkétfőlől tizenkét ember életét sikerült jobb irányba kormányozni a mintaprogram révén. Idén közel harmincmillióval és tizennyolc fővel tervezhetnek. A Rezeda utcai bejárás után a kertvárosi evangélikus gyülekezet Bolyai téri központjában folytatódott az események. Kondor Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület diakóniáért is felelős püspöke a nap igéje (Péld 4,18) alapján tartott rövid áhítatot.

Az *evangélikus diakónia súlypontjai* című előadásában Gregersen-Labossa György szombathelyi lelkész, a Magyarországi Evangélikus Egyház Diakóniai Bizottságának elnöke a téma kapcsán először arra hívta fel hallgatóságának figyelmét, mennyire fontos kérdés, hogy legyen munkaerő Magyarországon. Nyíregyházáról szólva kiemelte: az evangélikus diakóniában is jelentős a „keleti bástya”. A cselekedetekben is megnyilvánuló szeretet itt figyelemre méltóan sokféle szolgáltatást hívott életre az elmúlt években, és minden megoldás után új ajtók nyílnak.

Kondor Péter, Gregersen-Labossa György és Laborczi Géza

Az egyház diakóniai alapelveinek ismertetése, a szolgálat szerteágazó területeinek bemutatása mellett Gregersen-Labossa György arra is rámutatott, hogy az egyházunk fenntartásában működő intézményrendszer az evangélikusok lélekszámához viszonyítva a legtöbb – mintegy nyolcezer – ellátottról gondoskodik valamilyen formában. Mégpedig úgy, hogy az evangélikus egyház manapság sem vesz át az államtól, önkormányzattól működtetésre intézményt, ha nincs mögötte olyan egyházközösség, gyülekezet, amely vállalja a lelki közösséget, támogatást.

Fedél, munka, közösség

A március 5-i konferencián a hajléktalanok közfoglalkoztatási mintaprogramjának teljes rendszerét Bulátkó Attila, a megyei kormányhivatal foglalkoztatási főosztályának vezetője mutatta be.

Idén a fővárosban és tizenöt megyében harminckilenc pályázó közreműködésével 1,4 milliárd forint támogatásból összesen 782 fedél nélküli embernek adnak esélyt az értékteremtő, jövedelem-szerző foglalkoztatásra.

A debreceni Refomix Nonprofit Kft. képviselőjében előadó Vitar Tünde a hajléktalanok foglalkoztatásában eddig felhalmozott tapasztalatokat, megoldási módokat ismertette. A konferencia zárásaként Laborczi Géza igazgató lelkész arra hívta fel a hallgatóság figyelmét, hogy a különösen nehéz helyzetben lévő emberek körében végzett munkában a lakhatás, a foglalkoztatás és a közösségbe való visszatérés hármasa vezeti a szeretetszolgálat szakembereit, és ez partnerek nélkül nem megy. E felismerés jegyében olyan helyi vállalkozókkal keresik az együttműködés lehetőségeit, akik szívesen fogadnák az Oltalomnál felkészített klienseket a nyílt munkaerőpiacon.

Ennek az évnek a másik leckéje: a fenntarthatóság jegyében kitalálni, hogyan lehetne vállalkozássá szervezni a megkezdett tevékenységet.

■ VESZPRÉMI ERSZÉBET

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Laborczi Géza, Gregersen-Labossa György, Lázár Zsolt és Kondor Péter

Egy gyümölcsöző életpálya állomásai

Bemutatták a D. Szebik Imre 80. születésnapjára készült interjúkötetet

A Luther Kiadó könyvének bemutatójára zsúfolásig megtelt a Budavári Evangélikus Egyházközség terme, bár a kezdés előtt érkezők még kérdezgették egymástól, hogy a házasság hetének Bálint-napi zenés istentisztelete nem vonja-e el majd a résztvevőket. Az aggodalom azonban – mint oly sok más esetben – ezúttal is feleslegesnek bizonyult, hiszen a gyülekezet tagjain kívül számos lelkész és laikus érdeklődő volt kíváncsi a beszélgetésre, így egyetlen szék sem maradt üresen.

Fabiny Tamás, D. Szebik Imre, valamint a beszélgetőtárs és szerző, Spangel Péter

A Luther Kiadó nagyvonalúsága folytán az *Életutam – D. Szebik Imre nyugalmazott püspökkel beszélget Spangel Péter* címet viselő, mintegy másfél száz oldalas kiadványt a résztvevők árengedménnyel vásárolhatták meg, így az előadókra várakozás perceiben a vendégek örömmel forgathatták a formás kis kötetet.

Bevezetőként Spangel Péter szólt a püspökkel folytatott beszélgetések oldott hangulatáról, illetve beszélgetőtársának felkészültségéről, amelynek eredményeként már elsőre szinte nyomdakész formában rögzíthették a kötet szövegét.

A bemutató moderátora Fabiny Tamás elnök-püspök volt; ő D. Szebik Imre utódjaként szolgál a budavári gyülekezetben, illetve az Északi Egyházkerület lelkészi vezetőjeként is, és életútjuk korábban is számos ponton érintkezett. Tamás püspök nem a kötetből amúgy is megismerhető kérdéseket tette föl újra, hanem az illusztrációként elhelyezett

fényképek alapján kérte püspökelődjét pályája egyes állomásainak felidézésére.

Az a fénykép, amely Szebik Imre édesanyjának nyolcvanadik születésnapján készült, jó alkalmat kínált arra, hogy szóba kerüljenek a családi gyökerek. Születése a második világháború idejére esett; édesapját behívták katonának – csak 1945-ben szerelt le és tért haza –, s az ő hiányát tetézte a paraszti gazdaság vezetésének gondja, amely így az egyedül maradt édesanya nyakába szakadt.

A lelkészi hivatásra Szebik Imrét nagybátyjának példája is indította, aki a montreali magyar gyülekezet lelkésze volt. A falusi népiskola befejezése után a győri bencés gimnáziumba készült – kulákcsalád gyermekeként állami gimnáziumba nem mehetett volna –, ám amikor Nagy Imre első miniszterelnöksége idején, 1953-ban megszüntették a kuláklitást, elhárult az akadály, így a győri Révai Miklós Gimnáziumban folytatta tanulmányait. A sikeres érettségi után az evangélikus teológi-

át 1957-ben kezdte meg. Bár zajlottak a forradalom utáni megtorlások, az egyházi közélet ekkor még reményteljes volt, hiszen Túróczy Zoltán és Ordass Lajos püspököt sem távolította még el hivatalából az államhatalom.

Szebik Imre megemlékezett teológustársairól és tanulmányairól, illetve az akkori idők püspökeinek ellentmondásos tevékenységéről, szerepvállalásáról is. Némi derűtséget mindössze a kötetben megemlégett teológus-futballcsapat képe okozott: mint kiderült, ő a csapatban a balösszekötő posztján játszott, de ennek a hallgatóság természetesen nem tulajdonított politikai jelentőséget.

A beszélgetőtársak ezután a Szebik házaspár esküvői képe alapján a hatvanas éveket elevenítették fel. Szebik Imre Miskolcon egy évig id. Fabiny Tibor segédlelkésze volt, majd Komáromban kapott lelkészi állást. Három évvel később azonban – korábbi principálisa teológiai tanárrá való kinevezése után – visszakerült Miskolcra, ahol további másfél évtizedet töltött.

A budavári könyvbemutató meghitt pillanata volt, amikor Tamás püspök arról a miskolci Luther-udvarban készült fényképről szólt, amelyen Szebik Imre átöleli lelkész elődjének három gyermekét. Ez a kép a kötetben nem szerepel, benne van azonban a miskolci templom előtt készült fotó, amely két tizenéves gyermekével örökítette meg a Szebik házaspárt. Szomorú szívvel hallgatták a résztvevők a szülői fájdalom szavait, amelyekkel Szebik püspök a negyvenkilenc évesen elhunyt zenetanár lányuk elvesztéséről szólt – ezt orvos fiuk eredményes pályája és hét unokájuk feletti örömük sem fedeltetheti.

Az életpálya további szakaszai már a jelenlétük nagy részének szeme előtt zajlottak. A budavári gyülekezet 1985-ben hívta meg lelkészének Szebik Imrét, aki nemsokára a Budai Egyházmegye esperese is lett. Vallomása szerint öt legboldogabb lelkészi évét töltötte itt, hiszen ez a pár év az egyházi élet igazi kibontakozását hozta, erre az időszakra esett a rendszer-változás is. A nyugalmazott püspök hálás szívvel emlékezett vissza arra az őszinte,

szeretetteljes munkatársi kapcsolatra, amely lelkésztársaival szolgálatuk során mindvégig összekötötte őt.

1990-től azután a püspöki szolgálat másfél évtizedes küzdelme következett. A gondviselés rendelése szerint ezt vállalnia kellett, bár az új körülmények között az egyház számára megnyíló lehetőségek kiaknázása, az ingatlanok és intézmények visszavételével kapcsolatos küzdelmek a kívülálló számára nehezen elképzelhető nehézségekkel jártak együtt. A hatvanhetedik életév betöltésével – egyházi törvényeink értelmében – kötelező nyugdíjazás azonban nem jelentett egyúttal nyugalmra vonulást is a püspök számára. A gyülekezeti munkatársak képzésének beindítása, az Evangélium Színház kuratóriumában, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsában és a Magyar Bibliatársulat Alapítványban vállalt elnöki feladatok, valamint a számtalan alkalmi szolgálat töretlen tenni akarásról és elkötelezettségéről tanúskodnak. Útmutató igéje, amelyet máig is követ, a kötet élére is került: „*Lábam előtt mécses a te igéd, ósvényem világossága.*” (Zsolt 119,105)

A budavári könyvbemutatót részt venni nem tudók tájékoztatása érdekében mindezt lejegyezte „Imre bácsi” első miskolci konfirmanduscsoportjának egyik tagja, Szebik Imréné Ferenci Mária miskolci zeneiskolai tanítványa:

■ ZSUGYEL JÁNOS

Szabik Imre 1964-ben Miskolcon a Fabiny gyerekekkel

Egy százalék: csak az egyházaknál van automatizmus

A személyi jövedelemadóból az egyházak javára tavaly tett egyszázalékos felajánlásokat a Nemzeti Adó- és Vámhivatal az elkövetkező években automatikusan figyelembe veszi, így annak, aki nem akar változtatni korábbi döntésén, nem kell minden évben újra és újra benyújtania az egyház számára tett rendelkezését – hívta fel a figyelmet weboldalán a NAV.

A bevett egyház technikai számára szóló, formailag érvényes nyilatkozatot a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) mindaddig automatikusan figyelembe veszi, amíg a felajánló – egy újabb nyilatkozattal – nem jelöl meg egy másik technikai számmal rendelkező egyházi kedvezményezettet, avagy korábbi nyilatkozatát nem vonja vissza.

Az automatizmus a civil kedvezményezettek és a költségvetési előirányzat számára tett felajánlásoknál azonban nem működik: a civil szervezetekre, illetőleg a költségvetési előirányzat javára minden évben meg kell tenni a rendelkezést.

A 2018-ban tett, egyházra szóló rendelkezés helyett az újabb „technikai szám” kedvezményezett megjelölésére vagy a nyilatkozat visszavonására május 20-áig egy alkalommal van lehetőség. Ha a magánszemély nem kíván élni a több évre szóló nyilatkozat jelentette könnyítéssel, akkor akár minden évben benyújthatja a bevett egyházra szóló nyilatkozatát.

A 2018-ban tett, bevett egyházra szóló érvényes nyilatkozatokkal kapcsolatos ideai teendők:

- Ha a tavalyi tett nyilatkozatát idén nem kívánja módosítani, akkor hagyja üre-

sen a nyilatkozási lapnak „A kedvezményezett technikai száma, neve” mezőit!

- Ha a tavalyi tett nyilatkozatát idén módosítani akarja, akkor tüntesse fel az új kedvezményezett technikai számát a nyilatkozási lap „A kedvezményezett technikai száma” mezőjében!

- Ha a tavalyi nyilatkozatát idén visszavonná, mivel most nem kíván technikai számos bevett egyházra nyilatkozni, akkor a korábbi nyilatkozatát visszavonhatja a nyilatkozási lapon is.

- Ha úgy dönt, hogy visszavonja a tavalyi rendelkezését, akkor idén (a 2019-es rendelkezési időszakban) már bevett egyházra szóló nyilatkozatot nem adhat. Tehát a visszavonás után nem jelölhet meg másik egyházat idén.

A személyi jövedelemadó 1+1 százaléka felajánlási rendszerének alaptézise továbbra is az, hogy egy felajánlási időszakban kedvezményezetti szféránként (civil szféra, technikai számos szféra) csak egy-egy nyilatkozat nyújtható be. Ezt a szabályt kell alkalmazni a módosítás lehetőségére is, tehát módosítani is csak évente egy alkalommal lehet a korábbi rendelkezés évben érvényes bevett egyházi nyilatkozatot.

■ Forrás: NAV

HIRDETÉS

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Petőfi Irodalmi Múzeummal együttműködve szeretettel várja az érdeklődőket következő disputájára a múzeumba (Budapest V. ker., Károlyi u. 16.). Időpontja: március 28. (csütörtök), 18 óra. *Éheztem, és ennem adtatok?* Röhrig Géza Kossuth-díjas színész, író, költő, az Oscar-díjas *Saul fia* című film főszereplője és Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnökpüspöke beszélget. Moderátor: Galambos Ádám evangélikus teológus. A beszélgetésen részletek hangzanak el Röhrig Géza *Angyalvakond* című kötetéből a szerző felolvasásában. A rendezvényre a belépő felnőtteknek 800 Ft, diákoknak, nyugdíjasoknak 400 Ft. (A belépő megvásárlói a Petőfi Irodalmi Múzeumot támogatják.) A beszélgetés élőben a Petőfi Irodalmi Múzeum YouTube-oldalán is követhető.

Programok a külhoni magyarság szolgálatában

Megpályázhatók az ösztöndíjak

Ismét lehet pályázni a diaszpóra magyarságát támogató Kőrösi Csoma Sándor és a szórványmagyarságot segítő Petőfi Sándor program ösztöndíjaira – közölte Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára a március 4-én Budapesten tartott sajtótájékoztatón.

A sajtótájékoztatón az államtitkár elmondta: a magyar nemzet identitásának megerősítésében mindkét program kiemelt helyet foglal el, és jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy az egész világon új lendületet kapott a magyar közösségi élet. Értékelése szerint közvetve a programoknak is köszönhető, hogy a kettős állampolgárságot nagyon sokan vették fel világszerte.

A kritériumok a két program esetében nem változtak: magyar állampolgárságú, büntetlen előéletű, huszadik életévüket betöltött pályázók jelentkezését várják. Külhoni magyarok is pályázhatnak. A kérelmeket legkésőbb március 25-ig kell fel-

adni, április 2-ig kell beérkezniük. A kérelmekről április 30-ig döntenek, május 6-ig értesítik a jelentkezőket.

Új elemként konkrét tudás megszerzését lehetővé tevő felkészítést is szerveznek, ennek részleteiről a nemzeti regiszteren lehet tájékozódni – ismertette Potápi Árpád János.

A Petőfi Sándor programot hetvenöt ösztöndíjas számára tíz országban hirdetik meg, kilenc hónapra szól, és idén szeptemberben indul.

A Kőrösi Csoma Sándor programnak huszonkilenc célországa van, érinti Európát, Ázsiát, Észak- és Dél-Amerikát, Dél-

Afrikát, Ausztráliát és Új-Zélandot. Százötven ösztöndíjas utazhat ki, az északi féltekére szeptembertől kilenc hónapra, a déli féltekére júniustól hat hónapra.

Az államtitkár annak a reményének adott hangot, hogy idén is túljelentkezésre lehet számítani. A Magyar Távirati Iroda kérdésére elmondta: most is hirdetnek egyházi ösztöndíjakat, maximum harminc kiutazóval számolnak. Jelezte: elsősorban nem papokra, illetve lelkészekre számítanak.

A két programra mintegy egymilliárd forint áll rendelkezésre, ez azonban nyitott keret – jelezte Potápi Árpád János. Az ösztöndíjasoknak speciális képzést biztosítanak.

A pályázati kiírások elérhetők a Nemzetiregiszter.hu, a Korosiprogram.hu és a www.petofiprogram.hu oldalon.

■ Forrás: MTI

Külgyminiszteri koszorú a Mindszenty-szobron

A meteorológiai tavasz első napján, március 1-jén látogatott Stuttgartba Szijjártó Péter magyar külgyminiszter. A németországi Baden-Württemberg tartomány fővárosában felkereste a magyar katolikus egyházközséget is, és megkoszorúzta Mindszenty József bíborosnak a templom előtt álló szobrát.

A külgyminiszter látogatását aktuálpolitikai hírek előzték meg, amelyeknek a háttérben napjaink uniós elvárásai állhatnak. Ő azonban beszédében elmondta, hogy egy külgyminiszteri látogatásnak nemcsak gazdasági és politikai okai és céljai lehetnek, hanem például a magyar diaszpóra iránt érzett elkötelezettség is. Württembergben jelentős számú magyar él, s a külhoni magyar közösség megmaradásában az egyházak szerepe meghatározó. Ennek elismerését volt hivatott szolgálni az egyházközségben tett miniszteri látogatás.

A katolikus egyház mellett a Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezet vállalt részt a kezdetektől a helyi magyarság összetartásában. A protestáns közösség történetének hetven évét összefoglaló könyvből a külgyminiszter is kapott egy tiszteletpléddányt (*képünkön*). A templomi köszöntés után Szijjártó Péter az épület előtt, Mindszenty József mellszobránál helyezte el a koszorút. A gyülekezeti teremben tartott fogadáson a külgyminiszter megerősítette a kormánynak azt a szándékát, hogy a jövőben is segíti a határon túli magyar – köztük a keresztény – közösségeket.

■ STERMECZKI ANDRÁS

Hogy egy se vesszen el

Téli levél Tångagärdéből

„Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkodom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható” – vallja az Ábécé a nyelvről és lélekről című írásában Kosztolányi Dezső. Az a tény, hogy évtizedek óta töretlenül szól Svédországban a magyar szó, és a lelkét táplálni kívánó ember magyarul hallgathatja az örök ígét, elválaszthatatlanul összekötődik a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösséggel és az abban immár három évtizede szolgáló Molnár-Veress Pál evangélikus lelkész személyével és hűséges szolgálatával.

Az egyházak évszázadok óta szilárd és biztos fundamentumai a közösségi létnek, melynek az ország határain túl különösen is fontos szerepe van a nemzet megtartásában és identitásőrzésében. Továbbá miután az egyházak szolgálata nem áll meg a politikai-földrajzi határoknál, egyfajta nemzetegyesítő katalizátorként is tevőlegesen hozzájárulnak a magyarság megmaradásához. Így amikor ma nemzetéről beszélünk, nemcsak az országhatárainkon belül élőkre gondolunk, hanem mindazokra a külhonba szakadt honfitársainkra is, akik a 20. század során szétszóródtak szerte a világban.

E szétszóródott közösségek között a maga negyvenöt-ötvenezer fős létszámát tekintve is jelentős diaszpórát képvisel a svédországi magyarság. Soraikban mintegy ötezer-négyszáz főre tehető azoknak a száma, akik valamilyen módon kapcsolódnak a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösséghez. E közösség lelkészi vezetőjének szolgálata a skandináv-balti térségben Svédországra, valamint

Finnországra és Észtországra terjed ki, és összesen mintegy tizenöt gyülekezetet érint.

Egy közösségnek helyre, otthonra is szüksége van. Ezt az otthonot Tångagärde

jelenti, mely a svédországi magyarok számára sok fontos közösségi döntésnek volt színhelye az elmúlt évtizedekben. A Dél-Svédországban, a Borås és Ulricehamn városok közötti Tångagärde tanyán fekvő otthon 1962-ben vált a magyarok tulajdonává. A varázslatos hely a protestáns egyházi közösség gyülekezeti otthonaként valóban egy kis magyar sziget, amelynek százötven éves patinás épülete igazán méltó az itt folyó szolgálathoz. Az eredetileg svéd paplaknak épült, 19. századbeli házat Glatz József, az akkori evangélikus lelkész kezdeményezésére a svéd helyi egyházvezetés segítségével vette meg a magyar egyházi közösség.

A béke és csend, a természet kézzelfogható jelenléte valódi otthonná varázsolja a helyet. Molnár-Veress Pál lelkész átéléssel beszél az általa gondozott gyülekezetek életéről, múltjáról, jelenéről és saját személyes sorsáról is.

Folynak a téli istentiszteletek, melyek megtartásáért hosszú és fárasztó utakra indulunk, és csak több nap után érkezünk haza. Tångagärde tehát küldetés. Küldetés, hogy Nyugat-Európa legnagyobb protestáns egyházi közösségét pásztoroljuk, a reánk bízottakat erősítsük hitükben, és osztozzunk örömteli vagy éppen fájdalmas élethelyzeteikben. Rámutatva arra a támogató erőforrásra, aki „tegnap, ma és mindörökké ugyanaz” (Zsid 13,8).

■ DR. PÓCZE ISTVÁN

A levél írója evangélikus lelkész; a Kőrösi Csoma Sándor program egyházi ösztöndíjasaként kilenc hónapon át segíti Molnár-Veress Pál szolgálatát

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Húsvéti ellentmondás

„Húsvétot mindig a tavaszi első holdtölte utáni vasárnapon ünnepeljük” – aki eddig azt hitte, hogy e szabály alapján a húsvét dátumát mindig ki tudja következtetni, idén meglepetés érte: 2019-ben a csillagászati tavasz március 20-án este kezdődik. Március 21-én kora reggel van egy holdtölte. Tehát húsvét ünnepe az erre következő vasárnap, március 24-én kellene, hogy legyen. Tény azonban, hogy a húsvét dátumaként a naptárban április 21-e áll, ez az április 19-én bekövetkező második tavaszi holdtölte utáni vasárnap.

Hogyan lehet ezt a különös négyhetes különbséget megmagyarázni? Amit sokan nem tudnak: a húsvét időpontjának kiszámítása nem a csillagászati adottságok alapján történik – melyek a földgolyón elfoglalt helyünk szerint egyébként is különbözők lehetnek –, hanem az egyház saját, visszatérő ciklusokra épülő számítási modelljéhez igazodik. Ezt a nagyon összetett rendszert a Martyrologium Romanumban magyarázzák meg. (A Római martirologium – vértanúk jegyzéke – liturgikus célra készült naptár a vértanúk halálának napja alapján. – A szerk.)

Ebben a modellben a tavasz kezdete mindig március 21., függetlenül a csillagászati nap-éj egyenlőség tényleges időpontjától, amely március 19-ére, 20-ára vagy 21-ére eshet. Az egyházi számítási modellben ugyancsak nem veszik alapul a csillagászati telihold tényleges időpontját sem. Az adatokat sokkal inkább egymást követő telihold dátumok ciklikus sorából veszik.

A húsvét időpontjának kiszámításához így kapott telihold adatok egy nappal eltérhetnek a csillagászati telihold dátumától. Idén ez az egyháziilag kiszámított időpont még március 20-ára esik, ezért téli teliholdnak számít. Emiatt nem a március 21-én bekövetkező csillagászati telihold játszik szerepet a húsvét időpontjának meghatározásában, hanem csak a következő, áprilisi telihold. Ez komplikáltnak tűnik, és joggal mond ellent várakozásunknak. Ezért nevezik ezt „húsvéti ellentmondásnak”. Vigasztaló mindamellett, hogy csak nagyon ritkán lép fel, legközelebb 2038-ban lesz ez így.

■ MANUEL UDER

Fordította Biacs Tamás

Forrás: Magyar Kurír / Gottesdienst

ORATIO OECUMENICA

Mennyei Atyánk! Gondviselésedben bízva fordulunk hozzád. Tudjuk, nem kell aggódmaskodnunk sem az enni-, innivalóért, sem a ruházatkodásért, hiszen a szereteted irántunk többet ad, mint amit a földi, múltó dolgok nyújtanak. De te látod emberi szükségünket, és Jézus által biztattál is, hogy kérjük mindennapi kenyerünket. Ezért könyörgünk hozzád azokért, akik testben is szükségét szenvednek. Adj bölcsességet az emberiségnek az élelem és az édesvíz hiányának a leküzdésére. Engedd meglátnunk a környezetünkben is a segítségre szorulókat. Add, hogy a benned való bizalom tevékeny szeretetted váljon felebarátaink iránt.

Teremtő Istenünk! Te, aki táplálsz a hollókat, aki öltözteted a liliomokat, a mezők virágait is, viselj gondot továbbra is teremtett világodról! Bocsásd meg mindazt, amit világod ellen elkövettünk, és adj lehetőséget a helyrehozásukra.

Könyörgünk hozzád a lelki táplálékért, hogy egyházadnak legyen ereje evangéliumodat hirdetni, megszólítani a téged keresőket, meglágyítani a veled szemben kemény szíveket.

Könyörgünk hozzád, hogy az élet vize áradjon ott, ahol most lelki sivárság van. Adj ébredést gyülekezeteinknek, frissítsd lelkészeinket, presbitereinket és a szolgálattévőket! Imádságban visszük eléd közösségeinket, családunkat és gyermekeinket. Légy az idősekkel, a magányosokkal, ne engedd, hogy az egyedüllét legyen úrrá életükön.

Urunk, ma, Laetare vasárnapján nehéz örömmel és vigadozással előrenézni, amikor az életünket elszomorítják a kudarcaink, betegségeink és gyászunk. Add, hogy megoldást, gyógyulást és vigasztalást benned keresve közelebb kerüljünk ahhoz a mennyei örömhöz, amelyben minden szükség és szenvedés megszűnik, mert a te jelenléted megalgát. Jézus Krisztusért kérünk, hallgass meg minket! Ámen.

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Megbízott felelős szerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek

(f.timea.71@gmail.com),

TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem

(tamytam@t-online.hu),

DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate

(ezsu@lutheran.hu),

KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus

(eleonora.kovacs@lutheran.hu),

STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA – Életem igéje,

Tallózó (evtallozo@gmail.com)

- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518
- Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó megbízott igazgatója (balint.antal@lutheran.hu)
- Nyomdai előállítás: *MondAt Kft.* (2600 Vác, Nádas utca 2.) • www.mondat.hu
- Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ
- Árusítja a kiadó.
- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletg telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302
- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft (195 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.
- Beküldött kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.
- Címlapfotó: MAGYARI MÁRTON

9 770133 130004

Böjt 4. vasárnapja (Laetare)

Lk 12,22–31

Örvendj, Isten gondoskodik rólad!

Ne aggódalmaskodj, csak adj hálát! Bizony néha nehéz szívvel hallgatjuk a nekünk címzett helyreigazítást: ne aggódalmaskodj! Máskor mi adunk könnyű szívvel hasonló tanácsot másoknak.

Jézus most úgy szól hozzánk, mint aki ismeri azt, amiért aggodni szoktunk, mindazt, ami megfáraszt bennünket. Ő személyesen megtapasztalta, milyen az, amikor nincs hol lehajtania a fejét. Megtapasztalta az őt ért alaptalan vádaskodásokat is. Nekünk szól Jézus, akik hajlamosak vagyunk a bűnökkel való elszámolás helyett inkább csak ezt kérdezni magunktól: mit értem el, mim van?

Jézus szavai gazdagítani akarnak bennünket. Akadályozza ezt az aggodás, az a fajta nyugtalanság, amelyet életvitelünk számára szükségesnek ítélt dolgaink bizonytalan volta felett érzünk. Saját döntéseink alapján bővíteni tudjuk a számunkra igazán fontos dolgok sorát. Mivel bővül a lista, kevesebb a hála.

Ne aggódalmaskodj, csak kérj az Atyától! Jézus tényleges alapszükségleteket említ, amikor ételről és ruházatról szól. Tudatja, már ennél az alapvető szükségletszintnél is mennyivel értékebb az élet. Ennek igazsága könnyen belátható, elég csak az ég madaraira és a mező virágaira néznünk. A hollók intelligens madarak, mégsem emiatt élhetik le életük hosszát. A mezei virágok ékességei a mezőknek, mégsem emiatt maradhatnak a helyükön. Isten táplál és öltöztet minket, gyermekeit is, akik sokkal fontosabbak vagyunk az állat- és növényvilágnál, minket is, akik még kérné is tudjuk azt, ami naponta szükséges.

Sok minden más mellett az aggodás sem élethosszabbító hatású. Ha már a legszükségesebbeknek a biztosítására sem vagyunk képesek, adódik az Istenbe vetett bizalom – mégis gyakran az aggodalom veszi át a helyét. Akkor is, ha már a kisgyermek megtanulják, mert ezt tapasztalják, hogy amire szükségük van, azt csak kérniük kell. Bár lehet szégyenletes a kérés, de nem attól, aki szívesen ad.

Ne aggódalmaskodj, csak keresd az Atyaisten országát! Benne élünk a szegény kultúrájában. Akkor mindenképpen, ha mások véleménye a szükséges dolgokkal, főként azok hiányával kapcsolatban számunkra aggodalmat keltő. Az ilyen kultúrába az is beletartozik, hogy az Istentől kapott élet és a felette való gondviselés önmagában nem elég.

Ha már mindenképpen aggodni akar az ember, adódna a buzdítás: emelkedjen el önmagától, és aggodjon valami sokkal nagyobbért, az Isten országáért, pontosabban azért, hogy az mennyire van jelen az életében. De Jézus nem erre indít, hanem arra, hogy keressük Atyja országát.

Az aggodásra nem jellemző az egyenes testtartás. Az okostelefonokat használva is gyakori a lehajtott fej. Ez sokszoros terhelést ró a gerincre, így gyorsabb kifáradást is okoz. Pedig emelt fővel is élhetne az ember, előretekintve, keresve azt, ami igazán fontos, amiben megnyugvása lehet. Az is belátható, hogy Isten országának – amely Krisztus kereszthalála és feltámadása miatt biztosítva van számunkra – a keresésében nem jelent igazi segítséget az okoseszközök keresőszolgáltatása.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Sokan aggodnak a keresetük miatt is, de nem azért, mert rájöttek: ezzel nem tudják megragadni a teljes életet, hanem csak azért, mert inkább a másik fizetésével lennének elégedettek. Ha kizárólag a külső szükségletek megragadására törekszünk, akkor nagy eséllyel elengedjük lehetőségeink közül Isten országának keresését. Kitért kezekkel kellene sietnünk mennyei Atyánk felé, keresve, hogyan is ragadhatjuk meg szerelmes szeretetét.

■ DECMANN TIBOR

Imádkozzunk! *Uram, szóvá titted, ezért neked sem mindegy az én aggodásom. Nehéz ettől a kishitűségtől megszabadulnom. Pedig aggodásom homályán is átragyog gondoskodó szereteted. Ezért közelebb akarok jutni ahhoz a hithez, amely téged megtartott az Atyánál a kereszt halálos fájdalmaiban is. Közelebb akarok jutni ahhoz a gondoskodó megbocsátáshoz is, amely a másikat tárgyként kezelő megtévedtnek is jár tetőled. Áldozatodból új élet kelt; adj nekem ebből, hogy hitemmel téged keresselek nélkülözésben és bővelkedésben, fájdalomban és örvendezésben. Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (március 31.) *Aki szereti a pénzt, nem elégszik meg a pénzzel, sem a jövedelemmel az, aki szereti a vagyont.* Préd 5,9a (Lk 12,33–34; Jn 12,20–26; 2Kor 1,3–7; Zsolt 84) A gazdagság jó, mert lehetővé teszi számunkra az igazi emberi életet, megszabadít az egzisztenciális fenyegetettségétől. A globális igazságtalanságok kérdéseit viszont nem tudjuk megoldani. A Jézustól tanult út, az áldozat és a lemondás útja, a jóság, a figyelmesség, a megelégedettség, a szerénység útja azonban arra segít és bátorít, hogy a magunk helyén és lehetőségeivel mégiscsak előmozdítsuk az igazságosabb világot. A pénz mindig jól jön, mindig kell – de nem csak nekünk. „Éljünk másként, hogy a többiek is túlélhessenek!” (Ruth Pfau)

Hétfő (április 1.) *Az alázatosok kívánságát meghallgatod, Uram. Megerősíted szívüket.* Zsolt 10,17 (Róm 15,13; Jn 6,26–35; 1Sám 25,18–42) Az igazi erőt és emberi nagyságot nem azzal mérik, ki mennyire hangos, ki mennyit szerepel, ki mennyire lehengerlő és beleváló. Ennek épp a fordítottja igaz: csak az erős ember mer és tud alázatos, szelíd, türelmes, kedves, udvarias, előzékeny, csöndes, halk szavú, szeretetteljes, békességre és harmóniára törekvő, illetve megbocsátó lenni. Nézzünk a csöndes, szelíd, halk szavú – erős Jézusra! Lehetünk olyanok, mint ő!

Kedd (április 2.) *Ekkor Izráel fiai segítségért kiáltottak az Úrhoz, és az Úr szabadította támasztott Izráel fiainak, hogy megszabadítsa őket.* Bír 3,9 (Jel 1,5–6; Jób 9,14–23.32–35; 1Sám 27,1–28,2) Ebből a mondatból is megismerhető, hogy milyen Isten: nem hagy el, segít a bajban. Egy házasság heti előadásban hangzott el az illusztráció: a lovak emésztőrendszerén állítólag legalább egy zabszem mindig épen, emésztetlenül halad át, visszajut a földbe, és ott újra kikel. Ehhez hasonlóan a mi életünkben sincs soha olyan sötét, nehéz, összetört helyzet, amelyből ne támadhatna új élet, folytatás, kiút – szabadulás.

Szerda (április 3.) *De tudjuk, hogy eljött az Isten Fia, és értelmet adott nekünk, hogy megismerjük az Igazat [...].* Gyermekeim, őrizkedjete a bálványoktól! 1Jn 5,20–21 (2Móz 15,11; Jn 15,9–17; 1Sám 28,3–25) „A vallás mindig mindent összekavar – olvasom az *Egy nap egy tökéletes idegennel* című kisregényben. – Sok embert megakadályoz abban, hogy teljes életet éljen. Sok embernek bűntudata támad olyan dolgoktól, amiktől nem kéne. A vallással igazolják a gonoszsgot, a rasszizmust, a háborút, a diszkriminációt. A vallás képmutatást, babonát és tudatlanságot okoz a világban. Az emberek közül sokan úgy érzik, menekül-

niük kell a vallás elől ahhoz, hogy normális életet élhessenek.” Mindannyiunknak szükségünk van a tökéletes idegen Jézussal való találkozásra ahhoz, hogy magunkat, a világot és Istent helyesen lássuk, értsük és értelmezzük. Ő átsegíthet bennünket gondolkodásunk zavaros pontjain.

Csütörtök (április 4.) *Most ezt mondják: Kiszáradtak a csontjaink, és elveszett a reménységünk, végünk van. Azért prófétálg, és ezt mondd nekik: Így szól az én Uram, az Úr: Íme, felnyitom sírjaitokat, és kihozlak sírjaitokból, én népem.* Ez 37,11–12 (Jn 5,25; 2Kor 4,11–18; 1Sám 30,1–31) Megsérült életünkön és kapcsolatainkon talán máig érezzük szavaink és tetteink súlyos következményeit. Talán dübörög bennünk a megbánás: „Ó, Uram, ha jobban figyeltem és hallgattam volna rád...” A próféta szava nem csak a tündöklő ősök ijesztő árnyékaivá vált babiloni utódokat akarta meglevelelni az örömhírrrel: a szerető, irgalmas, bűnbocsátó Isten a sírból is kihozza bajba jutott népét.

Péntek (április 5.) *Nem bocsátlak el, amíg meg nem áldasz.* 1Móz 32,27 (Mt 9,20–22; Jn 16,16–23a; 1Sám 31,1–13) „Navigare necesse est, vivere non est necesse” – „Hajózni szükséges, élni nem muszáj.” Plutarkhosz görög történetíró beszámolója szerint Pompeius római hadvezér és politikus mondta ezt akkor, amikor megbízták, hogy szervezze meg Róma élelmiszer-ellátását, de a hajóskapitányok nem akartak tengerre szállni a téli viharok miatt. E szavak értelme az, hogy a küldetés betöltése, a megbízatás teljesítése fontosabb, mint az élet önmagában. Az életnek akkor van igazán értelme, ha abban van olyan cél, amelyet ha az ember felismer, akkor erejét és tehetségét megfeszítve dolgozik érte – nehéz, de boldog küzdelemben. Jákób kész volt erre – de nem önerőből. Lépéseire, terveinek megvalósításához, küldetésének betöltéséhez Isten áldását kérte, mert tudta, sejtette: enélkül igazából semmit sem tud cselekedni, enélkül bizony hiába fárad.

Szombat (április 6.) *A százados ezt felelte [Jézusnak]: Uram, nem vagyok méltó arra, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szót szólj, és meggyógyul a szolgálóm.* Mt 8,8 (Jób 42,2; Jn 14,15–21; 2Sám 1,17–27) A kapernaumi százados Máténál a mély és feltétlen hit első képviselője. Ez a pogány katona tudta, hogy ha az ő militáns köreiben elég a parancsszó, akkor Isten Fiának a szava mennyivel többre képes: teremt, gyógyít, erőt és életet ad. Bárcsak én is ilyen alázatos lennék, bárcsak az én hitem is hasonló lenne!

■ MAGYARKUTI GYULÁNÉ TÓTH KATALIN

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

ORSZÁGOS EVANGÉLIKUS TÁBOROK 2019-BEN

Országos evangélikus konfirmandus- és ifjúsági tábor

2019. június 23–28.

Helyszín: Bonyhád

Táborvezető: Farkas Sándor

Életkor: 11–17

Ár: 20 000 Ft (testvérkedvezmény: 17 000 Ft)

Országos evangélikus ifjúsági tábor

2019. július 1–7.

Helyszín: Bánk

Táborvezető: Csadó Balázs

Életkor: 12–18

Ár: 20 000 Ft

Országos evangélikus focitábor

2019. július 22–27.

Helyszín: Révfülöp

Táborvezető: Fabiny Márton

Életkor: 11–15

Ár: 28 000 Ft

Országos evangélikus médiatábor

2019. július 7–13.

Helyszín: Budapest

Táborvezető: Nagy Szabolcs

Életkor: 14–18

Ár: 18 000 Ft

Országos evangélikus zenei tábor

2019. augusztus 4–10.

Helyszín: Budapest

Táborvezető: Mrkva Renáta

Életkor: 8–16

Ár: 20 000 Ft

Köz-ép-pont

erdélyi lutheránus ifjúsági találkozó

2019. július 9–13.

Helyszín: Tusnádfürdő

Csoportvezető: Szidoly Roland

Jelentkezés az alábbi oldalon **április 30-ig**:

ORSZAGOSTABOR.LUTHERAN.HU

Kérdezni a táborokról a gyulmisz@lutheran.hu címen lehet.

Országos evangélikus családi tábor

2019. június 24–30.

Helyszín: Balatonszárszó

Táborvezető: Németh Zoltán

Jelentkezni a csaladostabor.lutheran.hu
címen található úrlapon keresztül lehetséges.

Lélekkel, ismerettel

Magyarországi
Evangélikus Egyház
Technikai
szám: **0035**

Az egyházi mellett civil 1%-odról se feledkezz el,
gondolj az evangélikus alapítványokra!

Minden adózó **2019. május 20-ig** juttathatja el felajánlását az adóhatósághoz.

További információk: egyszazalek.lutheran.hu

